

**ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА
БАНКА АД**

ГОДИШЕН ИНДИВИДУАЛЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА,
ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ
И ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

31 декември 2018

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА НА ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА /ЦКБ/ АД ЗА 2018 ГОДИНА

С ъ д ъ р ж а н и е:

1. Преглед на развитието и резултатите от дейността на ЦКБ АД (Банката), както и нейното състояние, заедно с описание на основните рискове, пред които е изправена.
2. Всички важни събития, които са настъпили след 31.12.2018 г.
3. Вероятно бъдещо развитие на ЦКБ АД.
4. Действия в областта на научноизследователската и развойната дейност.
5. Информация, изисквана по реда на чл. 187д и 247 от Търговския закон.
6. Наличие на клонове на ЦКБ АД.
7. Използвани от ЦКБ АД финансови инструменти, както и целите и политиката на ЦКБ АД по управление на финансовия риск, включително политиката на Банката на хеджиране на всеки основен тип хеджирана позиция, за която се прилага отчитане на хеджирането, и експозицията на ЦКБ АД по отношение на ценовия, кредитния и ликвидния риск и риска на паричния поток.
8. Информация за изпълнението на програмата за прилагане на международно признатите стандарти за добро корпоративно управление, както и за съответствието на дейността на управителните и контролните органи на ЦКБ АД през изтеклата година с тези стандарти.
9. Информация, дадена в стойностно и количествено изражение относно основните категории стоки, продукти и/или предоставени услуги, с посочване на техния дял в приходите от продажби на ЦКБ АД като цяло и промените, настъпили през отчетната финансова година.

10. Информация относно приходите, разпределени по отделните категории дейности, вътрешни и външни пазари, както и информация за източниците за снабдяване с материали, необходими за производството на стоки или предоставянето на услуги с отразяване степента на зависимост по отношение на всеки отделен продавач или купувач/ потребител, като в случай, че относителният дял на някой от тях надхвърля 10 на сто от разходите или приходите от продажби, се предоставя информация за всяко лице поотделно, за неговия дял в продажбите или покупките и връзките му с ЦКБ АД.

11. Информация за сключени големи сделки и такива от съществено значение за дейността на ЦКБ АД.

12. Информация относно вземанията, задължения и условните ангажименти на ЦКБ АД към свързани лица, през отчетния период, както и за сделки, които са извън обичайната му дейност или съществено се отклоняват от пазарните условия, по които ЦКБ АД е страна с посочване на общата стойност според характера на свързаността.

13. Информация за събития и показатели с необичаен за ЦКБ АД характер, имащи съществено влияние върху дейността на Банката, и реализираните от него приходи и извършени разходи; оценка на влиянието им върху резултатите през текущата година.

14. Информация за сделки, водени извънбалансово - характер и бизнес цел, посочване финансовото въздействие на сделките върху дейността, ако рискът и ползите от тези сделки са съществени за ЦКБ АД и ако разкриването на тази информация е съществено за оценката на финансовото състояние на ЦКБ АД.

15. Информация за дялови участия на ЦКБ АД, за основните му инвестиции в страната и в чужбина (в ценни книжа, финансови инструменти, нематериални активи и недвижими имоти), както и инвестициите в дялови ценни книжа извън неговата икономическа група и източниците/ начините на финансиране.

16. Обобщена информация относно сключените от ЦКБ АД, в качеството му на заемополучател, договори за заем (привлечени средства).

17. Обобщена информация за отчетния период, относно сключените от ЦКБ АД, в качеството му на заемодател, договори за заем, включително предоставяне на гаранции от всякакъв вид, в това число на свързани лица.

18. Информация за използването на средствата от извършена нова емисия ценни книжа през отчетния период.

19. Анализ на съотношението между постигнатите финансови резултати, отразени във финансовия отчет за финансовата година, и по-рано публикувани прогнози за тези резултати.

20. Анализ и оценка на политиката относно управлението на финансовите ресурси с посочване на възможностите за обслужване на задълженията, евентуалните заплахи и мерки, които ЦКБ АД е предприел или предстои да предприеме с оглед отстраняването им.

21. Оценка на възможностите за реализация на инвестиционните намерения с посочване на размера на разполагаемите средства и отразяване на възможните промени в структурата на финансиране на тази дейност.

22. Информация за настъпили промени през отчетния период в основните принципи за управление на ЦКБ АД.

23. Информация за основните характеристики на прилаганите от ЦКБ АД в процеса на изготвяне на финансовите отчети система за вътрешен контрол и система за управление на рисковете.

24. Информация за промените в управителните и надзорните органи през отчетната финансова година.

25. Информация за размера на възнагражденията, наградите и/или ползите на членовете на управителните и на контролните органи за отчетната финансова година, изплатени от емитента, включително:

- а) получени суми и непарични възнаграждения;
- б) условни или разсрочени възнаграждения, възникнали през годината, дори и ако възнаграждението се дължи към по-късен момент;
- в) сума, дължима от ЦКБ АД за изплащане на пенсии, обезщетения при пенсиониране или други подобни обезщетения.

26. Информация за притежавани от членовете на управителните и на контролните органи и прокуриста акции на ЦКБ АД, включително акциите, притежавани от всеки от тях поотделно и като процент от акциите от всеки клас, както и предоставени им от ЦКБ АД опции върху негови ценни книжа - вид и размер на ценните книжа, върху които са учредени опциите, цена на упражняване на опциите, покупна цена, ако има такава, и срок на опциите.

27. Информация за известните на ЦКБ АД договорености (включително и след приключване на финансовата година), в резултат на които в бъдещ период могат да настъпят промени в притежавания относителен дял акции или облигации от настоящи акционери или облигационери.

28. Информация за висящи съдебни, административни или арбитражни производства, касаещи задължения или вземания на ЦКБ АД в размер най-малко 10 на сто от собствения му капитал; ако общата стойност на задълженията или вземанията на ЦКБ АД по всички образувани производства надхвърля 10 на сто от собствения му капитал, се представя информация за всяко производство поотделно.

29. Предоставени услуги и получени възнаграждения от специализираните одиторски предприятия, във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, както и изискванията на чл. 30 от Закона за счетоводството.

30. Данни за директора за връзки с инвеститора, включително телефон и адрес за кореспонденция.

ИНФОРМАЦИЯ:

Точка 1

ЦКБ АД е дружество регистрирано по УСД № 56 с решение на Софийски градски съд (СГС) от 28.03.1991 г. като "Централна кооперативна банка" ООФ (ООД), преобразувано в акционерно дружество с решение на СГС от 15.10.1992 г.

Банката е вписана в Регистъра за дружествените фирми под № 334, том 4, стр. 11 по ф.д. № 5227/1991 г. на СГС, БУЛСТАТ 831447150, No по ДДС BG831447150, с решение от 28.03.1991 г., вписана на 16.05.2008 г. в Търговския регистър, към Агенцията по вписвания на Република България, с ЕИК 831447150.

ЦКБ АД е учредена за неопределен срок. Седалището на ЦКБ АД е гр. София.

От 15.05.2015 г. адреса на управление на Централна кооперативна банка АД е София 1086, бул. Цариградско шосе 87, телефон: 9266 266, електронен адрес (e-mail): office@ccbank.bg, електронна страница в Интернет (web-site): www.ccbank.bg.

От 04.03.1999 г. ЦКБ АД придобива статут на публично дружество, чиито акции се търгуват на „Българска фондова борса - София“ АД (БФБ).

Централна кооперативна банка АД е водеща банка на територията на Република България, след 2001 г., участвала в реструктурирания и закупуване на обявени в несъстоятелност кредитни институции, като: „ДОБРУДЖАНСКА ТЪРГОВСКА БАНКА“ АД (2002 г.), ТБ „КРЕДИТНА БАНКА“ АД (2002 г.), „БАНКА ЗА ЗЕМЕДЕЛСКИ КРЕДИТ“ АД (2002 г.), ТБ „КАПИТАЛБАНК“ АД (2005 г.), ТБ „КРИСТАЛБАНК“ АД (2005 г.), „МЕЖДУНАРОДНА БАНКА ЗА ТЪРГОВИЯ И РАЗВИТИЕ“ АД (2007 г.).

ЦКБ АД е водеща банка на пазара на територията на Република България, по отношение на участия в реструктуриране на стратегически компании, финансови портфейли, както и на нефинансови институции.

През 2008 г. ЦКБ АД придоби мажоритарен дял в „Силекс банка“ АД Скопие в Република Македония, която в рамките на същата година се преименува на Централна кооперативна банка АД, Скопие, на която през 2009 г. бе увеличен капитала.

През 2010 г. ЦКБ АД придоби мажоритарен дял в "Статер банка" АД Куманово, Република Македония. В началото на 2011 година Статер банка" АД Куманово, се вля в „Централна кооперативна банка“ АД Скопие. Към момента ЦКБ АД притежава 87,35 % от капитала на ЦКБ Скопие АД, Република Македония. Дъщерната банка е ориентирана предимно към обслужване на физически лица, малки и средни предприятия.

ПРИСЪСТВИЕ В БАНКОВИЯ СЕКТОР

По показателя "Балансови активи" ЦКБ АД се нарежда на 8-мо място в класацията на БНБ за Банковата система към 31.12.2018 г.

Разпределение на банките според балансовите им активи към 31.12.2018 г.:

/ хил. лв./

№	Банки	2017	2018	Изм. в % за една година	Изм. в абс. ст-ст за една година	Позиция към 2017г.
1	УНИКРЕДИТ БУЛБАНК	19,096,088	19,413,598	1.66%	317,510	1
2	БАНКА ДСК	12,150,118	14,453,795	18.96%	2,303,677	2
3	ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА *	7,349,661	11,270,399	53.35%	3,920,738	5
4	ПЪРВА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА	8,642,557	9,311,723	7.74%	669,166	3
5	ЮРОБАНК И ЕФ ДЖИ БЪЛГАРИЯ	7,421,473	8,207,481	10.59%	786,008	4
6	РАЙФАЙЗЕНБАНК (БЪЛГАРИЯ)	6,997,363	7,777,359	11.15%	779,996	6
7	СОСИЕТЕ ЖЕНЕРАЛ ЕКСПРЕСБАНК	6,430,308	6,429,310	-0.02%	-998	7
8	ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА	5,411,847	5,617,692	3.80%	205,845	8
9	БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ	2,471,136	3,023,793	22.36%	552,657	12
10	БАНКА ПИРЕОС БЪЛГАРИЯ	3,036,835	2,912,920	-4.08%	-123,915	10
11	АЛИАНЦ БАНКА БЪЛГАРИЯ	2,559,752	2,755,098	7.63%	195,346	11
12	ПРОКРЕДИТ БАНК (БЪЛГАРИЯ)	1,964,114	2,164,437	10.20%	200,323	14
13	ТЪ ИНВЕСТБАНК **	1,981,981	2,121,010	7.01%	139,029	13
14	ОБЩИНСКА БАНКА	1,510,465	1,892,870	25.32%	382,405	15
15	ИНТЕРНЕТЪНЪЛ АСЕТ БАНК	1,372,046	1,438,916	4.87%	66,870	16
16	БЪЛГАРО-АМЕРИКАНСКА КРЕДИТНА БАНКА	1,240,136	1,420,311	14.53%	180,175	17
17	ТЪРГОВСКА БАНКА Д	758,856	832,583	9.72%	73,727	19
18	СИТИ БАНК Н.А.-клон СОФИЯ	855,577	799,868	-6.51%	-55,709	18
19	БНП ПАРИБА С.А.-клон СОФИЯ	735,981	795,566	8.10%	59,585	20
20	ИНГ БАНК Н.В.-клон СОФИЯ	671,071	742,981	10.72%	71,910	22
21	ТИ БИ АЙ БАНК	686,740	741,913	8.03%	55,173	21
22	БНП Париба Пърсънъл Файненс С.А. - клон България	-	615,379			-
23	ТОКУДА БАНК	388,039	402,569	3.74%	14,530	23
24	ЧПБ ТЕКСИМ	220,005	301,649	37.11%	81,644	24
25	ТЕ-ДЖЕ ЗИРААТ БАНКАСЪ-клон СОФИЯ	113,401	116,610	2.83%	3,209	26
	СИБАНК	3,619,806	*			9
	ТЪ "ВИКТОРИЯ" АД	122,918	**			25
	ИШБАНК ГМБХ-клон СОФИЯ	113	0			27
	TOTAL	97,807,731	105,556,619	7.92%	7,748,888	

Източник: БНБ

* през 2018 г. СИБАНК се вля в Обединена българска банка;

** през 2018 г. ТЪ „Виктория“ се вля в ТЪ Инвестбанк.

АКТИВИ

Към 31.12.2018 г. балансовата стойност на активите на ЦКБ АД е 5,617,692 хил. лв. Спрямо същия период на миналата година балансовите активи се увеличават с 205,845 хил. лв. или 3.80%.

Структура на активите

Паричните средства – в каса и разплащателна сметка в БНБ - формират 30.23% от балансовото число, при 33.21% година по-рано. Средствата в банки, кореспондентски сметки и краткосрочни депозити са с тегло 3.95% от балансовото число, при 5.19% година по-рано. Вложенията под формата на ценни книжа, включващи ДЦК, корпоративни облигации, акции, дялове в договорни фондове и компенсаторни инструменти, които са инструмент за подобряване на доходността на Банката, представляват 17.21% от активите, при 12.4% за 2017г.

Към 31.12.2018г. размерът на балансовата стойност на кредитите и авансите формира 40.20% от активите, а заделените провизии за тях са 4.78% от предоставените кредити и аванси на клиенти. През 2018 г. обезценките за несъбираемост по предоставени кредити и аванси достигат 113,309 хил. лв.

През 2017г. размерът на кредитите е бил 40.93% от балансовото число, а заделените провизии 5.07% от предоставените кредити и аванси на клиенти.

Качеството на кредитния портфейл е добро – обслужваните експозиции (Фаза 1 и 2) заемат 91.65% от портфейла, а необслужваните експозиции (Фаза 3) са с дял 8.35%.

Дълготрайните активи на Банката заемат дял от 1.75% от общата сума на активите ѝ.

ПАСИВИ

Към 31.12.2018 г. общата стойност на задълженията на ЦКБ АД е 5,090,384 хил. лв. Те заемат приблизително 90.61% от общите пасиви. Нарастването им за годината е 2.83%.

Структура на пасивите

Банката поддържа стабилна структура на привлечените средства, която ѝ позволява да не е зависима от външно финансиране.

Основният източник на привлечени средства за ЦКБ АД са привлечените средства от граждани, предприятия и други депозанти, достигащи 5,013,739 хил. лв. в края на 2018 г. Техният дял в общите задължения на банката е 98.49%. Привлечените средства от финансови институции под формата на депозити са 0.08% от общите задължения.

Собственият капитал на Банката е на обща стойност 527,308 хил. лв.

Нарастването на собствения капитал спрямо 2017 г. е с 14.23% и е вследствие на формираната през годината печалба и други резерви.

ФИНАНСОВ ПРЕГЛЕД

Към 31.12.2018 г. финансовият резултат на ЦКБ АД е нетна печалба в размер на 33,770 хил. лв. През 2017г. Банката е реализирала нетна печалба в размер на 36,814 хил. лв.

Нетният доход от лихви за 2018 г. възлиза на 114,439 хил. лв., при 118,848 хил. лв. за 2017 г. Нетният доход от такси и комисиони, реализиран от Банката през 2018 г., достига 44,387 хил. лв., спрямо 44,058 хил. лв. година по-рано.

Разходите за дейността през 2018 г. нарастват с 4.47% в сравнение с равнището им от края на 2017 г. и достигат абсолютно изражение от 125,286 хил. лв. Разходите за персонала са 31.66% от тези разходи и намаляват като относителен дял спрямо година по-рано, когато са били 32.36%. Административните и други разходи на Банката достигат 73,036 хил. лв., при 69,427 хил. лв. година по-рано.

ОСНОВНИ РИСКОВЕ

Рискът е свързан с възможността фактическите постъпления от дадена инвестиция да не съответстват на очакваните. Спецификата в банковия отрасъл извежда необходимостта от прилагането на адекватни системи за навременното идентифициране и управление на различните видове риск. От особено значение са процедурите за управление на рисковете, механизмите за поддържането им в приемливи граници, чрез оценка на външна и вътрешна среда, оптимална ликвидност, диверсификация на портфейла, рентабилност на операциите. В дейността по управление на риска, ЦКБ АД прилага Регламент 575/2013 и Директива 36/2013

на Европейския парламент и на Съвета с принципно новите капиталови изисквания за покритие на рисковете в дейността.

Кредитният риск представлява вероятност от загуба, породена от невъзможност на контрагента да изпълни в срок или изобщо да не изпълни задълженията си. Банката управлява кредитния риск, присъщ както за банковия, така и за търговския портфейл. За отделните бизнес сегменти Банката прилага индивидуални кредитни политики.

За ограничаване на кредитния риск в Банката действа система от лимити по класове експозиции, бизнес сектори, географски райони, клиентски профил и групи кредити, носители на общ риск. Лимитите определят рисковия апетит и рисковия толеранс към кредитен риск и плановата алокацията на капитала, необходим за неговото покритие.

За редуциране на кредитния риск се приемат подходящи по вид и стойност обезпечения и гаранции, съобразно Вътрешните правила, прилагания подход за изчисляване на капиталовите изисквания и действащото банково законодателство.

Ликвиден риск - вероятността от затруднение на плащанията поради несъвпадение във времето на входящите и изходящите парични потоци. Банката управлява своите активи и пасиви по начин, който ѝ гарантира, че редовно и без забава може да изпълни ежедневните си задължения, както в нормална банкова среда, така и в условията на криза.

Пазарен риск - вероятността от възникване на загуба за Банката в резултат на неблагоприятно изменение на валутни курсове, пазарни цени и лихвени проценти.

Операционен риск - вероятността от преки или косвени загуби произтичаща от неадекватно функциониране или прекъсване на дейността на вътрешни за Банката процеси, системи или персонал.

Управлението на риска в ЦКБ АД се подчинява на принципа на централизираността и е структурирано според нивата на компетенции както следва:

1. Управителен съвет - определя допустимите нива на риск на Банката в рамките на възприетата стратегия за развитие;

2. Специализирани колективни органи - утвърждават рамките и параметрите на дейността на Банката по управление на риска:

- Комитет по риска
- Комитет за управление на активите и пасивите;
- Кредитен съвет;
- Кредитен комитет;
- Комитет за наблюдение, оценка, класификация и прекласификация на

рискови експозиции (КНОКПРЕ).

3. Изпълнителни директори и Прокуриснт - контролират процеса на одобрение и прилагане на адекватни политики и процедури в рамките на приетата от Банката стратегия за управление на риска;

4. Дирекция "Анализ и Управление на риска" - извършва оперативно дейността по измерване, мониторинг, управление и контрол на рисковете.

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА РИСК, ПЛАТЕЖОСПОСОБНОСТ И РЕНТАБИЛНОСТ към 31.12.2018 г.

- Обслужвани експозиции в кредитния портфейл (Фаза 1 и 2) – 91.65%;
- Необслужвани експозиции в кредитния портфейл (Фаза 3) – 8.35%;
- Коефициент на ликвидно покритие – 573.09%;
- Акционерен капитал - 113,154 хил. лв.

КРЕДИТЕН РЕЙТИНГ

Към месец декември 2018 г. „БАКР – Агенция за кредитен рейтинг” АД определи дългосрочен рейтинг на финансовата сила на „Централна кооперативна банка” АД „ВВ” и краткосрочен рейтинг „В”, перспектива „стабилна”. Използвана е официално приетата от БАКР методология за присъждане на рейтинг на финансова сила на банка.

Точка 2:**Събития след отчетния период**

Не са възникнали коригиращи събития или значителни некоригиращи събития между датата на финансовия отчет и датата на одобрението му за публикуване с изключение на следното некоригиращо събитие:

На 25 февруари 2019 г. увеличението на капитала на Банката, чрез издаване на нови акции, емитирани вследствие конвертиране на облигации, е вписано в Търговския регистър по партидата на Банката. Увеличението на капитала в резултат на конвертирането е в размер на 13 975 679 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция. След увеличението емитираният акционерен капитал на Банката се състои от 127 129 970 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Банката.

Точка 3:

През 2019 година, ЦКБ АД ще продължи да следва своя път на развитие. Основен акцент ще е предоставянето на банкови услуги за населението – потребителски и ипотечни кредити, банкови карти и базирани на тях услуги, електронно банкиране и разплащателни услуги. В същото време Банката ще развива и предлагането на услуги за големи корпоративни клиенти и малки и средни предприятия и свързаните с тях програми за усвояване на средства от структурните фондове на Европейския съюз.

Точка 4:

ЦКБ АД не развива научноизследователска или развойна дейност.

Точка 5:

През 2018 г. ЦКБ АД не е придобивала и/или прехвърляла собствени акции. Към 31.12.2018 г., ЦКБ АД притежава 11 броя собствени акции на номинална стойност от 1 лев всяка една.

Възнагражденията на членовете на Надзорния съвет и Управителния съвет, изплатени през 2018, са както следва:

	Име, презиме, фамилия	Длъжност в управителните и контролни органи	Получени възнаграждения на всеки от членовете на управителните и контролни органи на банката и нейните дъщерни дружества за 2018 г. в лева		
			ЦКБ АД	ЦКБ АД, Скопие	ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД
1.	Иво Каменов Георгиев	Председател на НС на ЦКБ АД	125,000	-	-
2.	Марин Великов Митев	Член на НС на ЦКБ АД	125,000	-	-
3.	Райна Димитрова Кузмова	Член на НС на ЦКБ АД	125,000	-	-
4.	Централен кооперативен съюз	Член на НС на ЦКБ АД	150,000	-	-
5.	Александър Асенов Воденичаров	Председател на УС на ЦКБ АД	75,733	-	-
6.	Цветан Цанков Ботев	Зам. председател на УС на ЦКБ АД	75,733	-	-
7.	Сава Маринов Стойнов	Изп.директор и член на УС на ЦКБ АД, член на СД на ЗАО „ИК Банк“, Изп.директор и член на СД на ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД	75,733	-	14,389

8.	Георги Димитров Константинов	Изп.директор и член на УС на ЦКБ АД, член на НС на ЦКБ АД, Скопие, Изп.директор и член на СД на ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД	75,733	20,758	14,389
9	Георги Косев Костов	Изп.директор и член на УС на ЦКБ АД	75,733	-	-
10.	Александър Димитров Керезов	Член на УС на ЦКБ АД	75,733	-	-
11.	Бисер Йорданов Славков	Член на УС на ЦКБ АД	75,733	-	-

Към 31.12.2018 г., членовете на съветите на ЦКБ АД не притежават акции от Банката.

Членовете на съветите на ЦКБ АД нямат допълнителни права за придобиване на акции и/или облигации на Банката.

Няма сключени през 2018 г. договори между ЦКБ АД и членовете на съветите ѝ или свързани с тях лица, които излизат извън обичайната дейност на Банката или съществено се отклоняват от пазарните условия.

Информация за членовете на управителните и контролните органи към 31.12.2018 г., относно участието им в управителни и контролни органи, както и притежания на дялове от търговски дружества:

Иво Каменов Георгиев

Дружество	ЕИК	Участие
Химимпорт АД	000627519	Член на управителния съвет и изп.директор
Инвест Кепитъл АД	831541734	Член на съвета на директорите и изп.директор
ЦКБ Груп ЕАД	121749139	Председател на управителния съвет
Централна кооперативна банка АД	831447150	Председател на надзорния съвет
Кепитъл Инвест ЕАД	121878333	Представител, който упражнява правата и задълженията на члена Инвест Кепитъл АД в Съвета на директорите
Инвест Кепитъл Асет Мениджмънт ЕАД	200775128	Представител, който упражнява правата и задълженията на члена Инвест Кепитъл АД в Съвета на директорите
Инвест Кепитал Мениджмънт ООД	103045368	Съдружник – над 25%
Варненска консултантска компания ООД	103060548	Съдружник – над 25%
Национална Асоциация на Бойните спортове	176868502	Председател и управляващ

Марин Великов Митев

Дружество	ЕИК	Участие
Химимпорт АД	000627519	Член на управителния съвет и изп. директор
Голф Шабла АД	124712625	Член на съвета на директорите и изпълнителен директор
Инвест Кепитъл АД	831541734	Член на съвета на директорите и изпълнителен директор
Спортен комплекс Варна АД	103941472	Член на съвета на директорите и изпълнителен директор
Варна плод АД	103106697	Член на съвета на директорите
ЦКБ Груп ЕАД	121749139	Член на надзорния съвет
Централна кооперативна банка АД	831447150	Член на надзорния съвет
Сдружение Спортен клуб ТИМ	103014351	Председател и управляващ
Сдружение Спортен клуб по бойни изкуства ТИМ	103606634	Председател на УС и управляващ
Сдружение БККФ	103570622	Председател на УС и управляващ
Сдружение "Клуб По Аеробика "Тим - Клас"	103556156	Член на Управителния съвет
Сдружение на спортни клубове Черно Море	000090542	Член на Управителния съвет
Сдружение Национален Борд по туризъм	175090938	Член на Управителния съвет
ЕТ Марин Митев Проджект Мениджмънт	103326073	Собственик
Варненска консултантска компания ООД	103060548	Съдружник – над 25%
Инвест Кепитъл Мениджмънт ООД	103045368	Съдружник – над 25%

Райна Димитрова Кузмова:

Централна кооперативна банка АД	831447150	Член на надзорния съвет
---------------------------------	-----------	-------------------------

Централен кооперативен съюз /ЦКС/, ЕИК 000696497

Дружество	ЕИК	Участие
„Централна кооперативна банка” АД	831447150	Член на Надзорния съвет
„Холдинг Кооп-юг” АД	121659072	Член на Съвета на директорите

ЦКС притежава пряко повече от 25 на сто от капитала на други търговски дружества, както следва:

Дружество	ЕИК	Участие
„Билкокооп“ ЕООД	175120000	100 %
„Българкооп-импорт-експорт“ ЕООД	131205196	100 %
„Булминвекс-ГБ“ ЕООД	000622340	100 %
„Българска гъба“ ЕООД – в несъстоятелност	115637954	100 %
„Енерджикооп“ ЕООД	203403154	100 %
„Интелект кооп“ ЕООД	160064204	100 %
„Кооптурист“ ЕООД	831506231	100 %
„Кооптурист – Китен“ ЕООД	102815549	100 %
„Кооптурист – Странджа“ ЕООД	103768668	100 %
„Кооп маркет“ ЕООД	202278420	100 %
„Кооп централ“ ЕООД	204319983	100 %
„Мелса кооп“ ЕООД	200728388	100 %
„Нектаркооп“ ЕООД	175122186	100 %
„Релакс-кооп“ ЕООД	200588961	100 %
„Кооп – Златен клас“ ООД	116579048	78,86 %
„Гранарикооп“ ООД	104688774	92,11 %
„Кооп Флорал“ ООД	205424909	40%
СБР „Здраве“ ЕАД	130523915	100 %
„Кооп - търговия и туризъм“ АД	121837308	87,74 %
„Холдинг кооперативен бизнес“ АД	121811740	87 %
„Национален кооперативен инвестиционен фонд“ АД	831286504	80 %
„БС – Кооп Трейд“ ЕКД	202093489	50%
„Красен-кооп“ АД,	121238027	50 %
„Совбулкооп“ АД – непорегистриран търговец	000644301	37,74 %
Консорциум „ЦКС и Химимпорт“ ДЗЗД	130716654	50 %
„Варна пакинг хаус“ АД	124099892	33 %

Проф. Д-р Александър Асенов Воденичаров

Дружество	ЕИК	Участие
Централна кооперативна банка АД	831447150	Председател на Управителния съвет

Цветан Цанков Ботев

Дружество	ЕИК	Участие
Химимпорт АД	000627519	Председател на управителния съвет
Централна кооперативна банка АД	831447150	Зам. председател на управителния съвет
Булхимтрейд ООД	200477808	Управител
ФАРМА ГБС ДЗЗД	176397025	Управител
Консорциум "Химимпорт-биофарм инженеринг" ДЗЗД	131071224	Управител

Александър Димитров Керезов

Дружество	ЕИК	Участие
Химимпорт АД	000627519	Член на управителния съвет
Централна кооперативна банка АД	831447150	Член на управителния съвет
Българскиан Еървейз Груп ЕАД	131085074	Член на съвета на директорите
ЦКБ Груп ЕАД	121749139	Член на управителния съвет
Зърнени храни България АД	175410085	Член на управителния съвет и представляващ
ЗАД Армеец АД	121076907	Член на управителния съвет
Параходство Българско речно плаване АД	827183719	Член на управителния съвет
ПОАД ЦКБ Сила АД	825240908	Член на надзорния съвет
Асенова крепост АД	115012041	Член на управителния съвет
СК ХГХ Консулт ООД	130452457	Управител
Протект АРТ ООД	203844348	Управител и Съдружник – над 25%
Сдружение СЪГЛАСИЕ 066	176941060	Председател на Управителен съвет и представляващ
Фондация СЪГЛАСИЕ СОФИЯ	205004556	Председател на Управителния съвет и представляващ
Сдружение "Обединена велика ложа на България"	130688048	Член на управителния съвет

Сава Маринов Стойнов

Дружество	ЕИК	Участие
Централна кооперативна банка АД	831447150	Изпълнителен директор и член на управителния съвет
ПОАД „ЦКБ Сила АД	825240908	Изпълнителен директор и член на управителния съвет
ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД	175225001	Изпълнителен директор и член на съвета на директорите
ЗАО ИК Банк	1653005038	Член на съвета на директорите

Д-р Георги Димитров Константинов

Дружество	ЕИК	Участие
Централна кооперативна банка АД	831447150	Изпълнителен директор и член на управителния съвет
ЧЕЗ Електро България АД	175133827	Член на надзорен съвет
ЦКБ Асетс Мениджмънт АД	175225001	Изпълнителен директор и член на съвета на директорите
Борика-Банксервиз АД	201230426	Член на съвета на директорите
ЦКБ АД, Скопие	4640063	Член на надзорния съвет
РИГА 25 ООД	202561895	Съдружник – над 25%

Георги Косев Костов

Дружество	ЕИК	Участие
Централна кооперативна банка АД	831447150	Изпълнителен директор и член на Управителния съвет

Проф. Д-р Бисер Йорданов Славков

Дружество	ЕИК	Участие
Централна кооперативна банка АД	831447150	Член на Управителния съвет
„Славков - одит“ ООД	175295665	Съдружник – над 25%

Не са известни договори, сключени между ЦКБ АД и членовете на съветите му или свързани с тях лица, които излизат извън обичайната дейност на Банката или съществено се отклоняват от пазарните условия.

Приета е от управителния съвет на банката програма за обучение и развитие на персонала от системата на ЦКБ АД за 2019 г.

Точка 6:

Към 31 декември 2018 дейностите на Банката се извършват чрез централен офис в София, България, 47 клона и 261 банкови представителства и изнесени работни места в България и 1 клон в Република Кипър.

Точка 7:

Притежаваните от ЦКБ АД финансови инструменти към 31.12.2018 г. са: ДЦК, корпоративни облигации, акции, дялове в договорни фондове и компенсаторни записи на обща балансова стойност 966,599 хил. лв., вкл. - 390 хил. лв. формиран коректив за очаквани кредитни загуби от обезценка. Тези инструменти са представени във финансовия отчет като финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата, финансови активи, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход и дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност.

Банката притежава: ДЦК на правителството на Р България и на правителства на държави – членки на ЕС на обща стойност 622,158 хил. лв., както и на правителства, които са извън ЕС на обща стойност 38,587 хил. лв.; корпоративни облигации на български емитенти на стойност 68,359 хил. лв., част от които в размер на 28,984 хил. лв. са публични и се търгуват на Българска фондова борса; корпоративни облигации на чуждестранни емитенти на стойност 25,281 хил. лв.; капиталови инструменти на български емитенти, представляващи акции в търговски дружества на стойност 71,917 хил. лв., част от които в размер на 61,761 хил. лв. на публични търговски дружества, които се търгуват на Българска фондова борса; капиталови инструменти на чуждестранни емитенти на стойност 35,602 хил. лв., както и дялове в договорни фондове за 105,029 хил. лв. и деривати за 56 хил. лв.

Банката не счита, че съществува съществен кредитен риск, свързан с облигационните инструменти на правителството на Р. България и Правителствата на държави от ЕС. По-голямата част от тези инструменти са с фиксиран лихвен процент и промяната в пазарните лихвени нива не се отразява на лихвените приходи от тях.

Държавните облигации на страни извън ЕС са изложени на известен кредитен риск, свързан с вероятността емитентите да не изпълнят своите задължения. Най-ниския кредитен рейтинг на държава извън ЕС, чиито книжа банката притежава към 31.12.2018 г. е В1 определен от Муудис.

Корпоративните облигации на български емитенти са изложени на кредитен риск, свързан с възможността на емитентите да изпълняват своите задължения. Размерът му е до общата стойност на притежаваните книжа. По-голяма част от тези книжа са с фиксиран лихвен процент и са изложени на риск от спадане на стойността им при повишение на пазарните лихвени проценти. Една част от тези книжа са публични и се търгуват на Българска фондова борса. Чуждестранните облигациите са емитирани от високорейтинговани публични дружества, търгувани на регулирани фондови пазари в ЕС, като е възможно понасяне на загуби вследствие настъпването на кредитни събития при емитентите им.

Притежаваните от Банката капиталови инструменти и дялове в договорни фондове на български емитенти са изложени на ценови риск до размера на общата стойност на притежаваните книжа. По-голяма част от капиталовите инструменти са акции на публични

търговски дружества и се търгуват на Българска фондова борса. Доколкото индексите на борсите са волатилни, е възможно понасянето на загуби, вследствие спад цените на търгуваните на борсата книжа и отрицателни преоценки на притежаваните от Банката капиталови инструменти и дялове в договорни фондове. Същото се отнася и за притежаваните от банката капиталови инструменти на чуждестранни емитенти.

Притежаваните от Банката експозиции в дериватни финансови инструменти са несъществени и представени по справедлива стойност сделки по покупка и продажба на валута, ценни книжа, форуърдни договори и валутни суапи на открития пазар.

От гледна точка на естеството на дейността на ЦКБ АД други съществени фактори, свързани с финансови инструменти, не оказват влияние за оценка на активите, пасивите, финансовото състояние и резултат на Банката.

Точка 8:

ЦКБ АД прилага разпоредбите на Националния кодекс за корпоративно управление.

Доклад относно изпълнението на Програмата за прилагане на международно признатите стандарти за добро корпоративно управление 2018 г. от „Централна кооперативна банка“/ЦКБ/ АД, както и Декларация за корпоративно управление на „Централна кооперативна банка“ (ЦКБ) АД, съгласно чл. 100н, ал. 8 от Закона за публично предлагане на ценни книжа са представени като отделни документи, неразделна част от настоящия доклад.

Точка 9:

Относителен дял на депозитите по видове към 31.12.2018 г.: /хил. лв./		
Безсрочни депозити	1,309,616	26.12%
В лева	1,152,938	
В чуждестранна валута	156,678	
Срочни депозити	2,079,737	41.48%
В лева	1,205,461	
В чуждестранна валута	874,276	
Спестовни влогове	1,612,401	32.16%
В лева	1,113,181	
В чуждестранна валута	499,220	
Други депозити	11,985	0.24%
В лева	8,643	
В чуждестранна валута	3,342	
Общо задължения към други депозанти	5,013,739	100.00%

Основен приоритет в дейността на Централна кооперативна банка АД и през 2018 г. беше кредитирането на физически лица, като в този сегмент банката зае осмо място по абсолютен ръст на портфейла. Особено успешна беше годината при ипотечните кредити, където ръстът е близо 50% спрямо предходната година. Банката продължи да се фокусира върху клиентите с добър профил и високи доходи. Пазарът на потребителски и ипотечни кредити беше изключително активен, като банките се конкурираха за привличане на клиенти, подобрявайки параметрите и ценовите характеристики на продуктите си. С конкурентната си продажбена политика и атрактивните си продукти, ЦКБ успя да запази добрите си позиции на пазара.

И през 2018 г. Банката акцентира върху сегментацията на клиентите и разделянето им в няколко целеви групи, за които да предложи силно конкурентни оферти. Активно се работеше в посока привличане на корпоративни и институционални клиенти с атрактивни условия за обслужване на трудовите възнаграждения на служителите им. Банката заложи на персонален подход и офертиране на специални, индивидуални за отделния клиент параметри по сделката. Продължи предлагането и на кредитни продукти със специални условия за служителите на общоизвестни и стабилни фирми, с които няма сключен договор за превеждане

на заплати. Служителите на банката поддържат тесен контакт с ключовите работодатели в отделните региони и периодично провеждат презентации на продуктите на банката пред служителите.

Продължи започналата в последните години тенденция за двуцифрен ръст в продажбата на ритейл продукти на ЦКБ АД. Основна задача и през изминалата година пред банката беше запазването и увеличаването на портфейла от потребителски и ипотечни кредити. Периодично през годината бяха актуализирани и подобрявани условията по кредитите за физически лица и бяха пускани нови продукти на пазара. Акцент в кредитирането на физически лица и тази година бяха ипотечните кредити.

Анализът на дейността на ЦКБ АД за изминалата година показва следното:

От началото на годината банката има нови ритейл кредити за близо 344,9 млн. лева, от които:

- 188,5 млн. лева ипотечни кредити
- 156,4 млн. лева потребителски кредити, (в т.ч овъдрафти по ЕДК, кредитни карти и стоки на кредит)
- В резултат на продажбената активност, нетното нарастване на ритейл портфейла (нарастването след приспадане на погашенията) спрямо 2017 год. е 139,8 млн. лв.

През 2018 г. беше оптимизирана мрежата от външни агенти, предлагащи кредитните продукти на банката. В резултат на въвеждане на законови регулации, партньори в посредническата дейност на банката останаха само регистрираните кредитни посредници, които всещност държат основния пазарен дял. Акцент в съвместната дейност са кредитите, обезпечени с недвижим имот, както и потребителски кредити за клиенти с добри доходи.

Банката продължи да стимулира инициативността и развитието на служителите си, като организира два цикъла на обучение за усъвършенстване на продажбените им умения. Все по-активно е участието на служителите фронт офис и специалистите обслужване и продажби в дейността по привличане на нови клиенти, извършване на презентации и осъществяване на ритейл продажби, както в банковите салони, така и чрез посещение при клиенти, работодатели и други партньори на банката.

ЦКБ предоставя изключително изгодни условия за своите най-важни клиенти, като предлага златни кредитни карти Visa и Mastercard при ниво на годишния лихвен процент - 12%. Стандартните и бизнес карти Visa и Mastercard, които банката издава са с лихвен процент от 15% годишно в лева, евро и щатски долари. За своите специални клиенти банката предлага платинена кредитна карта Visa с ексклузивен лихвен процент от 10%, както и кредитна карта от много висок клас - World Mastercard при годишна лихва от 9%.

През 2018 г. ЦКБ АД запази позициите си на един от големите издатели на картови продукти в страната. Банката издава международни кредитни карти Mastercard и Visa, ко-брандирана кредитна карта Visa ССВ-Bulgaria Air, кредитна карта Visa Platinum, както и местни кредитни карти. Портфолиото от дебитни карти, които банката предлага, се състои от международни дебитни карти от висок клас World Debit Mastercard, дебитни карти Debit Mastercard и Visa Debit и ко-брандирани карти Debit Mastercard с А1 България ЕАД, както и местната дебитна карта BCard. На клиентите се предлагат също така дебитни и кредитни карти ЕМОЦИЯ, възможност сами да изберат визията на своята карта от предложена галерия с над 50 дизайна. Банката дава възможност на клиентите да се възползват от предимството на изключително бързите безконтактни плащания с всички основни брандове карти.

ЦКБ АД предлага дебитна карта от висок клас Gold Debit Mastercard. Картата е с допълнителни преимущества и е предназначена за клиентите, които притежават сребърна клубна карта.

Банката предлага два картови продукта, предназначени специално за фирми – безконтактни дебитни карти Visa Debit Commercial и Debit Mastercard Commercial. Картите са от висок клас, с широко приложение и допълнителни характеристики, с които да удовлетворят нуждите на бизнес клиентите. ЦКБ АД предлага специално пакетно предложение за фирми, което включва преференциални условия по основни банкови услуги, Commercial дебитни карти и ползване на електронно банкиране с КЕП.

Банката акцентира в предлагането на дебитната карта от висок клас World Debit Mastercard, предназначена за премиум клиентите с добри финансови възможности, които разполагат със значителен паричен ресурс в Банката, или ползват кредитни продукти със значителен размер. Клиентите имат възможност да получат специално отношение и да се възползват от много допълнителни привилегии:

- Отстъпки при подбрани търговци в България, както и при пътуване в чужбина;
- Допълнителни привилегии на летищата в София и Виена;
- Допълнителни бонуси в програмата за лоялност CCB Club;
- Безплатна застраховка при пътуване в чужбина;
- Безплатна застраховка, която осигурява допълнителна сигурност и покрива следните рискове:
  - ✓ Кражба и/или случайна щета на артикул, закупен с картата;
  - ✓ Защита за постигане на най-ниска цена при пазаруване с картата – ако клиентът открие същата стока на по-ниска цена, ще му бъде възстановена разликата;
  - ✓ Защита при кражба или загуба на картата заедно с ключове или документи.

Банката предлага кредитна карта от изключително висок клас World Mastercard, предназначена за значими и платежоспособни клиенти. Кредитната карта World Mastercard е Premium продукт на Mastercard, който е позициониран на по-високо ниво дори от кредитните карти Platinum. Освен изключително атрактивните финансови параметри на картата World Mastercard, тя носи и редица допълнителни екстри и привилегии на своите притежатели:

- Безплатно членство в програмата Priority Pass – осигурява достъп до над 700 бизнес салона на летища в над 100 държави по целия свят;
- Специални отстъпки от авиокомпания България Ер;
- Безплатен достъп до бизнес салоните Витоша и Преслав на Летище София и Sky Lounge и Jet Lounge във Виена;
- Застраховка при пътуване в чужбина към ЗАД Армеец – 22 застрахователни покрития с максимална сума на покритие в размер на 50 000 долара;
- Допълнителна застраховка, която осигурява защита при кражба на картата заедно с лични вещи и документи, защита при инцидент или кражба на стоки, закупени с картата, както и най-изгодната цена при пазаруване;
- Отстъпки в програмата CCB Club;
- Отстъпки при пазаруване при подбрани търговци в България, включени в каталога CCB World Offers;
- Допълнителни атрактивни отстъпки в чужбина в хотели, известни магазини и rent-a-car компании, осигурени от Mastercard;
- Още много отстъпки при пазаруване в търговските обекти, включени в програмата CCB Bonus.

ЦКБ предлага услугата за сигурни плащания в Интернет E-Secure. Чрез регистрацията за услугата E-Secure, клиентите получават по-висока защита при плащания с банкови карти в Интернет. Картодържателите получават допълнителна парола, която се въвежда само при покупки онлайн. Всички дебитни и кредитни карти на банката са предварително отворени за

регистрация за услугата E-Secure за сигурни плащания в Интернет. През месец юли 2018г. е извършена промяна във функционирането на услугата - финализирана е миграцията от статична към динамична парола.

По този начин Банката осигурява на всички свои клиенти с международни дебитни и кредитни карти допълнителна сигурност, когато пазаруват онлайн.

ЦКБ предлага на своите клиенти услугата CashM, която дава възможност на всички картодържатели на ЦКБ да нареждат парични преводи чрез своите банкови карти на банкомат. Получателят на превода изтегля сумата също на банкомат, като няма нужда да притежава банкова сметка или карта.

Банката продължава да предлага различни преференции на притежателите на кредитни и дебитни карти. И през 2018 г. притежателите на карти Visa Platinum от ЦКБ имаха възможност да ползват безплатно бизнес салон Витоша на летище София, независимо от това с коя авиокомпания пътуват. Притежателите на карти World Debit Mastercard, Visa Platinum, Visa Gold и Mastercard Gold могат да ползват безплатно бизнес салон Витоша на летище София, както при международни полети, така и в случаите, когато летят с полети по вътрешни линии.

През 2018 г. ЦКБ АД утвърди добрите си пазарни позиции при издаването на банкови карти, като общият брой издадени карти на Банката към 31.12.2018 г. възлиза на 606 524.

ЦКБ АД успя да запази добри пазарни дялове и по отношение на развитието на мрежата си от банкомати и ПОС терминали. Броят на виртуалните ПОС терминали през 2018 г. достигна 514. В края на 2018 г. общият брой на АТМ терминалите на ЦКБ е 571. Общият брой ПОС терминали на ЦКБ към края на 2018 г. е 4,483, включително ПОС терминалите в банкови салони. Всички нови ПОС терминали при търговци, които банката инсталира, са с новата функционалност за акцептиране на безконтактни плащания.

Общият брой издадени международни кредитни карти в края на декември 2018 г. е 34,321 бр., от които Mastercard – 18,556 броя и Visa – 15,765 броя.

Промоции за картодържатели на ЦКБ с дебитни и кредитни карти Visa и Mastercard.

През 2018 г. ЦКБ АД отново проведе рекламни кампании съвместно с картовите организации Visa и Mastercard, насочени към стимулиране на плащанията с карти на ЦКБ при търговци в страната. Притежателите на международни карти от ЦКБ имаха възможност да участват в промоции с атрактивни награди и допълнителни стимули.

В периода от 28.05.2018 – 01.07.2018 г. се проведе кампания за стимулиране на безконтактните плащания с карти MasterCard на ЦКБ с награди за клиентите. Всяка седмица, от периода на кампанията, се раздаваха 1 ваучер за почивка, 2 смартфона Samsung и 3 фитнес гривни.

В периода 01.10.2018 – 31.12.2018 г. съвместно с БОРИКА АД се проведе кампания за насърчаване на плащане с дебитни карти VCard издадени от ЦКБ с награди за клиентите. Клиентите участваха за 30 ваучера по 50 лв., 15 ваучера по 100 лв., 5 ваучера по 150 лв. и 3 големи награди: СПА уикенд за двама.

От 26.11.2018 – 13.01.2019 г. съвместно с MasterCard се проведе кампания за стимулиране на плащанията с дебитни и кредитни карти MasterCard с награди за клиентите. Всяка седмица по време на кампанията се раздават 2 двойни билета за концерта на Лени Кравиц в Арена Армеец и 3 ваучера за гориво в бензиностанции Лукойл на стойност 50 лв. В края на кампанията сред всички извършили и регистрирали поне едно безконтактно плащане ще се изтегли награда – ваучер за двама за настаняване на база All Inclusive в хотел Астор Гардън. В края на кампанията ще се изтегли и допълнителна томбола за всички регистрирани плащания с награда – ваучер от Posoka.com на стойност 2,000 лв.

Притежателите на дебитни и кредитни карти от ЦКБ имаха възможност да участват и в други кампании с награди, организирани от картовите организации Visa и Mastercard.

През 2018 година програма ССВ Club запази устойчивото си развитие.

В програмата ССВ Club участват 16 партньори, които предоставят следните отстъпки:

- България Ер предоставя на клиентите атрактивна отстъпка от 5% върху цената на самолетните билети, към която се добавя и отстъпката при плащане с кобрандирана кредитна карта ССВ-Bulgaria Air. Високо ценена от клиентите е и преференцията, която се дава под формата на безплатен превоз на допълнителен багаж с всеки полет на България Ер.

- ЗАД Армеец предоставят възможност за начисляване на бонус точки по програмата в съчетание с ползването на различни други отстъпки от застрахователното дружество;

- Лукойл, поради естеството на своя бизнес, осигурява най-голяма честота на бонусираните продажби:

- ❖ Златна карта ССВ Club – отстъпка в размер на 4%;
- ❖ Сребърна карта ССВ Club – отстъпка в размер на 3.5%;
- ❖ Бизнес карта ССВ Club - отстъпка в размер на 3.5%;
- ❖ Стандартна карта ССВ Club – запазва се отстъпката от 3%;

- Верига магазини HomeMax – 5 % отстъпка;

- Автобусните превозвачи Етап-Адрес и Груп плюс предлагат изключително атрактивната за клиентите на програмата отстъпка от 10%.

- Верига ресторанти Happy Bar&Grill – 5% отстъпка;

- Търговска верига КООП – 3% отстъпка;

- Хранителна верига БМ Маркет – 3 % отстъпка;

- Магазини за спортни стоки Sport Depot – 5% отстъпка;

- Верига оптики Grand Optics & Joy Optics – 20% отстъпка;

- Магазини за мъжка мода Франт – 10% отстъпка;

- Магазини за обувки Hush Puppies – 5% отстъпка;

- Специални предложения от А1 за членовете на програмата ССВ Club;

- ЧЕЗ Електро България - 25 Kwh дневна електроенергия за при плащане на сметките към дружеството посредством услугата на ЦКБ „Абонамент за периодични сметки”.

В края на 2018 година, броят на клиентите, участващи в програмата за лоялност ССВ Club достигна 559,299, като бонусираната сума на продажбите е в размер над 48 млн.лв.

ЦКБ АД продължава да развива програмата ССВ Bonus. Основната ѝ цел е да насочи картодържателите на банката към търговските обекти на избрани партньори, в които имат възможност да се възползват от специални отстъпки. Програмата ССВ Bonus е важно предимство за клиентите при избор на банка, не само за кредитни, но и за дебитни карти. Тя е ориентирана към стимулиране на картовите плащания и създаване на взаимоотношения на трайно партньорство, както с клиентите, така и с търговците. Мобилната версия на ССВ Bonus предоставя възможност на клиентите да имат достъп до каталога през мобилни устройства и във всеки един момент да са информирани за търговски обекти, в които могат да се възползват от отстъпка. През 2018 г. беше отпечатано 17-тото издание на каталога ССВ Bonus с включени 220 търговеца с над 650 търговски обекта в цялата страна.

Централна Кооперативна Банка АД е собственик на 100% от капитала на управляващо дружество ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД с лиценз № 61 – УД/10.01.2019 г. за извършване на дейност като управляващо дружество по Решение на Комисията № 42 – УД от 17.01.2007 г. ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД е една от водещите небанкови финансови институции в България. Към 31.12.2018 г. активите под управление на дружеството са на стойност 56,154,479 лева, поради което е в Топ 10 в класацията на управляващите дружества, членове на Българската асоциация на управляващите дружества (БАУД), с пазарен дял от 3,77%. ЦКБ Асетс Мениджмънт управлява три договорни фонда – ЦКБ Гарант, ЦКБ Актив и ЦКБ Лидер. Доходите от инвестиции в договорен фонд са освободени от данък съгласно българското законодателство.

- **Договорен фонд “ЦКБ Гарант”**

ЦКБ Гарант е колективна форма на инвестиране, подходяща за инвеститори, които желаят да поемат нисък инвестиционен риск. Обект на инвестиции са основно висококачествени облигации, други дългови ценни книжа и инструменти на паричния пазар, приети за търговия на регулирани пазари в страната и други държави. Основната цел на ЦКБ Гарант е запазване стойността на инвестициите на притежателите на дялове, както и устойчиво увеличаване при поемане на нисък риск.

ЦКБ Гарант донесе на инвеститорите възвращаемост за 2018 година в размер на 1.23%. Справка в данните на Българската асоциация на управляващите дружества (БАУД) на годишна база сочи, че това е поредната година, в която фондът се нарежда на едно от челните места по доходност спрямо другите фондове в облигации, управлявани от дружества членове на асоциацията.

- **Договорен фонд “ЦКБ Актив”**

ЦКБ Актив е колективна форма на инвестиране, подходяща за инвеститори, които желаят да поемат умерен инвестиционен риск. Инвестиционната политика на фонда предвижда реализиране на капиталови печалби от акции, приходи от дивиденди, както и текущи доходи от дългови ценни книжа, инструменти на паричния пазар и други финансови инструменти.

ЦКБ Актив е един от най-големите балансиран договорни фондове по активи под управление спрямо договорните фондове с балансирана инвестиционна стратегия, управлявани от дружества, които са членове на БАУД. Размерът на фонда е на стойност 27,117,241 лева към 31.12.2018 г.

- **Договорен фонд “ЦКБ Лидер”**

ЦКБ Лидер е колективна форма на инвестиране, подходяща за инвеститори, които желаят да поемат висок инвестиционен риск. Обект на инвестиции са предимно акции, приети за търговия на регулирани пазари в страната и други държави. Фондът може да инвестира и в дългови финансови инструменти и инструменти на паричния пазар най-вече с цел поддържане на ликвидност и в моменти на пазарни сътресения.

Към 31.12.2018 г. ЦКБ Лидер е в топ 10 по активи под управление спрямо договорните фондове с високорискова инвестиционна стратегия, управлявани от дружества, които са членове на БАУД. Размерът на фонда е на стойност 26,508,750 лева към 31.12.2018 г.

Договорните фондове, управлявани от ЦКБ Асетс Мениджмънт, се предлагат в офисите на “Централна Кооперативна Банка” АД, на база сключен договор за дистрибуция.

Точка 10

През 2018 г. ЦКБ АД е реализирала нетни приходи по отделни категории дейности и пазари, както следва:

I. Нетни приходи от лихви

Реализирани нетни приходи от лихви през 2018 г. са в размер на 114,439 хил. лв., като приходите са в размер на 133,682 хил. лв., а разходите са в размер на 19,243 хил. лв.

II. Нетни приходи от такси и комисионни

Реализираните нетни приходи от такси и комисионни през 2018 г. са в размер на 44,387 хил. лв., като приходите са в размер на 54,296 хил. лв., а разходите са в размер на 9,909 хил. лв.

Разходите за такси и комисионни са формирани от банкови преводи, обслужване на сметки на Банката, сделки с ценни книжа и други.

III. Нетни приходи от операции с ценни книжа

Реализираните нетни приходи от операции с ценни книжа през 2018 г. са в размер на 3,968 хил. лв. Тези приходи са формирани от извършени от ЦКБ АД сделки с акции на финансови и нефинансови институции и други клиенти и сделки с облигации, емитирани от Българското правителство и правителства на и извън ЕС и търговски дружества, от една страна, и от извършена от ЦКБ АД преоценка на тези книжа, от друга страна.

IV. Нетни приходи от промяна на валутните курсове

Реализираните нетни приходи от промяна на валутните курсове през 2018 г. са в размер на 2,005 хил. лв. Тези приходи са формирани от извършени от ЦКБ АД валутни сделки, от една страна, и от извършена от ЦКБ АД валутна преоценка на активите и пасивите, деноминирани в чуждестранна валута, от друга страна.

V. Други нетни приходи от дейността

Реализираните други нетни приходи от дейността през 2018 г. са в размер на 3,776 хил. лв., като основно тази стойност е формирана от приходи от дивиденди в размер на 1,253 хил. лв. и от други приходи от дейността – 2,098 хил. лв.

VI. Увеличение на обезценките за несъбираемост

Нетните разходи за обезценките за несъбираемост през 2018 г. съгласно МСФО 9 са в размер на (5,835) хил. лв., като тази стойност е формирана от разходи за начислени провизии по предоставени ресурси и аванси на банки – 54 хил. лв., вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа – 185 хил. лв., предоставени кредити и аванси на клиенти – 6,360 хил. лв., дългови инструменти, отчитани по амортизирана стойност – 390 хил. лв., както и реинтегриране на провизии по финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход за 1,154 хил. лв.

VII. Разходи за дейността

Разходите за дейността на ЦКБ АД през 2018 г. са в размер на 125,286 хил. лв., като основно са формирани от разходи за заплати и персонал общо за 39,664 хил. лв. и административни и маркетингови разходи за 48,916 хил. лв.

Точка 11:

През 2018 г. няма сключени големи сделки и такива от съществено значение за дейността на ЦКБ АД.

Точка 12:

Банката е извършвала редица сделки със свързани лица, като е отпускала кредити, издавала е гаранции, привличала е парични средства, осъществявала е репо сделки и други. Всички сделки са сключени при обичайни търговски условия в хода на дейността на Банката и не се отличават от пазарните условия, като кредитите са отпускани, а гаранциите издавани само при наличие на достатъчна обезпеченост.

Към 31 декември 2018 Банката има вземания, задължения и условни ангажименти от свързани лица както следва:

Свързани лица и салда	Салдо към 31.12.2018
Предприятие-майка	
Получени депозити	91
Дружества под общ контрол	
Отпуснати кредити	49,281
Издадени гаранции	4,778
Репо сделки	11,316
Други вземания	599
Други задължения	1
Получени депозити	43,947
Предоставени депозити	3,725
Получени средства по емитирани облигации	258
Дъщерни предприятия	
Получени депозити	1,237
Предоставени депозити	3,354
Ключов ръководен персонал на Банката или на основния акционер	
Отпуснати кредити	1,939
Други вземания	8
Получени депозити	3,870

Приходите и разходите, реализирани от Банката през 2018 от сделки със свързани лица са както следва:

Свързани лица и видове сделки	Обем през 2018
Предприятие-майка	
Приходи от лихви	-
Приходи от такси и комисионни	1
Дружества под общ контрол	
Приходи от лихви	3,821
Приходи от такси и комисионни	1,123
Приходи от услуги	287
Разходи за лихви	(1,384)
Разходи за услуги	(4,609)
Разходи за такси и комисионни	(1)
Дъщерни предприятия	
Разходи за лихви	(1)
Приходи от лихви	12
Приходи от такси и комисионни	4
Разходи за такси и комисионни	(1)
Приходи от дивиденди	1,101
Приходи от услуги	183
Разходи за услуги	
Ключов ръководен персонал на Банката или на основния акционер	
Приходи от лихви	12
Приходи от такси и комисионни	8
Разходи за лихви	(2)
Разходи за услуги	(168)

Точка 13:

Няма настъпили през 2018 г., събития и показатели с необичаен за ЦКБ АД характер, имащи съществено влияние върху дейността на Банката.

Точка 14:

Общата сума на условните задължения в края на годината са както следва:

	Към 31.12.2018
Банкови гаранции	
В български лева	32,456
В чуждестранна валута	13,975
Загуба от обезценка	(9)
Общо банкови гаранции, нетно	46,422
Неотменими ангажименти	172,229
Загуба от обезценка	(365)
Общо неотменими ангажименти, нетно	171,864
Общо условни задължения	218,660
Общо загуба от обезценка	(374)
Общо условни задължения, нетно	218,286

Към 31 декември 2018 и 2017 Банката има сключени договори за отпускане на кредити на клиенти за общата сума съответно от 172,229 хил. лв. и 109,159 хил. лв. Бъдещото усвояване на тази сума зависи от това дали кредитополучателите отговарят на определени критерии, включително дали не е регистрирано просрочие по предишни траншове на кредитите, предоставяне на обезпечение с определено качество и ликвидност и други.

Точка 15**Инвестиции в дъщерни предприятия:**

Име на дъщерното предприятие	Страна на учредяване	Основна дейност	31.12.2018	участие %
“Централна кооперативна банка” АД, Скопие,	Република Македония	Банкова дейност	46,216	87.35%
УД “ЦКБ Асетс Мениджмънт” ЕАД	България	Финансов сектор	3,200	100.00%

Финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход

Финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход се състоят от капиталови и дългови ценни книжа, включващи размера на начислените лихви и сконто/премия, на базата на техния оригинален матуритет, както следва:

	Към 31.12.2018
Средносрочни български държавни облигации	18,053
Дългосрочни български държавни облигации	270,181
Чуждестранни държавни облигации	127,328
Капиталови инвестиции във финансови институции	9
Капиталови инвестиции в нефинансови институции	11,171
Български корпоративни ценни книжа	60,395
Чуждестранни корпоративни ценни книжа	15,470
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОТЧИТАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ В ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	502,607

Финансовите активи, отчитани по амортизирана стойност

Финансовите активи, отчитани по амортизирана стойност се състоят от български държавни облигации, държавни облигации на страни от ЕС, български корпоративни облигации и чуждестранни корпоративни облигации, включващи размера на начислените лихви и сконто/премия, на базата на техния оригинален матуритет, както следва:

	Към 31.12.2018
Дългосрочни български държавни облигации	130,776
Чуждестранни държавни облигации	114,406
Български корпоративни облигации	7,964
Чуждестранни корпоративни облигации	9,811
Загуба от обезценка	(390)
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ, НЕТНО	262,567

Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти на Банката към 31 декември 2018 се състоят от земя и търговски сгради, част от които са отдадени под наем за период от 10 години. Приходите от наем на инвестиционни имоти за годината, приключваща на 31 декември 2018, са в размер на 176 хил. лв.

Справедливата стойност на инвестиционните имоти към 31 декември 2018 е в размер на 18,803 хил. лв. и е определена от лицензирани външни оценители, притежаващи съответните признати професионални квалификации и опит в оценяването на имоти от подобни категория и местоположение като тези на инвестиционните имоти на Банката.

Точка 16:

Естеството на банковата дейност предполага ползването на голям обем ресурс под формата на привлечени средства, като следва:

Депозити от банки:

	Към 31.12.2018
Безсрочни депозити от местни банки:	
- в български лева	6,163
- в чуждестранна валута	5,827
Безсрочни депозити от чуждестранни банки в чуждестранна валута	25,512
Срочни депозити от чуждестранни банки в чуждестранна валута	490
Срочни депозити от местни банки в чуждестранна валута	2,448
Общо депозити от банки	40,440

Задължения към други депозанти:
Анализ по срочност и вид валута:

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Безсрочни депозити		
В лева	1,152,938	1,108,577
В чуждестранна валута	156,678	167,403
	1,309,616	1,275,980
Срочни депозити		
В лева	1,205,461	1,261,923
В чуждестранна валута	874,276	859,327
	2,079,737	2,121,250
Спестовни влогове		
В лева	1,113,181	990,327
В чуждестранна валута	499,220	448,486
	1,612,401	1,438,813
Други депозити		
В лева	8,643	19,750
В чуждестранна валута	3,342	3,280
	11,985	23,030
Общо задължения към други депозанти	5,013,739	4,859,073

Анализ по вид клиент и вид валута

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Депозити на граждани		
В български лева	2,524,708	2,312,471
В чуждестранна валута	1,360,367	1,278,324
	<u>3,885,075</u>	<u>3,590,795</u>
Депозити на предприятия		
В български лева	946,872	1,046,906
В чуждестранна валута	169,807	198,342
	<u>1,116,679</u>	<u>1,245,248</u>
Депозити на други институции		
В български лева	8,643	19,750
В чуждестранна валута	3,342	3,280
	<u>11,985</u>	<u>23,030</u>
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ	<u>5,013,739</u>	<u>4,859,073</u>

Точка 17:

Към 31.12.2018 г. ЦКБ АД е предоставила кредити и аванси, както следва:

Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно

Анализ по видове клиенти

	Към 31.12.2018
Граждани:	
В български лева	776,458
В чуждестранна валута	59,748
Предприятия:	
В български лева	763,486
В чуждестранна валута	771,689
	<u>2,371,381</u>
Загуба от обезценка	<u>(113,309)</u>
Общо предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	<u>2,258,072</u>

Предоставени кредити и аванси на клиенти към 31 декември 2018 включват депозити при международни финансови институции по маржин сделки с деривати в размер на 9,920 хил. лв., включително резултат от сделки.

Лихвени проценти

Кредитите, отпуснати в български лева и чуждестранна валута, се олихвяват с променлив лихвен процент. Според условията по тези кредити, лихвеният процент се изчислява въз основа на референтен лихвен процент на Банката или лихвен индекс за кредитите във валута - EURIBOR, LIBOR, плюс надбавка. Надбавката по редовните кредити е в границите от 2% до 5%, в зависимост от кредитния риск, отнасящ се за съответния кредитополучател, а по просрочените кредити се начислява допълнителна надбавка над договорения лихвен процент.

Точка 18:

През 2018 г. банката не е емитирала нова емисия ценни книжа.

Точка 19:

В Годишния си доклад за дейността за 2017 г. година, Банката не е публикувала конкретни прогнози за развитието си и съответно не отчита съотношение между предварително направени прогнози и постигнати резултати

Точка 20:

ЦКБ АД управлява своите финансови ресурси в съответствие с действащото банково законодателство и вътрешна нормативна рамка. Банката обслужва в срок всички свои задължения и израз на това е високата ѝ степен на ликвидност.

Ликвидният риск се поражда от несъответствието между матуритета на активите и пасивите и липсата на достатъчно средства, с които банката да посреща плащания по текущи финансови пасиви, както и да осигурява финансирането на увеличението на финансовите активи и възможните искове по задбалансови задължения.

Адекватна на дейността ликвидност се постига, ако Банката е способна да осигури достатъчно средства за тези цели, посредством увеличение на пасивите или преобразуване на активите, възможно най-бързо и при сравнително ниски разходи, чрез потенциална продажба на ликвидни активи или привличане на допълнителни средства от паричните, капиталовите или валутните пазари. Превантивната функция в управлението на ликвидния риск се изразява в поддържане на приемливо равнище на ликвидност за осигуряване защита срещу евентуални загуби при непредвидена продажба на активи или намаляване на привлечените средства.

През 2018 г. ЦКБ АД следва задълженията и ограниченията произтичащи от Закона за Кредитните институции /ЗКИ/. Специализираният колективен орган за управление на ликвидността в Банката е Комитет за управление на активите и пасивите. Той провежда възприетата от Ръководството на ЦКБ АД политика по управление на ликвидния риск.

Количествен измерител на ликвидния риск, съобразно регулациите на ЕБО и БНБ е Коефициента на ликвидно покритие, изразяващ отношението на покритие на високо ликвидните активи (парични средства в каса и по сметки в БНБ, ДЦК на Република България, необременени от залог, депозити във финансови институции със срок до 7 дни) спрямо изходящите парични потоци на Банката.

Коефициента на ликвидно покритие на банката към 31.12.2018 г. е 573.09%.

Банката като правило поддържа значителен обем високоликвидни активи – парични средства в каса и в БНБ, който ѝ гарантира безпроблемно посрещане на ликвидни нужди. Техният дял към 31 декември 2018 е 30.23% от общите активи на Банката. Като допълнителен инструмент за осигуряване на висока ликвидност Банката използва ДЦК на Република България и Правителства на държави от ЕС, които Банката притежава и не е заложила. Към 31 декември 2018 те заемат приблизително 7.81% от общите активи. Поддържайки над 38% от активите си във високо-ликвидни активи, Банката е в състояние да осигури посрещане на всичките си нужди от плащания по падежирали финансови пасиви с настъпил падеж.

Точка 21:

Развитието си през 2019 г. ЦКБ АД ще финансира със собствени средства и привлечен ресурс под формата на депозирани средства на граждани и нефинансови институции.

Банката отчита излишък над заложените капиталови изисквания съгласно Регламент 575/2013 и Директива 36/2013 на Европейския парламент и на Съвета, което и дава възможност да реализира потенциално разширяване на дейността си.

Точка 22:

През 2018 г. няма настъпили промени в основните принципи за управление на ЦКБ АД.

Принципите на управление са в съответствие с Националния кодекс за корпоративно управление.

Точка 23:

Системата за управление на риска изпълнява превантивни функции за предотвратяване на загуби и контролиране размера на допуснатите такива и включва:

- политика за управление на риска;
- правила, методи и процедури за оценка и управление на рисковете;
- организационна структура за управление на рисковете;
- параметри и лимити за извършване на сделки и операции;
- процедури за отчитане, оценка, информирание и последващ контрол на рисковете.

Основните принципи, залегнали в политиката на ЦКБ АД по управлението на риска са:

- принципът на разделяне на отговорностите между тези, които поемат риска и тези, които го управляват;
- принципът на “предпазливост”, който предполага отчитането на едновременната проява на най-неблагоприятния случай за всеки от рисковопретеглените активи;
- принципът за управление на риска при източника.

Организационната структура за управление на риска е централизирана, и е структурирана според нивата на компетенции както следва:

- Управителен съвет - определя допустимите нива на риск на Банката в рамките на възприетата стратегия за развитие;
- Специализирани колективни органи - утвърждават рамките и параметрите на дейността на Банката по управление на риска;
- Изпълнителни директори - контролират процеса на одобрение и прилагане на адекватни политики и процедури в рамките на приетата от Банката стратегия за управление на риска;
- Ръководители на структурни звена на Банката – прилагат възприетата политика по управление на риска при организиране на дейността на съответните организационни звена.

Точка 24:

През 2018 г. няма настъпили промени в управителните и надзорни органи.

Точка 25:

Получени парични възнаграждения:

	Име, презиме, фамилия	Длъжност в управителните и контролни органи	Получени възнаграждения на всеки от членовете на управителните и контролни органи на банката и нейните дъщерни дружества за 2018 г. в лева		
			ЦКБ АД	ЦКБ АД, Скопие	ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД
1.	Иво Каменов Георгиев	Председател на НС на ЦКБ АД	125,000	-	-
2.	Марин Великов Митев	Член на НС на ЦКБ АД	125,000	-	-
3.	Райна Димитрова Кузмова		125,000		
4.	Централен кооперативен съюз	Член на НС на ЦКБ АД	144,000	-	-
5.	Александър Асенов Воденичаров	Председател на УС на ЦКБ АД	75,733	-	-
6.	Цветан Цанков Ботев	Зам. председател на УС на ЦКБ АД	75,733	-	-
7.	Сава Маринов Стойнов	Иzp.директор и член на УС на ЦКБ АД, член на СД на ЗАО „ИК Банк“, Изп.директор и член на СД на ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД	75,733	-	14,389
8.	Георги Димитров Константинов	Иzp.директор и член на УС на ЦКБ АД, член на НС на ЦКБ АД, Скопие, Изп.директор и член на СД на ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД	75,733	20,758	14,389
9.	Георги Косев Костов	Иzp.директор и член на УС на ЦКБ АД,	75,733	-	-
10.	Александър Димитров Керезов	Член на УС на ЦКБ АД	75,733	-	-
11.	Бисер Йорданов Славков	Член на УС на ЦКБ АД	75,733	-	-

Няма условни или разсрочени възнаграждения, възникнали през годината.

Няма сума, дължима от ЦКБ-АД за изплащане на пенсии, обезщетения при пенсиониране или други подобни обезщетения.

Точка 26:

Към 31.12.2018 г., няма притежавани от членовете на управителните и на контролните органи и прокуриста акции на ЦКБ АД

Точка 27:

На ЦКБ АД не са известни договорености (включително и след приключване на финансовата година), в резултат на които в бъдещ период могат да настъпят промени в притежавания относителен дял акции от настоящи акционери.

Точка 28:

ЦКБ АД няма висящи съдебни, административни или арбитражни производства, касаещи задължения или вземания на Банката в размер най-малко 10 на сто от собствения ѝ

капитал. Общата стойност на задълженията или вземанията на ЦКБ АД по всички образувани производства не надхвърля 10 на сто от собствения ѝ капитал.

Точка 29

Изплатените възнаграждения за 2018 на регистрираните одитори за независим финансов одит са в размер на 852 хил. лв., в т.ч. 732 хил. лв. за независим финансов одит и 120 хил. лв. за други услуги.

Другите услуги, несвързани със задължителния финансов одит, които са предоставени от двете одиторски дружества включват следните ангажименти:

- поет ангажимент от съвместните одитори за договорени процедури относно приложението в Банката на Наредба 10 на Българска народна банка за периода 1 януари – 31 декември 2018, в съответствие с изискванията на Международен стандарт за свързани по съдържание услуги 4400 „Ангажименти за извършване на договорени процедури относно финансова информация“.
- извършен ангажимент от съвместните одитори за договорени процедури относно приложението в Банката на Наредба 10 на Българска народна банка за периода 1 януари – 31 декември 2017, в съответствие с изискванията на Международен стандарт за свързани по съдържание услуги 4400 „Ангажименти за извършване на договорени процедури относно финансова информация“

Делойт България ЕООД (дружество от мрежата на Делойт), е предоставило самостоятелно следните услуги на Банката:

- През 2018 г. анализ за съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679 относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (GDPR)
- През 2019 г. съдействие в изготвянето на преглед на готовността на Банката по отношение на изискванията за Преглед на качеството на активите (ПКА) съгласно Наръчник за ПКА издаден през юни 2018 от Европейската централна банка.

Точка 30:

Директор за връзки с инвеститорите на ЦКБ АД е: Антон Филипов Филипов. Адрес на кореспонденция: 1086 София, бул. "Цариградско шосе" No 87; Телефон: +359 2 92 66 570; факс: 359 2 92 66 226; e-mail: anton.filipov@cchbank.bg; WEB site: www.cchbank.bg.

ГЕОРГИ КОСТОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

ТИХОМИР АТАНАСОВ
ПРОКУРИСТ

САВА СТОЙНОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

**ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ
НА „ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА” (ЦКБ) АД
СЪГЛАСНО ЧЛ. 100Н, АЛ. 8 ОТ
ЗАКОНА ЗА ПУБЛИЧНО ПРЕДЛАГАНЕ НА ЦЕННИ КНИЖА**

1. Информация дали емитентът спазва по целесъобразност:

- а) кодекса за корпоративно управление, одобрен от заместник-председателя, или**
- б) друг кодекс за корпоративно управление;**
- в) информация относно практиките на корпоративно управление, които се прилагат от емитента в допълнение на кодекса по буква "а" или буква "б";**

„ЦКБ” АД спазва по целесъобразност Националния кодекс за корпоративно управление и осъществява дейността си в пълно съответствие с принципите и разпоредбите на кодекса. „ЦКБ” АД не прилага практики на корпоративно управление в допълнение на Националния кодекс за корпоративно управление.

2. Обяснение от страна на емитента кои части на кодекса за корпоративно управление по т. 1, буква "а" или буква "б" не спазва и какви са основанията за това, съответно когато емитентът е решил да не се позовава на никое от правилата на кодекса за корпоративно управление - основания за това;

„ЦКБ” АД осъществява дейността си в пълно съответствие с Националния кодекс за корпоративно управление. Няма части на Националния кодекс за корпоративно управление, които дружеството не спазва.

3. Описание на основните характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска на емитента във връзка с процеса на финансово отчитане;

В изпълнение на изискванията на Наредба № 10 на БНБ за вътрешния контрол в банките, Служба “Вътрешен одит” при ЦКБ АД проверява и оценява системата за отчетност и информация, електронните информационни системи и верността на данните; системите за управление на риска, методите за оценка на риска и достатъчността на капитала; вътрешните контролни процедури при извършване на сделки и др. В съответствие с “Правилата за организацията и дейността на специализираната служба за вътрешен одит в Централна кооперативна банка АД” ежегодно се планират и извършват проверки на основните рискове за банката: кредитен, лихвен, пазарен, ликвиден, операционен и др. При проверките се оценяват системите, политиките и правилата за управление на риска; дейността на органите и звената в банката, отговарящи за контрола и оценката на отделните рискове; спазването на нормативните изисквания и вътрешни правила; системата за отчетност и информация; верността на изготвяните финансови и надзорни отчети и др.

Съгласно Закона за кредитните институции /ЗКИ/, годишните финансови отчети на „ЦКБ“ АД на индивидуална и на консолидирана основа подлежат на независим финансов одит от две специализирани одиторски предприятия, които са регистрирани одитори съгласно Закона за независимия финансов одит.

ЦКБ АД съгласува предварително с БНБ избора на одитори.

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

Централна Кооперативна Банка АД

31 декември 2018 г.

В доклада си одиторите дават заключение за обстоятелствата относно достоверното представяне на имущественото и финансовото състояние на банката и получения финансов резултат. Одиторите извършват преглед и изразяват одиторско мнение и относно:

1. надеждността на системите за вътрешен контрол;

2. съответствието на изготвените от банката годишни финансови и надзорни отчети с изискванията на ЗКИ и на актовете по прилагането му.

Одиторите информират незабавно и в писмена форма БНБ за всички обстоятелства, които са им станали известни в хода на проверката и които:

1. представляват нарушение на законите, подзаконовите нормативни актове и актовете на БНБ, които регулират банковата дейност;

2. засягат или могат да доведат до засягане нормалното функциониране на банката;

3. водят или биха могли да доведат до ситуация, при която банката няма да е в състояние да изпълнява своите парични задължения;

4. водят до отказ на одитора да завери отчетите или до заверка на отчетите с изразяване на резерви;

5. са свързани с действия на администратор на банката, които причиняват или могат да причинят значителни вреди на банката или на нейни клиенти;

6. са свързани с неверни или непълни данни в отчетите и докладите, които банките редовно представят в БНБ.

Общото събрание на акционерите на „ЦКБ“ АД избра „Делойт Одит“ ООД, ЕИК 121145199 и „Грант Торнтон“ ООД, ЕИК 831716285 за одиторски дружества, които да извършат проверка и заверка на годишния отчет на банката за 2018г. и надзорните отчети, определени от Българска народна банка.

Съгласно Закона за независимия финансов одит, Банката има избран одитен комитет, който:

1. Наблюдава на процесите по финансово отчитане в ЦКБ АД;

2. Наблюдава ефективността на системите за вътрешен контрол;

3. Наблюдава на ефективността на системите за управление на рисковете;

4. Наблюдава на независимия финансов одит в предприятието;

5. Извършва преглед на независимостта на регистрирания одитор на предприятието в съответствие с изискванията на закона и Етичния кодекс на професионалните счетоводители;

6. Дава препоръка за избор на регистриран одитор за проверка и заверка на годишния финансов отчет на ЦКБ АД.

Спецификата в банковия отрасъл обуславя необходимостта от прилагането на адекватни системи за навременното идентифициране и управление на различните видове риск. От особено значение са процедурите за управление на рисковете, механизмите за поддържането им в приемливи граници, чрез оценка на външна и вътрешна среда, оптимална ликвидност, диверсификация на портфейла, рентабилност на операциите. В дейността по управление на риска, ЦКБ АД прилага Регламент 575/2013 и Директива 36/2013 на Европейския парламент и на Съвета.

Управлението на риска в ЦКБ АД се подчинява на принципа на централизираността и е структурирано според нивата на компетенции, както следва:

1. Управителен съвет - определя допустимите нива на риск на Банката в рамките на възприетата стратегия за развитие;

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ
Централна Кооперативна Банка АД
31 декември 2018 г.

2. Специализирани колективни органи - утвърждават рамките и параметрите на дейността на Банката по управление на риска:

Комитет по риска;
Комитет за управление на активите и пасивите;
Кредитен съвет;
Кредитен комитет;
Комитет за наблюдение, оценка, класификация и прекласификация на рискови експозиции (КНОКПРЕ).

3. Изпълнителни директори и Прокурор - контролират процеса на одобрение и прилагане на адекватни политики и процедури в рамките на приетата от Банката стратегия за управление на риска;

4. Дирекция "Анализ и Управление на риска" - извършва оперативно дейността по измерване, мониторинг, управление и контрол на рисковете.

4. Информация по член 10, параграф 1, букви "в", "г", "е", "з" и "и" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно предложенията за поглъщане

През 2018 г. ЦКБ АД нито е получавала, нито е отправяла предложения за поглъщане.

4.1. Информация по член 10, параграф 1, буква "в" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно предложенията за поглъщане - значими преки или косвени акционерни участия (включително косвени акционерни участия чрез пирамидални структури и кръстосани акционерни участия) по смисъла на член 85 от Директива 2001/34/ЕО

Към 31.12.2018 г. акционерите, притежаващи 5 на сто или повече от капитала и правата на глас в общото събрание на дружеството са:

Наименование на акционер	Процент от капитала
ЦКБ Груп ЕАД	68.56%
Химимпорт АД	6.61%

Основен акционер на банката е Химимпорт АД, който пряко и чрез свързани лица, по смисъла на ЗППЦК контролира над 75% от гласовете от общото събрание на акционерите на ЦКБ АД.

4.2. Информация по член 10, параграф 1, буква "г" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. - притежателите на всички ценни книжа със специални права на контрол и описание на тези права

„ЦКБ” АД няма акционери със специални права на контрол.

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

Централна Кооперативна Банка АД

31 декември 2018 г.

4.3. Информация по член 10, параграф 1, буква "е" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. - всички ограничения върху правата на глас, като например ограничения върху правата на глас на притежателите на определен процент или брой гласове, крайни срокове за упражняване на правата на глас или системи, посредством които чрез сътрудничество с дружеството финансовите права, предоставени на ценните книжа, са отделени от притежаването на ценните книжа

Съгласно устава на дружеството, акционери на банката могат да бъдат юридически и физически лица. Акционер е всяко лице, което е придобило безналична поименна акция и е вписано в книгата на акционерите, водена от Централния депозитар.

Акционерът има право да изисква информация за състоянието на банката, което право се упражнява в пределите на закона, по всяко време, включително и на заседанията на Общото събрание. Членовете на управителните и контролните органи и прокуристите на Банката са длъжни да отговарят вярно, изчерпателно и по същество на въпроси на акционерите, задавани на Общото събрание, относно икономическото и финансовото състояние и търговската дейност на дружеството, освен за обстоятелствата, които представляват вътрешна информация. Акционерите могат да задават въпроси при провеждане на Общото събрание, независимо дали те са свързани с дневния ред.

Общото събрание включва акционерите с право на глас. Те участват в Общото събрание лично или чрез представител. Правото на глас се упражнява от лицата, вписани като акционери в регистрите на Централен депозитар 14 дни преди датата на Общото събрание.

Акционерите - юридически лица се представляват от законните им представители, които се легитимират с документ за самоличност и удостоверение за актуално състояние на юридическото лице.

Акционерите - физически лица се легитимират с документ за самоличност.

Пълномощниците на акционерите следва да бъдат упълномощени с пълномощно, издадено при условията и по реда на чл.116 от ЗППЦК. Подписът на упълномощителя следва да бъде нотариално заверен, съответно, да бъде универсален електронен подпис в случай на издаване на пълномощното под формата на електронен документ.

На събранието всеки акционер може да бъде представляван само от един пълномощник.

Пълномощните следва да бъдат представени пред дружеството един работен ден преди деня на Общото събрание.

Свикването на Общото събрание се извършва чрез покана, която се обявява в търговския регистър най-малко 30 дни преди неговото откриване. Поканата, заедно с материалите за общото събрание по чл.224 от ТЗ, се изпраща на Комисията за финансов надзор и се публикува на интернет страницата на Банката за времето от обявяването ѝ до приключването на Общото събрание. По този начин се дава публичност на корпоративното събитие и се насърчава участието на акционери в Общото събрание на акционерите.

Поканата съдържа:

- наименованието и седалището на банката;
- вида на събранието, датата, мястото и часа на провеждането му;
- дневен ред на въпросите предложени за обсъждане, както и конкретни - предложения за решения;
- формалностите по регистрирането на акционерите /пълномощниците/ за събранието;
- други реквизити, предвидени в закона.

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

Централна Кооперативна Банка АД

31 декември 2018 г.

През времето от обявяването на поканата до датата на провеждането на общото събрание материалите за заседанието са на разположение на акционерите и техните представители. Текстовете в материалите са конкретни и ясни, без да въвеждат в заблуждение акционерите. Всички предложения относно основни корпоративни събития се представят като отделни точки в дневния ред на Общото събрание, в т.ч. предложението за разпределяне на печалба.

Гласуването на акционерите на заседанията на Общото събрание е явно.

Когато на заседание на Общото събрание бъде поставен за решаване въпрос за отговорността на акционер за претърпени от банката вреди, акционерът или неговият представител, спрямо когото действията са насочени, не участва в гласуването.

Управителният съвет осъществява ефективен контрол, като създава необходимата организация за гласуването на представените акционери, лично или чрез упълномощени лица.

ЦКБ АД поддържа на интернет страницата си специална секция относно правата на акционерите и участието им в Общото събрание на акционерите. Управителният съвет съдейства на акционерите за включване на допълнителни въпроси в дневния ред на Общото събрание при условията и сроковете на закона. Акционерите се информират относно взетите решения на Общото събрание на акционерите, чрез публикуването на Протокола от Общото събрание на акционерите в интернет страницата на Банката и, когато е приложимо, по партидата на дружеството в Търговския регистър.

4.4. Информация по член 10, параграф 1, буква "з" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. - правилата, с които се регулира назначаването или смяната на членове на съвета и внасянето на изменения в учредителния договор

Съгласно чл. 29, ал. 1, от Устава на Банката, Надзорния съвет се състои от трима до петима членове. Най-малко една трета от членовете му трябва да бъдат независими по смисъла на ЗППЦК. Към 31.12.2018 г. Надзорният съвет на ЦКБ АД се състои от четирима членове.

Членовете на Надзорния съвет се избират от Общото събрание на акционерите за срок от пет години и могат да бъдат преизбирани без ограничение. Лицата по изречение първо могат да бъдат избирани след предварително одобрение от БНБ.

Член на Надзорния съвет може да бъде дееспособно физическо лице, както и юридическо лице.

Член на Надзорния съвет, съответно представител на член-юридическо лице, може да бъде лице, което притежава надеждност и пригодност, необходими за заемане на длъжността и отговаря на следните изискванията:

- не е осъждано за умишлено престъпление от общ характер, освен ако е реабилитирано;
- не е било през последните две години преди датата на решението за обявяване в несъстоятелност член на управителен или контролен орган или неограничено отговорен съдружник в прекратено поради несъстоятелност дружество, ако има неудовлетворени кредитори, независимо дали е възстановено в права;
- не е било член на управителен или контролен орган на банка през последните 2 (две) години преди датата на решението за обявяването ѝ в несъстоятелност;
- не е лишено или лишавано от право да заема материалноотговорна длъжност;
- не е съпруг или роднина до трета степен включително по права или по сребрена линия на друг член на Управителния съвет, на член на Надзорния съвет или на ръководителя или заместник-ръководителя на Службата за вътрешен одит; както и не се намира във фактическо съжителство с такъв член/такова лице;
- не е невъзстановен в правата си несъстоятелен длъжник.

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

Централна Кооперативна Банка АД

31 декември 2018 г.

Управителният съвет се състои от три до девет члена, като броят им се определя от Надзорния съвет. Към 31.12.2018 г., Управителният съвет се състои от 7 члена.

Членовете на Управителния съвет се избират от Надзорния съвет за пет години. Те могат да бъдат преизбирани без ограничения, както и да бъдат освобождавани или заменяни по всяко време от Надзорния съвет.

Членовете на Управителния съвет се избират след предварително одобрение от БНБ.

Членовете на Управителния съвет трябва да :

- имат висше образование с придобита образователно-квалификационна степен не по-ниска от "магистър";
- притежават достатъчни за съответното образование квалификация и професионален опит в банковата дейност, а лицата които управляват и представляват банката (изпълнителни директори) и да са работили най-малко пет години на длъжност с ръководни функции в банка или сравнимо с банка дружество или институция, съобразно критерии, определени от БНБ;
- не са осъждани за умишлено престъпление от общ характер, освен ако са реабилитирани;
- не са били през последните две години преди датата на решението за обявяване в несъстоятелност членове на управителен или контролен орган или неограничено отговорни съдружници в прекратено поради несъстоятелност дружество, ако има неудовлетворени кредитори, независимо дали са възстановени в права;
- не са били членове на управителен или контролен орган на банка през последните 2 (две) години преди датата на решението за обявяването ѝ в несъстоятелност;
- не са лишени или лишавани от право да заемат материалноотговорна длъжност;
- не са съпрузи или роднини до трета степен включително по права или по съребрена линия на друг член на Управителния съвет, на член на Надзорния съвет или на ръководителя или заместник-ръководителя на Службата за вътрешен одит; както и да не се намират във фактическо съжителство с такъв член/такова лице;
- не са невъзстановени в правата си несъстоятелни длъжници;
- не дават основание за съмнение относно тяхната надеждност и пригодност и възможност за възникване конфликт на интереси въз основа на събраните за тях данни.

Изменения и допълнения в учредителния договор (устава на банката) се извършват по решения на Общото събрание на акционерите, при спазване условията по чл. 71, ал. 1 от Закона за кредитните институции и чл. 230 ал. 2 от Търговския закон.

4.5. Информация по член 10, параграф 1, буква "и" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. - правомощия на членовете на съвета, и по-специално правото да се емитират или изкупуват обратно акции

Размерът на капитала може да бъде изменян по реда, определен в закона и в устава на банката. Решението за изменение следва да съдържа изискуемите от закона реквизити.

Капиталът на банката може да се увеличи чрез:

- издаване на нови акции;
- превръщане на издадени като конвертируеми облигации в акции.

Увеличаването на капитала е допустимо само след като определеният в устава на банката размер е напълно внесен.

Ако новите акции се продават по цена по-висока от номиналната им стойност, тяхната емисионна стойност се определя в решението на Общото събрание.

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ
Централна Кооперативна Банка АД
31 декември 2018 г.

Общото събрание може да реши да увеличи капитала чрез превръщане на част от печалбата в капитал. Решението за това се взема при условията и по реда, предвидени в закона.

При увеличаване на капитала на дружеството емисионната стойност на новите акции трябва да бъде изплатена изцяло, освен при увеличаване на капитала съгласно чл.197 от Търговския закон (ТЗ), както и чрез превръщане на облигации в акции. Член 188, ал.1, изречение второ от ТЗ не се прилага.

Всеки акционер има право да придобие част от новите акции, която съответства на неговия дял в капитала преди увеличаването. Чл.194, ал.4 и чл. 196, ал.3 от ТЗ не се прилагат. Право да участват в увеличението на капитала имат лицата, придобили акции най-късно до посочената в закона дата.

Увеличаването на капитала става по реда на ЗППЦК.

Капиталът на дружеството не може да бъде увеличаван по реда на чл. 193, чл. 195 и чл. 196, ал.3 от ТЗ, освен при условията на чл.113, ал.2 от ЗППЦК.

Капиталът на банката може да се намали, при предварително писмено съгласие на БНБ, по реда, предвиден в закона:

- с намаляване на номиналната стойност на акциите;
- чрез обезсилване на акции. Капиталът на дружеството не може да бъде намаляван чрез принудително обезсилване на акции.

Банката може да изкупи собствени акции въз основа на решение на Общото събрание на акционерите, което определя:

- максималния брой акции, подлежащи на обратно изкупуване;
- условията и реда, при които Управителния съвет извършва изкупуването в определен срок, не по-дълъг от 18 месеца;
- цената на изкупуване.

Решението по обратно изкупуване се взема с обикновено мнозинство от представения капитал и се вписва в Търговския регистър.

Обратното изкупуване се извършва при предварително писмено съгласие от БНБ и по реда на ЗППЦК. Дружеството може да придобива през една календарна година повече от 3 на сто собствени акции с право на глас в случаите на намаляване на капитала чрез обезсилване на акции само при условията и по реда на търгово предлагане по чл.149б от ЗППЦК.

След обратното изкупуване, осъществяването на правата по акциите се преустановява до тяхната последваща продажба в срок до една година от изкупуването. Ако в този срок акциите не бъдат продадени, те следва да се обезсилят, като капиталът се намалява при спазване на изискванията на закона и устава на банката.

5. Състав и функционирането на административните, управителните и надзорните органи и техните комитети

„ЦКБ” АД има двустепенна система на управление. Към 31.12.2018 г. Надзорния и Управителен съвети следния състав:

Надзорен съвет:

Председател:

- Иво Каменов

Членове:

- Марин Митев
- Райна Кузмова
- Централен кооперативен съюз, представляван от Петър Стефанов

Управителен съвет:

Председател:

- Проф. Д-р Александър Воденичаров

Заместник председател

- Цветан Ботев

Членове:

- Д-р Георги Константинов - Изпълнителен директор
- Сава Стойнов - Изпълнителен директор
- Георги Костов - Изпълнителен директор
- Александър Керезов
- Проф. д-р Бисер Славков

НАДЗОРЕН СЪВЕТ

Надзорният съвет не участва в управлението на банката. Той представлява банката само в отношенията с Управителния съвет. Надзорният съвет избира от своите членове председател, приема правилата за работата си и одобрява правилника за работа на Управителния съвет. Надзорният съвет може по всяко време да иска от Управителния съвет да представи сведения или доклад по въпрос, който засяга банката. Той може да прави проучвания в изпълнение на задълженията си като използва и експерти.

Надзорният съвет заседава най-малко веднъж месечно.

Надзорният съвет:

- избира членовете на Управителния съвет. Избира прокуристи, с изключение на тези, чието упълномощаване е само за дейността на клон, и търговски пълномощници;
  - одобрява овластяването на двама или повече членове на Управителния съвет, които имат постоянен адрес или дългосрочно пребиваване в страната, наричани изпълнителни директори, да представляват дружеството пред физически, юридически лица и държавата, и да осъществяват оперативното му управление. Овластяването може да бъде оттеглено по всяко време;
  - одобрява административната структура (длъжности, организационни звена и тяхната субординация) на банката;
  - има право по всяко време да поиска от Управителния съвет да представи сведения или доклад по всеки въпрос, който засяга дружеството;
  - може да прави проучвания като използва експерти;
  - одобрява стратегията за дейността на банката;
  - определя възнагражденията и тантиемите, дължими на прокуристите, сроковете за които се дължат и размерите на гаранциите им за управление;
  - решава други въпроси, предоставени в неговата компетентност от законите и устава.
- Надзорният съвет, по предложение на Управителния съвет, дава съгласие за:
- придобиване, закриване, прехвърляне на предприятия и части от тях;
  - съществени промени в дейността на банката;
  - съществени организационни промени;
  - дългосрочно сътрудничество, над 3 /три/ години, с трети лица, което е от съществено значение за банката, включително участие и прекратяване на участие в дружества с такъв срок, с изключение на случаите, когато банката придобива мажоритарен дял в дружеството;
  - създаване и закриване на клонове.

Надзорният съвет взема решения с обикновено мнозинство от присъстващите членове.

При изпълнение на своите задължения Надзорният съвет се ръководи от законите, Устава на Банката и стандартите за почтеност и компетентност.

Политиката на Надзорния съвет по отношение на възнагражденията гарантира ефективно управление на дружеството в интерес на акционерите.

Независимият член на Надзорния съвет действа в най-добрия интерес на Банката и акционерите безпристрастно и необвързано.

УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ

Правомощията на Управителния съвет са подробно установени в Устава на Банката. Банката се управлява и представлява от Управителен съвет, който извършва своята дейност под контрола на Надзорния съвет. Управителният съвет се състои от три до девет члена, като броят им се определя от Надзорния съвет. Към 31.12.2018 г. , Управителният съвет се състои от 7 члена.

Членовете на Управителния съвет се избират от Надзорния съвет за пет години. Те могат да бъдат преизбирани без ограничения, както и да бъдат освобождавани или заменяни по всяко време от Надзорния съвет.

Управителният съвет решава всички въпроси, които не са от изключителната компетентност на Общото събрание или Надзорния съвет.

Управителният съвет докладва за дейността и състоянието на дружеството пред Надзорния съвет, задължително най-малко веднъж след изтичането на всяко календарно тримесечие.

Компетенциите, правата и задълженията на членовете на Управителния съвет следват изискванията на закона, Устава на Банката и стандартите на добрата професионална и управленска практика.

Управителният съвет:

- организира изпълнението на решенията на Общото събрание и на Надзорния съвет;
- определя финансовата политика на банката в съответствие с действащото законодателство, Устава, решенията на Общото събрание на акционерите и решенията на Надзорния съвет;
- приема програми, бюджет, оперативни планове, касаещи дейността на банката;
- одобрява и предлага за одобрение от Надзорния съвет административната структура на банката, включваща дирекции, отдели, служби и клонове;
- взема решение за дългосрочно сътрудничество /над три години/ от съществено значение за банката, сътрудничество с трети лица, участие или прекратяване на участие в други дружества в страната и чужбина, придобиване и разпореждане с недвижими имоти или вещни права върху тях, както и учредяване на ипотечи, залози или други тежести върху имущество на банката;
- изготвя и предлага за одобрение от Надзорния съвет на годишния финансов отчет, доклада за дейността на банката и предложението за разпределение на печалбата, което ще направи пред Общото събрание на акционерите;
- одобрява разпореждането с дълготрайните и другите активи на банката, когато това е необходимо съгласно разпоредбите на Закона за кредитните институции и ЗППЦК;
- одобрява кредитната и лихвената политика на банката и тарифата за лихвите, таксите и комисионите, събирани от нея;
- взема решения за предоставяне на големи и вътрешни кредити при условията на чл. 44 и чл. 45 от Закона за кредитните институции;
- решава прекратяването на балансовото водене на рискови експозиции, класифицирани като необслужвани, при спазване на действащата нормативна уредба. Решава отписването на липси и загуби на стойност до 10 на сто от капитала, като решението се одобрява от Надзорния съвет.
- приема вътрешните правила за дейността на банката;
- приема правилник за работата си, който се одобрява от Надзорния съвет;

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

Централна Кооперативна Банка АД

31 декември 2018 г.

- изпълнява и други функции, възложени му от Общото събрание и Надзорния съвет.

Управителният съвет заседава най-малко веднъж месечно. Управителният съвет взема решения с обикновено мнозинство от присъстващите членове. Когато се взема решение относно избора, освобождаване или определяне отговорността на изпълнителен директор, той не участва в гласуването. Решенията на Управителния съвет са задължителни за изпълнителните директори и прокуриста.

Членовете на Управителния съвет подават декларация, че са съгласни да изпълняват длъжността си в интерес на банката, че са налице предвидените в закона и устава предпоставки, съответно липсват пречки за изпълняване на тази длъжност и че ще опазват банковата тайна.

По време на своя мандат членовете на Управителния съвет се ръководят в своята дейност от общоприетите принципи за почтеност и управленска и професионална компетентност.

В договорите за възлагане на управлението, сключвани с членовете на Управителния съвет, се определят техните задължения и задачи, критериите за размера на тяхното възнаграждение, задълженията им за лоялност към дружеството и основанията за освобождаване.

Информацията за възнагражденията на членовете на Управителния съвет е публична и се разкрива при представяне на годишните финансови отчети на Банката.

Конфликт на интереси: Членовете на Управителния съвет са длъжни да избягват и не допускат реален или потенциален конфликт на интереси. В тази връзка те са запознати със задълженията и ограниченията в тяхната дейност във връзка с изискванията на закона и в частност тези на Закона за кредитните институции /ЗКИ/ и на ЗППЦК. В ЦКБ АД действат вътрешни правила за реда за разкриване на конфликт на интереси и за осигуряване на доверителност. Членовете на Управителния съвет незабавно разкриват наличие на конфликт на интереси и не участват в обсъждането и гласуването на въпроси, при които съществува или е налице потенциален конфликт на интереси.

КОМИТЕТИ КЪМ НАДЗОРНИЯ СЪВЕТ НА БАНКАТА

НАИМЕНОВАНИЕ	ЧЛЕНОВЕ	ФУНКЦИИ
КОМИТЕТ ПО РИСКА	Иво Каменов Георгиев – председател на Надзорния съвет Райна Димитрова Кузмова – независим член на Надзорния съвет	1. Съветва Надзорния съвет и Управителния съвет във връзка с цялостната текуща и бъдеща стратегия по отношение на риска и склонността на банката към поемане на риск и подпомага контрола върху изпълнението ѝ от висшия ръководен персонал. 2. Независимо от комитета по възнагражденията, проверява дали стимулите, определяни от системата за възнагражденията, отчитат рисковете, капитала, ликвидността, както и вероятността за реализиране на планираните приходи и разпределението им във времето. 3. Представя на Надзорния съвет или Управителния съвет предложения за коригиране на ценообразуването на продуктите на банката, когато цената не е адекватно отражение на модела

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

Централна Кооперативна Банка АД

31 декември 2018 г.

- изпълнява и други функции, възложени му от Общото събрание и Надзорния съвет.

Управителният съвет заседава най-малко веднъж месечно. Управителният съвет взема решения с обикновено мнозинство от присъстващите членове. Когато се взема решение относно избора, освобождаване или определяне отговорността на изпълнителен директор, той не участва в гласуването. Решенията на Управителния съвет са задължителни за изпълнителните директори и прокуриста.

Членовете на Управителния съвет подават декларация, че са съгласни да изпълняват длъжността си в интерес на банката, че са налице предвидените в закона и устава предпоставки, съответно липсват пречки за изпълняване на тази длъжност и че ще опазват банковата тайна.

По време на своя мандат членовете на Управителния съвет се ръководят в своята дейност от общоприетите принципи за почтеност и управленска и професионална компетентност.

В договорите за възлагане на управлението, сключвани с членовете на Управителния съвет, се определят техните задължения и задачи, критериите за размера на тяхното възнаграждение, задълженията им за лоялност към дружеството и основанията за освобождаване.

Информацията за възнагражденията на членовете на Управителния съвет е публична и се разкрива при представяне на годишните финансови отчети на Банката.

Конфликт на интереси: Членовете на Управителния съвет са длъжни да избягват и не допускат реален или потенциален конфликт на интереси. В тази връзка те са запознати със задълженията и ограниченията в тяхната дейност във връзка с изискванията на закона и в частност тези на Закона за кредитните институции /ЗКИ/ и на ЗППЦК. В ЦКБ АД действат вътрешни правила за реда за разкриване на конфликт на интереси и за осигуряване на доверителност. Членовете на Управителния съвет незабавно разкриват наличие на конфликт на интереси и не участват в обсъждането и гласуването на въпроси, при които съществува или е налице потенциален конфликт на интереси.

КОМИТЕТИ КЪМ НАДЗОРНИЯ СЪВЕТ НА БАНКАТА

НАИМЕНОВАНИЕ	ЧЛЕНОВЕ	ФУНКЦИИ
КОМИТЕТ ПО РИСКА	Иво Каменов Георгиев – председател на Надзорния съвет Райна Димитрова Кузмова – независим член на Надзорния съвет	1. Съветва Надзорния съвет и Управителния съвет във връзка с цялостната текуща и бъдеща стратегия по отношение на риска и склонността на банката към поемане на риск и подпомага контрола върху изпълнението ѝ от висшия ръководен персонал. 2. Независимо от комитета по възнагражденията, проверява дали стимулите, определяни от системата за възнагражденията, отчитат рисковете, капитала, ликвидността, както и вероятността за реализиране на планираните приходи и разпределението им във времето. 3. Представя на Надзорния съвет или Управителния съвет предложения за коригиране на ценообразуването на продуктите на банката, когато цената не е адекватно отражение на модела

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ
 Централна Кооперативна Банка АД
 31 декември 2018 г.

НАИМЕНОВАНИЕ	ЧЛЕНОВЕ	ФУНКЦИИ
		<p>на стопанска дейност и на стратегията по отношение на риска.</p> <p>4.Определя по своя преценка характера, обема, формата и честотата на предоставяната му информация за рисковия профил на банката.</p> <p>5.Разполага с неограничен достъп до информация за цялостния рисков профил на банката, до структурата за управление на риска /специализирани структурни звена, комитети и др./ по чл. 5 от Наредба № 7 на БНБ, както и до становища на външни експерти.</p> <p>6.Получава изготвени от председателите/секретарите на колективните органи за управление на банката 3 месечни отчети за дейността на съответния комитет.</p> <p>7.Получава от Секретаря на УС в 3 дневен срок след внасянето им в УС копие от всички отчети, отчитащи проявлението на рисковете в дейността на банката, изготвени от съответните дирекции: „Анализ и управление на риска”, „Кредитен риск”, „Анализ и управление на класифицирани експозиции”.</p> <p>8.По своя преценка се произнася по други, непосочени изрично по-горе, въпроси, които не са предоставени в изключителната компетентност на друг орган на дружеството и за които счита, че влизат в очертаната от закона компетентност на Комитет по риска.</p>
КОМИТЕТ ПО ПОДБОР	<p>Иво Каменов Георгиев – председател на Надзорния съвет</p> <p>Марин Великов Митев – член на Надзорния съвет</p>	<p>1.Набелязва и препоръчва за избиране от Надзорния съвет кандидати за членове на Управителния съвет, като взема предвид баланса на професионални знания и умения, разнообразните квалификации и професионален опит на членовете в състава на съвета, необходими за управлението на банката;</p> <p>2.Подготвя описание на функциите и на изискванията към кандидатите и определя времето, което се очаква избраните членове да отделят в работата на Управителния съвет;</p>

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ
Централна Кооперативна Банка АД
31 декември 2018 г.

НАИМЕНОВАНИЕ	ЧЛЕНОВЕ	ФУНКЦИИ
		<p>3. Определя целево ниво във връзка с участието на по-слабо представения пол в състава на Управителния съвет и разработва политика за увеличаване броя на лицата от по-слабо представения пол в състава на съветите за постигане на това ниво; нивото, политиката и нейното изпълнение се оповестяват в съответствие с член 435, параграф 2, буква „в“ от Регламент (ЕС) № 575/2013;</p> <p>4.Анализира периодично, но не по-малко от един път годишно структурата, състава, броя на членовете и резултатите от работата на Управителния съвет и отправя препоръки за евентуални промени;</p> <p>5.Периодично прави преглед на политиката на Управителния съвет за подбор и назначаване на членове на висшия ръководен персонал и отправя препоръки към него.</p>

б. Описание на политиката на многообразие, прилагана по отношение на административните, управителните и надзорните органи на „ЦКБ“ АД във връзка с аспекти, като възраст, пол или образование и професионален опит, целите на тази политика на многообразие, начинът на приложението ѝ и резултатите през отчетния период;

ЦКБ АД не прилага политика на многообразие по отношение на административните, управителните и надзорните органи на дружеството във връзка с аспекти, като възраст, пол или образование и професионален опит. Комитетът по подбор, в ЦКБ АД, набелязва и препоръчва за избиране от Надзорния съвет, кандидати за членове на Управителния съвет, като взема предвид баланса на професионални знания и умения, разнообразните квалификации и професионален опит на членовете в състава на съвета, необходими за управлението на банката.

ГЕОРГИ КОСТОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

ТИХОМИР АТАНАСОВ
ПРОКУРИСТ

САВА СТОЙНОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

Нефинансова декларация

съгласно Чл. 48 от Закона за счетоводството

Настоящата Нефинансова декларация е изготвена в съответствие с изискванията на чл.48 от Закона за счетоводството и е неразделна част от Годишния доклад за дейността на ЦКБ АД за 2018 г.

Ръководството на ЦКБ АД декларира своята Политика за социална отговорност, която е документирана, прилагана, поддържана и съобщена на всички нива в структурата на фирмата.

Политиката за социална отговорност на ЦКБ АД е насочена към извършване на дейностите в условията на стратегическо управление, което допринася за устойчиво икономическо развитие; коректни и етични трудови отношения с работниците и служителите, техните семейства и обществото като цяло с цел подобряване на качеството на живот.

Ръководството се ангажира да създава необходимите условия за спазване изискванията на Система за социална отговорност и за активното съдействие на ръководния и изпълнителски персонал в нейното развитие.

Ръководните принципи на ЦКБ АД по отношение на социалната отговорност включват:

- спазване на приложимите национални закони и други изисквания и зачитане на международните актове и тяхното тълкуване в областта на социалната отговорност;
- недопускане на детски труд в противоречие с трудовото законодателство;
- недопускане на участие или съдействие за използването на принудителен или задължителен труд;
- недопускане на трафик на хора;
- осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на своите служители;
- уважение и зачитане на правата на човека и неговите основни свободи определени във Всеобщата декларация за правата на човека;
- защита на общоприетите човешки ценности;
- развитие и мотивиране на персонала;
- осигуряване на сигурност в заплащанията;
- поддържане на адекватно заплащане на труда с навременно плащане на работните заплати, данъците и видовете осигуровки на служителите и работниците;
- осигуряване ефективност на документирането, изпълняването, поддържането и разпространението на политиката в достъпна разбираема форма до всички служители, включително ръководен, експертен и изпълнителски персонал, както и до подизпълнители и доставчици;

I. Бизнес модел

Централна кооперативна банка АД се стреми да разширява своя пазарен дял, прилагайки клиентски ориентиран модел на банкиране и възползвайки се от широко разпределената си мрежа от клонове и офиси. Предлагащите универсални услуги са ориентирани както към населението, така и към земеделски производители, МСП и корпоративни клиенти. Банката има богато портфолио от продукти и услуги, включващо потребителски, стокови и ипотечни кредити, всички видове кредити за юридически лица, банкови карти и допълнителни разплащателни услуги базирани на тях, член е на системата за преводи Western Union, предлага инвестиционни и посреднически услуги на българския и световния финансов пазар и др. Основните показатели, чрез които Банката определя своите стратегически цели е ръстът в абсолютни стойности на съответните показатели и пазарния дял. Банката непрекъснато адаптира условията по своите продукти, като постоянно анализира пазарните условия и внедрява нови продукти, задоволяващи нуждите на клиентите.

Основна стратегия и цел е в дългосрочен план да се развият и надградят електронните канали за достъп, позволяващи не само електронни разплащания, но и по-голяма достъпност до различни банкови услуги – нови изисквания за ориентация към клиента, осъвременяване на функционалностите, усъвършенствани оперативни свойства.

II. Описание на политиките

За ЦКБ АД е от приоритетно значение да съблюдава високи стандарти във всички свои делови взаимоотношения. В процедурите на банката са заложили механизми, които гарантират на висшия управленски състав и на всички заинтересовани страни адекватното и ефективно функциониране на системите за вътрешен контрол, управление на риска, отчетност и прозрачност.

Банката прилага ясна и категорична политика, както и прозрачни процедури за оценка, избор и взаимодействие със своите партньори, доставчици, клиенти и всички заинтересовани страни. Освен осигуряването на надеждни и висококачествени продукти и услуги, служителите на ЦКБ АД имат за цел да обслужват прецизно потребностите, правата и интересите на нашите клиенти, да търсят взаимна изгода, да спазват закона и вътрешните правила и да работят при пълна поверителност, съгласно изискванията на действащото законодателство в страната. Банката влага сериозни ресурси и усилия, за да проучи, формулира и подбере подходящите решения, с които да предотврати възникването на всеки срещнат в практиката проблем.

Етичен бизнес кодекс на ЦКБ АД

С цел контрол върху етичните аспекти на работата на служителите на Банката, в Кодекса за поведение и професионална етика на банката е заложила система от правила, които системно се актуализират и допълват. В кодекса са залегнали принципите на честност, лоялност и съвестност, както и строги изисквания към поведението на служителите по отношение на тяхната лична и професионална етика. Той съдържа правила и норми, които дават насока на служителите в ежедневната им работа и задава общия тон на взаимоотношенията им както в рамките на банката, така и с трети страни.

Политика за борба против корупцията

ЦКБ АД не толерира каквато и да е форма на подкуп или корупция. В частност, банката приема да се въздържа от всякакви действия и поведение, които биха могли да бъдат възприети като активен или пасивен подкуп.

Служителите са задължени да спазват Закона за мерките срещу прането на пари, Правилника за приложение на Закона за мерките срещу прането на пари, Закона за мерките срещу финансирането на терористична дейност и вътрешните правила за контрол и предотвратяване на пране на пари и финансиране на терористична дейност.

Прилагат се изпитани процедури, които гарантират активите на банката и предотвратяват търговията с вътрешна информация и евентуални злоупотреби от страна на служителите. Освен с грижа за клиента, бизнес партньорите, властите и обществото, всички служители на ЦКБ АД се ангажират и с това да осигурят справедливо отношение към всички свои колеги, както и да се придържат стриктно към изискванията на Закона за защита от дискриминация.

Ръководството съзнава, че неговият професионален и житейски пример има по-голямо въздействие върху служителите отколкото казаните или написани думи. Ето защо всеки един от тях се стреми да бъде пример за подражание по отношение на професионалната си етика и високите си морални качества, а в служебните си задължения да се ръководи от ценности като честност, справедливост, прецизност, лоялност, уважение и благоразумие. Ръководството споделя вярата, че доброто корпоративно управление не се изчерпва единствено с покриване на заложените в законната рамка изисквания, а е преди всичко въпрос на дълбока вътрешна убеденост. За ЦКБ АД, доброто корпоративно управление предполага на първо място уважение към акционерите, които са гласували доверие на ръководството, както и осъзнаване на непосредствените и дългосрочните ползи от управленската прозрачност.

Политика по отношение на служителите

Водени от предизвикателствата на съвременната пазарна среда и в отговор на повишаващите се изисквания, ръководството вярва, че успешен бизнес и стабилно развитие са възможни само чрез фокусиране върху качеството в целия аспект от дейности на ЦКБ АД.

ЦКБ АД съзнава, че начинът, по който се отнася със своите служители и социалните придобивки, които им осигурява, са сред основните механизми, чрез които банката може да работи за общественото благо. Затова от самото си създаване банката инвестира в непрекъснатото усъвършенстване на човешките си ресурси, като прилага прецизни методи за подбор, обучение, оценка и възнаграждаване на персонала. Тези практики стъпват върху убеждението на ръководството, че хората са най-ценният ѝ актив и основната предпоставка за бъдещ растеж.

ЦКБ АД отдава огромно значение на:

- Подбора на кандидатите за работа въз основа на личните им качества и заслуги, базиран на внимателна оценка на познанията, компетентността и професионализма на потенциалните служители. Дава равен шанс на всички достойни кандидати да станат част от екипа ѝ без оглед на техния пол, етнически произход, обществено положение, вярвания, политически възгледи или каквито и да е било други фактори, които нямат отношение към техния професионализъм и умения, чрез прилагана на политика по многообразие.

- Осигуряването на равни възможности за обучение и кариерно развитие на всички служители без оглед на настоящата им позиция.

- Създаването на работна среда, която цени, признава и възнагражда усилията и постиженията, които са и сред основните ценности на организацията.

Развитие на потенциала на служителите

Банката се стреми да насочва служителите си към бизнес дейности, които биха позволили пълното разгръщане на техния потенциал и осъществяване на техните лични и професионални амбиции. Акцентира се и върху развитието на качества, които позволяват непрекъснатото израстване на служителите и оттам – на цялата организация.

Политиката за развитие на персонала в ЦКБ АД дава възможност на служители от всички йерархични нива, които са доказали професионалните си качества, да бъдат повишавани не само в рамките на същото управление/ клон, но и да бъдат преназначавани на други позиции в организацията, стига да притежават изискваните за новата длъжност опит и професионални качества.

Не на последно място, за ЦКБ АД е от огромно значение да задържи и да развива кадрите си и последователно полага усилия в тази посока. През цялата година се организират

програми за развитие на персонала, чиято цел е проучването и усъвършенстването на професионалните качества на служителите ѝ и пълното разгръщане на техния потенциал.

Трудово възнаграждение и социални придобивки

Политиката на заплащане и допълнителни социални придобивки е разработена с цел привличане, наемане и задържане на висококвалифицирани кадри. Тя се основава на следните принципи: -вътрешно равновесие, признание на личните качества на всеки служител, възнаграждение, съответстващо на представянето и конкурентност.

За 2018 г. банката има приета от управителния съвет „Програма за обучение и развитие на персонала от системата на ЦКБ АД”, с финансово обезпечение в размер на 200,000 лв.

Нашите ценности:

- справедливост – равни възможности за развитие.
- качество – стремеж към съвършенство във всяко начинание
- уважение – към нашите колеги, клиенти и съграждани
- екипност – успяваме, когато сме заедно
- доверие – то прави и невъзможното постижимо
- социална отговорност- работа с грижа към обществото
- ефективност – стремеж винаги да бъдат постигнати целите
- креативност – търсене на новаторски идеи в стремежа си да се усъвършенстваме

III. Основни рискове свързани с екологичните и социалните въпроси

Успехът на всеки бизнес е неразривно свързан с благоденствието на общността, в чиито рамки той развива своята дейност. Ето защо ежедневните действия на ЦКБ АД са подчинени на най-висшите етични принципи и на непоколебимото желание на компанията да даде своя значим принос към развитието на българското общество. Банката също така е отворена към нови възможности за инициативи, които облагодетелстват местните общности и повишават гражданското самосъзнание сред служителите ѝ.

Политиката на компанията по опазване на околната среда се състои в:

1. Изпълнение на дейностите по начин, гарантиращ опазването на околната среда
2. Вземане на предпазни мерки срещу потенциално замърсяване на околната среда
3. Спазване на всички закони и правила, както и вътрешните разпоредби, приети от банката, насочени към екологичното равновесие.

Основните екологични рискове, които имат отношение към дейностите в банката са свързани с неспазване на екологичните норми и установени правила.

Основните социални рискове пред, който е изправена банката е риска от текучество и риск от ниска квалификация на новопостъпилия персонал.

Бъдещи задачи пред ЦКБ АД са:

1. Привличане на нови квалифицирани кадри.
2. Ограничаване на текучеството до минимум, чрез въвеждане на стимули за постигнати резултати и разширяване на социалната програма
3. Обучение на новопостъпилия персонал

ЦКБ АД спазва всички свои приети политики по отношение на екологичните и социалните въпроси.

ГЕОРГИ КОСТОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

САВА СТОЙНОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

ТИХОМИР АТАНАСОВ
ПРОКУРИСТ

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

До акционерите на
Централна кооперативна банка АД

ДОКЛАД ОТНОСНО ОДИТА НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

Мнение

Ние извършихме одит на индивидуалния финансов отчет на Централна кооперативна банка АД („Банката“), съдържащ индивидуалния отчет за финансовото състояние към 31 декември 2018 и индивидуалния отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, индивидуалния отчет за промените в собствения капитал и индивидуалния отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към индивидуалния финансов отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният индивидуален финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Банката към 31 декември 2018 и нейните финансови резултати от дейността и паричните ѝ потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одиторите за одита на индивидуалния финансов отчет“. Ние сме независими от Банката в съответствие с Етичния кодекс на професионалните счетоводители на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на индивидуалния финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на индивидуалния финансов отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на индивидуалния финансов отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

Обезценка на кредити и аванси на клиенти

Оценката на загубите от обезценка на предоставени кредити и аванси на клиенти изисква от ръководството на Банката да прилага значително ниво на преценка, особено по отношение на идентифицирането на обезценени вземания и количественото определяне на обезценките на кредити. За да определи сумата на обезценките за очаквани кредитни загуби, Банката прилага статистически модели с входящи данни, получени от вътрешни и външни източници.

Съгласно изискванията на МСФО 9 „Финансови инструменти“, Банката разграничава три фази на обезценка, като критериите за класификация в отделните фази се базират на оценка на обективните характеристики на кредитите и кредитополучателите, и на субективни преценки на Банката.

Преценката за класификацията в отделните фази за обезценка е резултат от комбинация на количествени и качествени фактори.

Очакваните кредитни загуби се изчисляват, използвайки налична историческа информация и очакваното бъдещо развитие, определено с използване на макроикономически индикатори.

Използваните статистически модели се базират на вероятността от неизпълнение и очакваната сума на загубата при неизпълнение. Входящите данни за моделите, методиките на изчисление и тяхното прилагане зависят от преценката на ръководството на Банката.

Както е оповестено в бел. 9 от приложения индивидуален финансов отчет, Банката е отчела към 31 декември 2018 коректив за загуби от обезценка на кредити и аванси на клиенти в размер на 113,309 хил. лв.

Поради значимостта на оценката на кредитите и авансите на клиенти за индивидуалния финансов отчет, и поради факта, че допусканията за определяне на загубите от обезценка по своята същност включват значителни преценки, ние преценихме, че

Като част от нашите одиторски процедури ние получихме разбиране за процесите на определяне на обезценка на предоставени кредити на клиенти, прилагани от Банката. Ние преценихме адекватността на политиките, процедурите и въведените контроли върху процеса, с цел да проектираме нашите по-нататъшни одиторски процедури по такъв начин, че да бъдем в състояние да адресираме рисковете от съществено неправилно отчитане, свързани с начислените загуби от обезценка на кредити и аванси на клиенти.

Ние преценихме адекватността на методологията, използвана от Банката за идентифициране на загуби от обезценка и за изчисляване на обезценките за значимите кредитни портфейли.

Ние включихме в одита експерти на одиторите в областите, изискващи специфична експертиза.

Също така, ние прегледахме качеството на историческите данни, използвани в изчислението на рисковите параметри, и преизчислихме обезценката на извадка от експозиции, на база на стойностите на рисковите параметри, получени в резултат от прилагането на моделите.

За извадка от експозиции ние оценихме доколко използваните методи за определяне на обезценките са подходящи. Ние изградихме независимо очакване за нивото на необходимите обезценки на кредити и аванси на клиенти към 31 декември 2018 на база на преглед на вътрешна и външна информация и сравнихме нашето очакване с обезценките определени от ръководството и представени във финансовия отчет.

За извадка от кредити ние оценихме доколко е подходяща класификацията по фази, вземайки предвид дали са налице фактори, индикиращи значително увеличение на кредитния риск.

определянето на обезценката на кредити и аванси на клиенти е ключов одиторски въпрос.

Ние извършихме детайлни процедури по същество върху извадка от кредити с цел да проверим дали кредитите са правилно класифицирани и да идентифицираме дали съществуват индикатори за обезценка, които биха довели до необходимост от начисляване на допълнителни обезценки. Ние приложихме професионална преценка, за да оценим допусканията, използвани при определяне на обезценките и сравнихме нашите преценки с използваните от Банката. Ние анализирахме финансовото състояние на кредитополучателите и проверихме дали са налице нарушения на договорите и/или отклонения при спазване на договорните условия. За експозициите в нашата извадка ние направихме анализ на основните допускания и преценки на ръководството на Банката, включително оценка на приложените сценарии за очакваните парични потоци. Ние взехме предвид влиянието на текущите икономически условия, оценките на обезпеченията и други фактори, които могат да повлияят на събираемостта на кредитите.

Ние извършихме оценка на пълнотата и адекватността на оповестяванията в индивидуалния финансов отчет на Банката свързани с оценката на кредитите и аванси на клиенти.

Друга информация, различна от индивидуалния финансов отчет и одиторския доклад върху него

Управителният съвет на Банката („Ръководството“) носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, декларация за корпоративно управление и нефинансова декларация, изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва индивидуалния финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно индивидуалния финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на индивидуалния финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с индивидуалния финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване.

В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за индивидуалния финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този индивидуален финансов отчет в съответствие с МСФО, приложими в ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка.

При изготвяне на индивидуалния финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Банката да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Банката или да преустанови дейността ѝ, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Надзорният съвет и Одитният комитет на Банката („Лицата, натоварени с общо управление“) носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Банката.

Отговорности на одиторите за одита на индивидуалния финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали индивидуалният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този индивидуален финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в индивидуалния финансов отчет, независимо дали се дължат на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е в резултат от измама, е по-висок от риска от неразкриване на съществено неправилно отчитане, което е в резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.

- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Банката.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаем до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Банката да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в индивидуалния финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Банката да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на индивидуалния финансов отчет, включително оповестяванията, и дали индивидуалният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на индивидуалния финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13 юни 2017 от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

ДОКЛАД ВЪВ ВРЪЗКА С ДРУГИ ЗАКОНОВИ И РЕГУЛАТОРНИ ИЗИСКВАНИЯ

Допълнителни въпроси, които поставят за докладване Законът за счетоводството и Законът за публичното предлагане на ценни книжа

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от индивидуалния финансов отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността, декларацията за корпоративно управление и нефинансовата декларация, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно "Указания относно нови разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора" на професионалната организация на регистрираните одитори в България – Институт на дипломираните експерт счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството и в Закона за публичното предлагане на ценни книжа (чл. 100н, ал. 10 от ЗППЦК във връзка с чл. 100н, ал. 8, т. 3 и 4 от ЗППЦК), приложими в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен индивидуалният финансов отчет, съответства на индивидуалния финансов отчет.
- Докладът за дейността е изготвен в съответствие с приложимите законови изисквания.
- В декларацията за корпоративно управление за финансовата година, за която е изготвен индивидуалният финансов отчет, е представена изискваната съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и на чл. 100н, ал. 8 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа информация.
- Нефинансовата декларация за финансовата година, за която е изготвен индивидуалният финансов отчет, е представена и изготвена в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Изявление във връзка с чл. 33 от Наредба № 38/2007 на Комисията за финансов надзор (КФН) за изискванията към дейността на инвестиционните посредници и чл. 11 от Наредба №58/2018 на КФН за изискванията за защита на финансовите инструменти и паричните средства на клиенти, за управление на продукти и за предоставяне или получаване на възнаграждения, комисиони, други парични и непарични облиги

На базата на извършените одиторски процедури и на придобитото познаване и разбиране за дейността на Банката в хода и контекста на нашия одит на нейния финансов отчет като цяло, създадената и прилагана в Банката организация във връзка със съхраняването на клиентски активи, съответства на изискванията на чл. 28-31 от Наредба 38 на КФН и на чл. 3-10 от Наредба № 58 на КФН по отношение на дейността на Банката в ролята ѝ на инвестиционен посредник.

Становище във връзка с чл. 100н, ал. 10 във връзка с чл. 100н, ал. 8, т. 3 и 4 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа

На базата на извършените процедури при нашия одит и на придобитото познаване и разбиране на дейността на Банката и средата, в която тя работи, по наше мнение, описанието на основните характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска на Банката във връзка с

процеса на финансово отчитане, което е част от доклада за дейността (като елемент от съдържанието на декларацията за корпоративно управление) и информацията по чл. 10, параграф 1, букви "в", "г", "е", "з" и "и" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета на ЕС от 21 април 2004 относно предложенията за поглъщане, не съдържат случаи на съществено неправилно докладване.

Допълнително докладване относно одита на индивидуалния финансов отчет във връзка с чл. 100н, ал. 4, т. 3 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа

Изявление във връзка с чл. 100н, ал. 4, т. 3, б. „б“ от Закона за публичното предлагане на ценни книжа

Информация относно сделките със свързани лица е оповестена в бел. 37 към индивидуалния финансов отчет. На база на извършените от нас одиторски процедури върху сделките със свързани лица като част от нашия одит на индивидуалния финансов отчет като цяло, не са ни станали известни факти, обстоятелства или друга информация, на база на които да направим заключение, че сделките със свързани лица не са оповестени в приложения индивидуален финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2018, във всички съществени аспекти, в съответствие с изискванията на МСС 24 „Оповестяване на свързани лица“. Резултатите от нашите одиторски процедури върху сделките със свързани лица са разгледани от нас в контекста на формирането на нашето мнение относно индивидуалния финансов отчет като цяло, а не с цел изразяване на отделно мнение върху сделките със свързани лица.

Изявление във връзка с чл. 100н, ал. 4, т. 3, б. „в“ от Закона за публичното предлагане на ценни книжа

Нашите отговорности за одит на индивидуалния финансов отчет като цяло, описани в раздела на нашия доклад „Отговорности на одиторите за одита на индивидуалния финансов отчет“, включват оценяване дали индивидуалният финансов отчет представя съществените сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне. На база на извършените от нас одиторски процедури върху съществените сделки, основополагащи за индивидуалния финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2018, не са ни станали известни факти, обстоятелства или друга информация, на база на които да направим заключение, че са налице случаи на съществено недостоверно представяне и оповестяване в съответствие с приложимите изисквания на МСФО, приети от Европейския съюз. Резултатите от нашите одиторски процедури върху съществените за индивидуалния финансов отчет сделки и събития на Банката са разгледани от нас в контекста на формирането на нашето мнение относно индивидуалния финансов отчет като цяло, а не с цел изразяване на отделно мнение върху тези съществени сделки.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- „Делойт Одит“ ООД и „Грант Торнтон“ ООД са назначени за задължителни одитори на индивидуалния финансов отчет на Банката за годината, завършваща на 31 декември 2018, от Общото събрание на акционерите, проведено на 27 юни 2018, за период от една година.
- Одитът на индивидуалния финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2018 на Банката представлява двадесет и първи пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на Банката, извършен от „Делойт Одит“ ООД и втори пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на Банката, извършен от „Грант Торнтон“ ООД.

- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на Одитния комитет на Банката, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Банката.
- За периода, за който се отнася извършения от нас задължителен одит, освен одита, ние не сме предоставяли други услуги на Банката, които не са посочени в доклада за дейността или индивидуалния финансов отчет на Банката.

Deloitte Audit

За Делойт Одит ООД

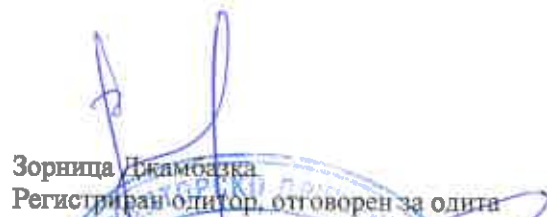

Емил Бадов
Пълномощник на управителя Десислава Динкова
Регистриран одитор, отговорен за одита

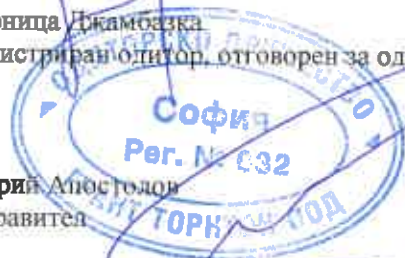

бул. Ал. Стамболийски 103
1303 София, България

За Грант Торнтон ООД

Зорница Джамбазка
Регистриран одитор, отговорен за одита

Мария Апостолов
Управител

бул. Черни връх 26
1421 София, България

1 юли 2019

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

	Бележка	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
АКТИВИ			
Парични средства и парични салда в Централната банка	5	1,698,071	1,797,053
Предоставени ресурси и аванси на банки	6	222,106	281,016
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	7	256,598	196,910
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата	8	201,425	81,775
Предоставени кредити и аванси на клиенти	9	2,258,072	2,214,894
Други активи	10	52,912	59,009
Финансови активи на разположение за продажба	11	-	589,318
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	12	502,607	-
Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	13	262,567	-
Инвестиции в дъщерни предприятия	14	49,416	84,333
Дълготрайни активи	15	98,102	91,020
Инвестиционни имоти	17	15,816	16,519
ОБЩО АКТИВИ		5,617,692	5,411,847
ЗАДЪЛЖЕНИЯ И КАПИТАЛ			
ЗАДЪЛЖЕНИЯ			
Депозити от банки	18	40,440	8,434
Задължения към други депозанти	19	5,013,739	4,859,073
Емитирани облигации	20	25,343	70,235
Провизии за задължения	21	690	-
Други задължения	22	10,172	12,490
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ		5,090,384	4,950,232
СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Емитиран капитал	23.1	113,154	113,154
Премиен резерв		79,444	79,444
Резерви, включително неразпределена печалба	23.2	236,771	205,059
Преоценъчен резерв	23.3	19,167	27,144
Други резерви	23.4	45,002	-
Печалба за текущата година		33,770	36,814
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ		527,308	461,615
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ И СОБСТВЕН КАПИТАЛ		5,617,692	5,411,847

Индивидуалният финансов отчет е одобрен от Управителния съвет и подписан от името на Централна кооперативна банка АД на 25 април 2019 от:

Георги Костов
Изпълнителен директор

Сава Стойнов
Изпълнителен директор

Тихомир Атанасов
Прокурор

Йордан Христов
Главен счетоводител

Заверили съгласно одиторски доклад от дата: 01.07.2019
Делойт Оudit ООД, одиторско дружество

Грант Торнтон ООД, одиторско дружество

Емил Бадов,
регистриран одитор, отговорен за одита

Зорнина Джамбазка,
регистриран одитор, отговорен за одита
Марий Апостолов, управител

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

	Бележка	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2017
Приходи от лихви	24	133,682	144,824
Разходи за лихви	24	(19,243)	(25,976)
Нетен доход от лихви		114,439	118,848
Приходи от такси и комисиони	25	54,296	52,377
Разходи за такси и комисиони	25	(9,909)	(8,319)
Нетен доход от такси и комисиони		44,387	44,058
Нетни печалби от операции с ценни книжа	26	3,968	20,628
Нетни печалби от промяна на валутни курсове	27	2,005	495
Други нетни приходи от дейността	28	3,776	5,149
Разходи за дейността	29	(125,286)	(119,930)
Разходи за провизии за задължения		(167)	-
Нетни разходи за обезценки за несъбираемост	30	(5,835)	(30,727)
Печалба за периода преди данъчно облагане		37,287	38,521
Разходи за данъци	31	(3,517)	(1,707)
ПЕЧАЛБА ЗА ПЕРИОДА		33,770	36,814
Друга всеобхватна (загуба)/ доход			
Компоненти, които се рекласифицират в печалбата или загубата:			
Финансови активи на разположение за продажба, нетно от данъци			
		-	6,245
Дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, нетно от данъци			
		(5,487)	-
Компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата:			
Капиталови инструменти, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, нетно от данъци			
		2,009	-
Преоценка на задължения по планове с дефинирани доходи			
		(120)	-
Общо друга всеобхватна (загуба)/доход, нетно от данъци			
		(3,598)	6,245
ОБЩ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД ЗА ГОДИНАТА СЛЕД ДАНЪЦИ		30,172	43,059
Доход на акция	32	0.30	0.34
Доход на акция с намалена стойност (в лева)	32	0.27	0.29

Индивидуалният финансов отчет е одобрен от Управителния съвет и подписан от името на Централна кооперативна банка АД на 25 април 2019 г.:

Георги Костов
Изпълнителен директор

Сава Стойнов
Изпълнителен директор

Тихомир Атанасов
Прокурор

Йордан Христов
Главен счетоводител

Заверили съгласно одиторски доклад от дата: 01.07.2019
Делойт Одит ООД, одиторско дружество
Емил Бадов,
регистриран одитор, отговорен за одита

Грант Торитон ООД, одиторско дружество
Зорница Джамбазка,
регистриран одитор, отговорен за одита
Марий Апостолов, управител

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2017
Парични потоци от основна дейност		
Печалба преди данъци	37,287	38,521
Промяна в оперативните активи		
(Увеличение)/намаление на предоставени ресурси и аванси на банки с падеж над 90 дни	(15,000)	2,151
(Увеличение)/намаление на вземания по споразумения за обротно изкупуване на ценни книжа	(59,896)	2,348
(Увеличение)/намаление на финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	(75,014)	41,999
Продажба и рекласификация на финансови активи на разположение за продажба, нетно	589,318	81,809
Придобиване и рекласификация на финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, нетно	(508,201)	-
Увеличение на предоставени кредити и аванси на клиенти	(59,476)	(85,538)
Намаление на други активи	6,096	2,793
Намаление на нетекущи активи, държани за продажба	-	6,817
	(122,173)	52,379
Промяна в оперативните пасиви:		
Увеличение/(намаление) на депозити от банки	32,006	(4,017)
Увеличение на задължения към други депозанти	154,666	401,558
Намаление на други привлечени средства	-	(39)
Увеличение/(намаление) на задължения за провизии	523	(1,034)
(Намаление)/увеличение на други задължения	(2,440)	5,585
	184,755	402,053
Други непарични трансакции, включени в печалбата преди данъци:		
Нетна печалба от инвестиционна дейност	(4,309)	(8,727)
Увеличение на коректив за обезценка на ресурси и аванси на банки	54	-
Увеличение на коректив за обезценка на репо сделки	185	-
Увеличение на коректив за обезценка на кредити и аванси към клиенти	6,362	30,727
Увеличение на коректив за обезценка на финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	389	-
Увеличение на коректив за обезценка на финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	(1,155)	-
Увеличение на провизии за задължения	167	-
Амортизация	9,698	9,187
Балансова стойност на отписани активи	593	112
Ефекти от амортизация на финансов пасив	110	109
	12,094	31,408
Изменение в отсрочените данъци	(180)	37
Платен данък печалба	(2,514)	(6,181)
НЕТЕН ПАРИЧЕН ПОТОК ОТ ОСНОВНА ДЕЙНОСТ	109,269	518,217

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всяки суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2017
Парични потоци от инвестиционна дейност		
Придобиване на финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, нетно	(262,956)	-
Плащания за покупка на Дълготрайни активи	(17,387)	(3,570)
Постъпления от продажба на Дълготрайни активи	717	2,771
НЕТЕН ПАРИЧЕН ПОТОК ОТ ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ	(279,626)	(799)
Парични потоци от финансова дейност		
Платени ляхви по смитирани облигации	(2,535)	(2,535)
НЕТЕН ПАРИЧЕН ПОТОК ЗА ФИНАНСОВА ДЕЙНОСТ	(2,535)	(2,535)
(НАМАЛЕНИЕ)УВЕЛИЧЕНИЕ НА ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ, НЕТНО	(172,892)	514,883
ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ В НАЧАЛОТО НА ГОДИНАТА (БЕЛ. 34)	2,064,006	1,549,123
ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ В КРАЯ НА ГОДИНАТА (БЕЛ. 34)	1,891,114	2,064,006

Индивидуалният финансов отчет е одобрен от Управителния съвет и подписан от името на Централна кооперативна банка АД на 25 април 2019 от:

Георги Костов
Изпълнителен директор

Сава Стойнов
Изпълнителен директор

Тихомир Атанасов
Прокуррист

Йордан Христов
Главен счетоводител

Заверили съгласно одиторски доклад от дата: 01.07.2019
Делойт Оudit ООД, одиторско дружество

Грант Торнтон ООД, одиторско дружество

Емил Бадов,
регистриран одитор, отговорен за одита

Зорница Джавазба
регистриран одитор, отговорен за одита
Марий Апостолов, управител

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

	Емитиран капитал	Премиян резерв	Резерви, вкл. неразпределена печалба	Преоценъчен резерв	Други резерви	Печалба за текущата година	Общо
САЛДО КЪМ 01 ЯНУАРИ 2017	113,154	79,444	178,461	20,899	-	26,598	418,556
Нетна печалба за годината, приключваща на 31 декември 2017	-	-	-	-	-	36,814	36,814
Друг всеобхватен доход за годината, приключваща на 31 декември 2017, нетно от данъци	-	-	-	6,245	-	-	6,245
Общо всеобхватен доход за годината, приключваща на 31 декември 2017	-	-	-	6,245	-	36,814	43,059
Нетна печалба за годината, приключваща на 31 декември 2016, пренесена в неразпределена печалба	-	-	26,598	-	-	(26,598)	-
САЛДО КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2017	113,154	79,444	205,059	27,144	-	36,814	461,615
Ефект от приемането на МСФО 9 от обезценки на активи, бележка 4	-	-	(10,532)	1,031	-	-	(9,501)
Ефект от приемането на МСФО 9 от рекласификация на преоценъчен резерв, бележка 4	-	-	5,410	(5,410)	-	-	-
ПРЕИЗЧИСЛЕНО НАЧАЛНО САЛДО КЪМ 01 ЯНУАРИ 2018	113,154	79,444	199,937	22,765	-	36,814	452,114
Конвертиране на облигации	-	-	-	-	45,002	-	45,002
Нетна печалба за годината, приключваща на 31 декември 2018	-	-	-	-	-	33,770	33,770
Друга всеобхватна загуба за годината, приключваща на 31 декември 2018, нетно от данъци	-	-	-	(3,598)	-	-	(3,598)
Общо всеобхватен доход за годината, приключваща на 31 декември 2018	-	-	-	(3,598)	-	33,770	30,172
Нетна печалба за годината, приключваща на 31 декември 2017, пренесена в неразпределена печалба	-	-	36,814	-	-	(36,814)	-
Други движения	-	-	20	-	-	-	20
САЛДО КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2018	113,154	79,444	236,771	19,167	45,002	33,770	527,308

Индивидуалният финансов отчет е одобрен от Управителния съвет и подписан от името на Централна кооперативна банка АД на 25 април 2019 от:

Георги Костов
Изпълнителен директор

Сава Стойнов
Изпълнителен директор

Тихомир Атанасов
Прокурис
Заверили съгласно одиторски доклад от дата: 01.07.2019
Делойт Одит ООД, одиторско дружество

Йордан Христов
Главен счетоводител
Грант Торнтон ООД, одиторско дружество

Емил Бадов, регистриран одитор, отговорен за одита

Зорница Джамбазия, регистриран одитор, отговорен за одита
Марий Апостолов, управител

1 ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА

Централна кооперативна банка АД, София ("Банката"), ЕИК 831447150, е основана през 1991. Банката извършва дейността си съгласно Закона за кредитните институции (ЗКИ). Банката осъществява своята дейност въз основа на банков лиценз, предоставен от БНБ, по силата на който може да привлича депозити в национална и чуждестранна валута, да предоставя заеми в национална и чуждестранна валута, да открива и поддържа ностро сметки в чуждестранна валута в чужбина, да извършва сделки с ценни книжа, с чуждестранна валута, както и да извършва други банкови операции и сделки, разрешени от Закона за кредитните институции.

През декември 2005 на Банката е предоставен банков лиценз от Централната банка на Кипър, по силата на който Банката може да извършва банкова дейност на пълноправен банков клон на територията на Република Кипър при спазване на разпоредбите на Закона за банките на Кипър. През 2007 Банката започва да извършва банкова дейност на територията на Кипър.

Банката е публично дружество и акциите ѝ се търгуват на Българска фондова борса – София с борсов код 4CF за обикновени акции на Банката. Банката е пълноправен член на Европейската асоциация на кооперативните банки и е първичен дилър на операции с държавни ценни книжа.

Банката извършва услуги в качеството си на инвестиционен посредник съгласно разпоредбите на Закон за публично предлагане на ценни книжа (ЗППЦК). Като инвестиционен посредник Банката спазва определени изисквания за защита на интересите на клиентите съгласно Закон за пазарите на финансови инструменти (ЗПИИ) и Наредба 38 издадена от Комисията за Финансов Надзор (КФН). Банката прилага организация, свързана със сключването и изпълнението на договори с клиенти, с изискването на информация от клиенти, с воденето на отчетност и съхраняването на клиентски активи, съгласно изискванията на чл. 28-31 от Наредба 38. Банката прилага правила и процедури за вътрешен контрол, които да осигурят съответствие с изискванията на чл. 28-31 от Наредба 38.

Към 31 декември 2018 дейностите на Банката се извършват чрез централен офис в София, България, 47 клона и 261 изнесени работни места в България и 1 клон в Република Кипър.

Крайният собственик на Банката, чиито акции се търгуват на Българска фондова борса - София АД, е Химимпорт АД.

2 БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

Обща рамка за финансово отчитане

Настоящият финансов отчет представлява индивидуален финансов отчет и е изготвен за годината, приключваща на 31 декември 2018. Настоящият индивидуален финансов отчет е изготвен с общо предназначение и при спазване на принципа за действащо предприятие. Сумите в индивидуалния финансов отчет са представени в хиляди български лева (хил. лв.). Индивидуалният финансов отчет на Банката е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (МСФО, приети от ЕС). По смисъла на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, приложим в България, терминът „МСФО, приети от ЕС“ представляват Международните счетоводни стандарти (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

Банката притежава контрол в дъщерните дружества Централна кооперативна банка АД, Скопие, Република Северна Македония и УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД, София, Република България.

2 БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИЗГОТВЯНЕ НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (Продължение)

Този финансов отчет е индивидуален. Банката съставя и консолидиран финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС), който ще бъде публикуван след датата на издаване на настоящия индивидуален финансов отчет.

Индивидуалният финансов отчет е изготвен съгласно историческата цена, модифицирана до справедлива стойност на финансови активи и пасиви, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата, и оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход. Останалите финансови активи и пасиви се оценяват по амортизирана стойност.

Промени в МСФО

Първоначално прилагане на нови изменения към съществуващи стандарти и разяснения, влезли в сила през текущия отчетен период

Следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и разяснения, издадени от Съвета за Международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС, са влезли в сила за текущия отчетен период:

- **МСФО 9 Финансови инструменти** - приет от ЕС на 22 ноември 2016 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018),
- **МСФО 15 Приходи от договори с клиенти и изменения на МСФО 15 "Дата на влизане в сила на МСФО 15"** - приет от ЕС на 22 септември 2016 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018),
- **Изменение на МСФО 2 Плащане на базата на акции** – Класифициране и измерване на сделки на базата на акции - прието от ЕС на 26 февруари 2018 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018),
- **Изменение на МСФО 4 Застрахователни договори** – Приложение на МСФО 9 Финансови инструменти с МСФО 4 Застрахователни договори – прието от ЕС на 3 ноември 2017 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 или при първоначално приложение на МСФО 9 Финансови инструменти),
- **Изменение на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти**– Изясняване на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти – прието от ЕС на 31 октомври 2017 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018),
- **Изменение на МСС 40 Инвестиционни имоти** – Прехвърляне на инвестиционни имоти - -- прието от ЕС на 14 март 2018 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018),
- **Изменения на МСФО 1 и МСС 28** вследствие на „Подобрения на МСФО (цикъл 2014-2016)“, произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 1, МСФО 12 и МСС 28) основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки – приети от ЕС на 7 февруари 2018 (измененията на МСФО 1 и МСС 28 са приложими за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018),
- **КРМСФО 22 Сделки в чуждестранна валута и авансови плащания** – прието от ЕС на 28 март 2018 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018).

Приемането на тези изменения не е довело до съществени промени в индивидуалния финансов отчет на Банката, с изключение на ефектите от МСФО 9 „Финансов инструменти“.

От 1 януари 2018 Банката прилага новия счетоводен стандарт МСФО 9 „Финансови инструменти“. Във връзка с прилагането му Банката извърши дейности, свързани с:

- Класификация и оценка на финансовите инструменти в съответствие с критериите на новия МСФО 9
- Определяне на загубите от обезценка на база изготвени модели и методологии в съответствие с изискванията на МСФО 9.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всяки суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

2. **БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИЗГОТВЯНЕ НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Класификация и оценка на портфейлите, съставени от финансови активи от първоначалното прилагане на МСФО 9

Портфейли от финансови активи	МСС 39 - класификация	МСС 39 - оценка	МСФО 9 - Бизнес модел	МСФО 9 - Тест на паричните потоци на инструмента	МСФО 9 - оценка
	31.12.2017	31.12.2017	01.01.2018	01.01.2018	01.01.2018
Парични средства и парични салда в Централната банка	кредити и вземания	амортизирана стойност	Събиране на договорни парични потоци	Договорните плащания отговарят на дефинициите за главница и лихва.	амортизирана стойност
Кредити и аванси на банки	кредити и вземания	амортизирана стойност	Събиране на договорни парични потоци	Договорните плащания отговарят на дефинициите за главница и лихва.	амортизирана стойност
Споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	кредити и вземания	амортизирана стойност	Събиране на договорни парични потоци	Договорните плащания отговарят на дефинициите за главница и лихва.	амортизирана стойност
Кредити и аванси на клиенти	кредити и вземания	амортизирана стойност	Събиране на договорни парични потоци	Договорните плащания отговарят на дефинициите за главница и лихва.	амортизирана стойност
Дългови ценни книжа					
1. Инвестиционен портфейл	финансови активи на разположение за продажба	справедлива стойност в друг всеобхватен доход	Събиране на договорни парични потоци и продажба	Договорните плащания отговарят на дефинициите за главница и лихва.	справедлива стойност в друг всеобхватен доход
2. Търговски портфейл	справедлива стойност в печалбата или загубата	справедлива стойност в печалбата и загубата	Събиране на договорни парични потоци и продажба	Договорните плащания отговарят на дефинициите за главница и лихва.	справедлива стойност в друг всеобхватен доход
			Финансови активи държани за търгуване	Договорните плащания отговарят на дефинициите за главница и лихва.	справедлива стойност в печалбата или загубата
Капиталови ценни книжа					
1. Инвестиционен портфейл, в т.ч.	финансови активи на разположение за продажба	справедлива стойност в друг всеобхватен доход	Друг бизнес модел	Неприложимо	справедлива стойност в печалбата или загубата
	финансови активи на разположение за продажба	цена на придобиване	Друг бизнес модел	Неприложимо.	справедлива стойност в друг всеобхватен доход
2. Търговски портфейл, в т.ч.	справедлива стойност в печалбата или загубата	справедлива стойност в печалбата или загубата	Друг бизнес модел	Неприложимо.	справедлива стойност в печалбата или загубата
	справедлива стойност в печалбата или загубата	цена на придобиване	Друг бизнес модел	Неприложимо.	справедлива стойност в печалбата или загубата
	справедлива стойност в печалбата или загубата	справедлива стойност в печалбата и загубата	Финансови активи държани за търгуване	Неприложимо.	справедлива стойност в печалбата или загубата
Дериват					

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИЗГОТВЯНЕ НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Класификация и оценка на портфейлите, съставени от финансови активи от първоначалното прилагане на МСФО 9

Съобразно Политика за отчитане на финансови инструменти, Банката обобща всички текущи портфейли, съставени от финансови активи за оценка на бизнес модела и провеждане на Тест за паричните потоци.

Класифицирането на портфейлите от финансови активи на Банката е извършено въз основа на портфейлите на Банката към 31.12.2017 и те са както следва:

Парични средства и парични салда в Централната банка

Този портфейл включва паричните средства и салдата по сметките в Централната банка (БНБ). Съгласно МСС 39 Банката класифицира парични средства и парични салда в Централната банка в категория кредити и вземания, отчитани по амортизирана стойност.

Поради краткосрочния характер на тези инструменти, Банката признава парите и паричните салда в Централната банка по тяхната договорна сума. Подобно на търговските вземания, паричните средства и паричните салда в Централната банка включват един единствен паричен поток, който е погасяване на главницата.

В тази връзка и като се вземе предвид бъдещата стратегия на Банката, бизнес моделът за парични средства и парични салда в Централната банка съгласно МСФО 9 е "Бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци". Банката класифицира съгласно МСФО 9 паричните средства и парични салда в Централната банка като оценявани последващо по амортизирана стойност.

Кредити и аванси на банки

Този портфейл включва всички текущи разплащателни сметки в други банки, както и предоставени ресурси, кредити и аванси на други банки под формата на междубанкови пласирания. Съгласно МСС 39 Банката класифицира Кредити и аванси на банки в категория кредити и вземания, отчитани по амортизирана стойност.

Банката държи Кредити и аванси на банки, за да събира договорни парични потоци. В тази връзка и като се вземе предвид бъдещата стратегия на Банката, бизнес моделът за кредити и аванси на банки съгласно МСФО 9 е "Бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци". Кредити и аванси на банки включват парични потоци, които са единствено плащания за главница и лихва. Банката класифицира съгласно МСФО 9 кредитите и авансите на банки като оценявани последващо по амортизирана стойност.

Споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа

Банката пласира парични средства чрез споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа, които са обезпечени със стойността на ценните книжа. Съгласно МСС 39 Банката класифицира Споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа в категория кредити и вземания, отчитани по амортизирана стойност. Банката държи предоставеното финансиране, за да събира договорни парични потоци. В тази връзка и като се вземе предвид бъдещата стратегия на Банката, бизнес моделът за Споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа съгласно МСФО 9 е "Бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци". Споразуменията за обратно изкупуване на ценни книжа включват парични потоци, които са единствено плащания за главница и лихва. Банката класифицира Споразуменията за обратно изкупуване на ценни книжа съгласно МСФО 9 като оценявани последващо по амортизирана стойност.

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИЗГОТВЯНЕ НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Кредити и аванси на клиенти

Към 31.12.2017 съгласно изискванията на МСС 39 Банката класифицира всички недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, в категория кредити и вземания, като ги отчита по амортизирана стойност, с изключение на:

- финансови активи, които Банката след първоначалното признаване определя за отчитане по справедлива стойност в печалбата или загубата;
- финансови активи, които Банката след първоначално признаване определя като на разположение за продажба;
- финансови активи, които Банката след първоначално признаване определя като държани до падеж.

Целта на Банката е да отпуска заеми и да реализира парични потоци чрез събиране на плащания през целия живот на инструментите. Съгласно стратегията на Банката, бизнес моделът за кредити и аванси на клиенти съгласно МСФО 9 е "Бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци". Кредитите и авансите включват парични потоци, които са единствено плащания за главница и лихва. Банката класифицира кредитите и авансите съгласно МСФО 9 като оценявани последващо по амортизирана стойност.

Дългови ценни книжа

1. Инвестиционен портфейл

1.1. Стратегия към 31.12.2017 съгласно МСС 39

Към 31.12.2017 Банката притежава портфейл от дългови инструменти, състоящ се от държавни и корпоративни ценни книжа. Портфейлът се класифицира според МСС 39 като Финансови активи на разположение за продажба и се оценява по справедлива стойност в друг всеобхватен доход. Основната цел на Банката за този портфейл е както да събира договорни парични потоци, така и да извършва продажби.

1.2. Стратегия след 01.01.2018 съгласно МСФО 9 относно наличен портфейл към 31.12.2017

Бъдещата стратегия на Банката е да продължи да управлява този портфейл аналогично на предходната стратегия. В тази връзка по отношение на този портфейл Банката е приела да се приложи Бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи. Държавните и корпоративни ценни книжа в този портфейл включват парични потоци, които са единствено плащания за главница и лихва. Банката класифицира тези финансови инструменти съгласно МСФО 9 като оценявани последващо по справедлива стойност в друг всеобхватен доход.

1.2.1. Нов портфейл съгласно МСФО 9 след 01.01.2018

Банката е разработила стратегия за формиране на нов портфейл от дългови инструменти. Основната цел на Банката за този портфейл е да събира само договорни парични потоци. Като се вземе предвид тази бъдеща стратегия на Банката, съгласно МСФО 9 този портфейл финансови инструменти ще бъде включен в "Бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци". Този портфейл инструменти включва парични потоци, които са единствено плащания за главница и лихва. Банката класифицира съгласно МСФО 9 този портфейл като оценяван последващо по амортизирана стойност.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИЗГОТВЯНЕ НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2. Търговски портфейл

2.1. Стратегия към 31.12.2017 съгласно МСС 39

Към 31.12.2017г. Банката притежава портфейл, състоящ се от държавни и корпоративни ценни книжа. Портфейлът се класифицира според МСС 39 като държан за търгуване и се отчита по справедлива стойност в печалбата и загубата. Финансовите активи, държани за търгуване, са придобити с цел получаване на печалба, произтичаща от краткосрочни колебания в цените или дилърския марж, за които съществува вероятност за краткосрочно реализиране на печалба.

2.2. Стратегия след 01.01.2018 съгласно МСФО 9 относно наличен портфейл към 31.12.2017

В бъдеще Банката ще продължава да управлява активно този портфейл от ценни книжа, като извършва покупки и продажби. По отношение на този портфейл ще се прилага бизнес модел, в рамките на който се извършва оценка по справедлива стойност през печалбата или загубата, като Банката управлява финансовите активи с цел реализиране на парични потоци посредством продажбата на активите. Банката взема решения на база справедливите стойности на активите и управлява активите, за да реализира тези справедливи стойности. Банката класифицира съгласно МСФО 9 този портфейл като оценяван последващо по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Капиталови ценни книжа

Стратегия към 31.12.2017 съгласно МСС 39

1. Инвестиционен портфейл

Към 31.12.2017 Банката притежава портфейл от ценни книжа, които съобразно МСС 39 се класифицират като Финансови активи на разположение за продажба. Този портфейл се отчита по справедлива стойност с изключение на ценните книжа в него, за които няма котировки на активен пазар и/или за които не могат да се приложат други надеждни модели за оценка, които се оценяват по цена на придобиване. Промените в справедливите стойности на този портфейл се отразяват в друг всеобхватен доход.

2. Оборотен портфейл

Към 31.12. 2017 Банката притежава портфейл от ценни книжа , който се класифицира според МСС 39 като държан за търгуване и се отчита по справедлива стойност в печалбата и загубата. Финансовите активи, държани за търгуване, са придобити с цел получаване на печалба, произтичаща от краткосрочни колебания в цените или дилърския марж, за които съществува вероятност за краткосрочно реализиране на печалба. Промените в справедливите стойности на този портфейл се отразяват в печалбата и загубата.

Стратегия след 01.01.2018

Инвестициите в капиталови инструменти не отговарят на критериите за "единствено плащания на главница и лихви" ("тест за характеристиките на паричните потоци") и поради това не могат да бъдат класифицирани в портфейли с отчитане по амортизирана стойност. В тази връзка те трябва да бъдат оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата. В резултат на това не се изисква оценка на бизнес модела.

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИЗГОТВЯНЕ НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2. Оборотен портфейл (продължение)

При първоначалното признаване обаче Банката може да направи неотменим избор за конкретни инвестиции в капиталови инструменти, които не са държани за търгуване, които иначе биха били оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, да представя последващите промени на справедливата стойност в друг всеобхватен доход. Тази класификация се извършва актив по актив (инструмент по инструмент).

Банката класифицира своите финансови активи-капиталови инвестиции в следните портфейли:

1. Капиталови инвестиции, държани за търгуване, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Капиталовите инвестиции, държани за търгуване, са придобити с цел получаване на печалба, произтичаща от краткосрочни колебания в цените или дилгърския марж, за които съществува вероятност за краткосрочно реализиране на печалба. Измененията в справедливите стойности на този портфейл се отразяват в печалбата или загубата. Банката управлява този портфейл с цел реализиране на парични потоци посредством активна продажба на активите. Банката взема решения на база справедливите стойности на активите и управлява активите, за да реализира тези справедливи стойности.

2. Капиталови инвестиции, задължително оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Банката управлява този портфейл с цел реализиране на парични потоци посредством продажба на активите. Капиталовите инвестиции, отразени в този портфейл, не са предназначени за активна продажба, поради което очакванията са продажбите да бъдат по-малко в сравнение с портфейла "държани за търгуване". Банката взема решения на база справедливите стойности на активите и управлява активите, за да реализира тези справедливи стойности. Измененията в справедливите стойности на този портфейл се отразяват в печалбата или загубата.

3. Капиталови инвестиции, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход.

При първоначалното признаване Банката прави неотменим избор да представя в друг всеобхватен доход последващите промени в справедливата стойност на инвестиции в капиталови инструменти, които нито се държат за търгуване, нито са условно възнаграждение, признато от купувача в бизнес комбинация. Целта на този портфейл е Банката да анализира измененията на справедливите стойности и чрез продажби да реализира тези изменения и така да събира съответните парични потоци. Капиталовите инвестиции в този портфейл са придобити по-скоро с инвестиционна цел, като Банката има намерение да задържа активите за сравнително продължителен период от време. През този период Банката анализира измененията на справедливите стойности и реализира тези изменения чрез извършване на продажби. Продажбите от този портфейл се очаква да бъдат сравнително малко спрямо портфейла "държани за търгуване" и портфейла "задължително оценявани по справедлива стойност". Измененията в справедливите стойности на този портфейл се отразяват в друг всеобхватен доход.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИЗГОТВЯНЕ НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила

Към датата на одобряване на настоящия финансов отчет следните нови стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, все още не са влезли в сила:

- **МСФО 16 Лизинг** – приет от ЕС на 31 октомври 2017 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019),
- **Изменение на МСФО 9 “Финансови инструменти”** – Характеристики за предплащане с отрицателно обезщетение – прието от ЕС на 22 март 2018 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019),
- **КРМСФО 23 “Несигурност при третирането на данъка върху доходите”** – прието от ЕС на 23 октомври 2018 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019),
- **Изменения на МСС 19 “Доходи на наети лица”** – Корекция на плана, съкращаване или уреждане (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019) – прието от ЕС на 13 март 2019,
- **Изменения на МСС 28 “Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия”** - Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019) – прието от ЕС на 8 февруари 2019,
- **Изменения на различни стандарти „Подобрения на МСФО (цикъл 2015-2017)”**, произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 3, МСФО 11, МСС 12 и МСС 23) основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019) – прието от ЕС на 14 март 2019.

Банката е избрала да не приема тези нови стандарти и измененията на съществуващите стандарти преди датата на влизането им в сила. Банката очаква приемането на тези нови стандарти и измененията на съществуващи стандарти да не окаже съществен ефект върху финансовия отчет на Банката в периодите на първоначалното им прилагане, с изключение на ефектите от МСФО 16 „Лизинг“.

От 01.01.2019 влиза в сила МСФО 16 "Лизинг", който променя механизма и правилата на отчитане на оперативния лизинг за лизингополучателите.

МСФО 16 предвижда ново определение за лизинг. Банката ще се възползва от практическата целесъобразна мярка, налична при преминаване към МСФО 16, да не преоценява дали даден договор е лизинг или съдържа такъв. Съответно, определението за лизинг в съответствие с МСС 17 и КРМСФО 4 ще продължи да се прилага за тези лизингови договори, въведени или изменени преди 1 януари 2019.

Банката е избрала модифицирано ретроспективно приложение (подход за кумулативно наваксване) на МСФО 16 в съответствие с МСФО 16:В5(б). Следователно, Банката няма да преизчислява своите сравнителни данни, но ще признае кумулативният ефект от приемането на МСФО 16 като корекция на собствения капитал (неразпределена печалба) към датата на първоначално прилагане.

Като цяло МСФО 16 въвежда нова дефиниция на лизинга, съобразно която "Даден договор представлява или съдържа елементи на лизинг, ако по силата на този договор се прехвърля срещу възнаграждение правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време". По отношение на Лизингополучателите новия счетоводен стандарт изисква счетоводното третиране да се базира на признаването за всички видове лизинги на активи, представляващи „право на ползване“ на съответния актив, като в същото време се признава и пасив, отразяващ бъдещите плащания по лизинговия договор.

2. **БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИЗГОТВЯНЕ НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила (продължение)

При първоначалното признаване формираният актив се отчита по цена на придобиване, включваща: размера на първоначалната оценка на пасива, представляваща настоящата стойност на бъдещите лизингови плащания; лизинговите плащания, извършени към или преди началната дата, минус получените стимули по лизинга; първоначалните преки разходи, извършени от лизингополучателя и оценка на разходите, които лизингополучателят ще направи за демонтаж и преместване на основния актив, възстановяване на обекта. На началната дата лизингополучателят оценява пасива по лизинга по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата. Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен. Ако този процент не може да бъде непосредствено определен, лизингополучателят използва диференциалния лихвен процент на лизингополучателя. Последващото оценяване на формирания актив се базира на изискванията на МСС 16. Последващото оценяване на формирания пасив се базира на амортизиране на лизинговото задължение на база ефективния лихвен процент и намаляване на задълженията по лизинга с направените дължими плащания. Формираните активи се третират подобно на други нефинансови активи и съответно се амортизират, освен ако не са класифицирани като инвестиционни имоти по справедлива стойност“.

Във връзка с прилагането на този нов счетоводен модел на отчитане на лизинговите договори спрямо прилагания счетоводен модел съобразно МСС 17, Банката извърши анализ на съществуващите към 01.01.2019 договорни отношения с цел идентифициране на тези от тях, попадащи в обхвата на новата дефиниция на "лизинг". В резултат на този анализ бяха определени лизинговите договори, за които Банката предприе действия за приемане на процедури с цел определяне на очакваните приблизителни ефекти от прилагането на новия стандарт. В този процес Банката взе решение да се възползва от дадените възможности в новия стандарт за освобождаване от прилагането на изискванията на новия стандарт по отношение на краткосрочни лизингови договори със срок по-малък от 12 месеца и лизингови договори отнасящи се до активи с ниска стойност.

На база изпълнените процедури от Банката очакваните приблизителни ефекти към 01.01.2019 от прилагането на новия стандарт могат да бъдат представени по следния начин: увеличение на активите с формираните активи с право на ползване в рамките на 25,278 хил. лв. и увеличение на пасивите с формираните лизингови задължения в рамките на 25,278 хил. лв. През 2019 ще се увеличат разходите за амортизация и разходи за лихви, като съответно ще се намалят административни и маркетингови разходи, като нетният ефект върху позицията Разходи за дейността не се очаква да е съществен.

Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС

Понастоящем, МСФО, приети от ЕС не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на одобряване на настоящия финансов отчет (датите на влизане в сила, посочени по-долу са за пълните МСФО):

- **МСФО 14 Разчети за регулаторни отсрочени сметки** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016) – ЕС е взел решение да не започва процеса по приемане на този междинен стандарт и да изчака окончателния стандарт,
- **МСФО 17 “Застрахователни договори”** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021),

Всячки суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИЗГОТВЯНЕ НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС (продължение)

- **Изменение на МСФО 3 “Бизнес комбинации”** – Определение за бизнес (в сила за бизнес комбинации за които датата на придобиване е на или след началото на годишен отчетен период, започващ на или след 1 януари 2020 и за придобиване на актив, възникващо на или след началото на този период),
- **Изменение на МСС 1 “Представяне на финансови отчети” и МСС 8 “Счетоводни политики, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки”**– Определение за същественост (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020), **Изменения на Референциите към Концептуалната рамка в МСФО** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020).

3 СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА

3.1. Обхват и цел

Счетоводната политика обхваща принципи и изходни положения, концепции, правила, практики, бази и процедури, възприети от ръководството за отчитане дейността на Банката и изготвяне и представяне на финансовите отчети.

Целта на счетоводната политика е да осигури необходимото организационно и методологическо единство в осъществяване на счетоводната дейност в Банката, което да гарантира вярното и честно представяне на нейното имуществено и финансово състояние в годишния финансов отчет.

3.2. Основни елементи на счетоводната политика

3.2.1. Приходи от лихви и разходи за лихви

Приходите от и разходите за лихви се признават като се взема предвид ефективния доход/ефективния лихвен процент на съответния финансов актив или пасив във всички съществени аспекти. Приходите и разходите за лихви включват амортизацията на дисконтови, премийни или други разлики между първоначалната отчетна стойност и стойността на падежа на лихвоносен инструмент, изчислена на база ефективен лихвен процент. Ефективният лихвен процент е процентът при който точно се дисконтират приблизителните бъдещи парични потоци на финансовия инструмент за очаквания му живот или, там където е приложимо, за по-къс период, до нетната отчетна стойност на финансовия актив или финансов пасив. Бъдещите парични потоци са приблизително изчислени, като се вземат предвид договорните условия на инструмента. Изчисляването на ефективния лихвен процент включва всички такси и възнаграждения платени или получени между страните по договора, които са пряко свързани с конкретното споразумение, транзакционни разходи и всички други премии или отстъпки.

Приходите от лихви и разходите за лихви, представени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, включват:

- лихви от финансови активи и пасиви, оценявани по амортизирана стойност, изчислени на базата на ефективен лихвен процент;
- лихви от финансови активи, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (FVTOCI), изчислени на базата на ефективен лихвен процент;
- лихви от финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата;

Банката преустановява балансовото начисляване на лихви и не отчита приходи от лихви по вземания от момента, в който съответното вземане придобие статут на съдебно. Вземанията на Банката от лихви по съдебно вземане, възникнали след датата, на която вземането е придобило статут на съдебно, се начисляват балансово и признават като приходи от лихви при погасяването им.

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.2. Такси и комисиони

Всички такси и комисионни, които не са неразделна част от ефективния лихвен процент на финансовия инструмент, се отчитат счетоводно в съответствие с МСФО 15.

За да определи дали и как следва да признават приходи в съответствие с МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти”, се използват следните 5 стъпки:

- 1 Идентифициране на договора с клиент
- 2 Идентифициране на задълженията за изпълнение
- 3 Определяне на цената на сделката
- 4 Разпределение на цената на сделката към задълженията за изпълнение
- 5 Признаване на приходите, когато са удовлетворени задълженията за изпълнение.

Приходите от такси и комисиони се признават с течение на времето, когато или докато Банката удовлетвори задълженията за изпълнение, прехвърляйки обещаните услуги на своите клиенти.

Банката признава като задължения по договор възнаграждения, получени по отношение на неудовлетворени задължения за изпълнение и ги представя като други задължения в отчета за финансовото състояние. По същия начин, ако Банката удовлетвори задължение за изпълнение, преди да получи възнаграждението, то признава в отчета за финансовото състояние или актив по договора, или вземане, в зависимост от това дали се изисква нещо друго освен определено време за получаване на възнаграждението.

Във връзка с влизането в сила от 01.01.2018 на МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти”, Банката направи анализ на видовете съществуващи договорни отношения с клиентите, като в резултат на този анализ не се установиха съществени ефекти от прилагането на МСФО 15 във финансовите отчети на Банката.

Таксите и комисионите се състоят основно от такси за банкови преводи в страната и чужбина, такси за обслужване на сметки, такси, свързани с кредитни експозиции, обслужване на задбалансови ангажименти и други приходи, оповестени в бележка 25.

Комисионите, възникващи от сделки в чуждестранна валута, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход при получаването им. Таксите и комисионите за отпускане и управление на кредити, когато са част от ефективния им доход, се разсрочват чрез амортизирането им за срока на действие на кредита и се признават като текущ финансов приход през този период по метода на ефективния лихвен процент.

3.2.3. Операции в чуждестранна валута

Сделките, осъществени в чуждестранни валути, се преизчисляват в лева по курсовете на БНБ за деня на сделката. Вземанията и задълженията в чуждестранна валута се преизчисляват в лева към деня на изготвянето на отчета за финансовото състояние по обменните курсове на БНБ за същия ден.

Нетните печалби и загуби, възникнали като резултат от преизчисляване по курсовете на БНБ за деня на сделката, се отчитат в печалбата или загубата за периода, в който са възникнали.

Банката извършва ежедневна преоценка на всички валутни балансови активи и пасиви и задбалансови позиции съобразно курса на БНБ за съответния ден, с изключение на немонетарни позиции в чуждестранна валута по смисъла на МСС 21, които се отчитат по валутния курс на датата на транзакцията. Нетните печалби и загуби, възникнали от преоценката на балансовите валутни позиции, се отчитат в печалбата или загубата за периода, в който са възникнали.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.3. Операции в чуждестранна валута (продължение)

От 2002 българският лев е обвързан с еврото в съотношение 1 евро за 1.95583 лева.

Обменните курсове към 31 декември 2018 и 2017 между долара на САЩ и българския лев са:

31 декември 2018	31 декември 2017
1 долар на САЩ = 1.70815 лева	1 долар на САЩ = 1.63081 лева

Функционалната валута на клона на Банката в Република Кипър е евро.

3.2.4. Приходи от дивиденди

Дивидентите се признават от страна на Банката в печалбата или загубата само когато:

- а) правото на Банката да получи плащане на дивидент е установено;
- б) има вероятност Банката да получи икономически ползи, свързани с дивидента;
- в) размерът на дивидента може да бъде надеждно оценен.

3.2.5. Финансови активи и пасиви

Отчитане до 31 декември 2017

Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, са придобити с цел получаване на печалба, произтичаща от краткосрочни колебания в цените или дилърския марж или са финансови активи, включени в портфейл, за който съществува вероятност за краткосрочно реализиране на печалба. Към тях се отнасят придобитите с цел търговия сконтови и лихвоносни държавни и корпоративни ценни книжа, както и придобити капиталови инвестиции във финансови и нефинансови предприятия, в които Банката не притежава контролно участие.

Финансовите активи на разположение за продажба са тези финансови активи, които не са държани от Банката за търгуване, до падеж и не представляват кредити и вземания, възникнали първоначално в Банката. Финансовите активи на разположение за продажба представляват придобити лихвоносни държавни и корпоративни ценни книжа, както и придобити капиталови инвестиции във финансови и нефинансови предприятия.

Финансовите активи, държани до настъпване на падеж, са с фиксирано плащане и фиксиран падеж, които Банката има намерение и възможност да държи до настъпване на падежа им, независимо от евентуалната възможност да бъдат изтъргувани в бъдеще при възникнали благоприятни условия. Тези активи представляват придобити лихвоносни държавни и корпоративни ценни книжа.

Кредитите и авансите, възникнали първоначално в Банката с фиксиран падеж, са финансови активи, създадени посредством директното предоставяне от страна на Банката на пари или услуги на дадени клиенти с фиксиран падеж.

Признаване

Финансовите активи се признават само когато Банката стане страна по договорните разпоредби на инструмента. Първоначалното им отчитане е на датата на уреждане (плащане) на договора.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.5. Финансови активи и пасиви (продължение)

Първоначална оценка

При първоначалното признаване на финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, те се оценяват по справедлива стойност. Всички разходи, които се отнасят пряко към придобиването на финансов актив се отчитат, като текущи.

Първоначално финансовите активи, различни от финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, се оценяват по справедлива стойност, която е равна на сумата от справедливата стойност на направеното вложение и разходите по сделката. Разходите по извършването на сделката, които се включват в цената на придобиване са хонорари, комисиони и други възнаграждения, изплатени на агенти, брокери, консултанти, дилъри и други, пряко ангажирани със сделката лица, данъци, такси, разрешения и други, изплатени на борси и на регулаторни органи. Всички останали разходи се отчитат като текущи за периода на възникването им. В цената на придобиване не се включват и присъщите за финансовия актив лихви, които не са платени към датата на придобиване.

Последваща оценка

След първоначалното признаване, финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, се оценяват по справедлива стойност. Справедливата стойност се определя на база публикувана ценова котировка на активен пазар. Промените в тяхната справедлива стойност се отчитат като текущи финансови приходи или текущи финансови разходи в периода на възникването им.

След първоначалното признаване, финансовите активи на разположение за продажба се оценяват по справедлива стойност. Справедливата стойност се определя на база на публикувана котировка на активен пазар или други надеждни модели за оценка, които отразяват специфичните обстоятелства на емитента. Промените в справедливата им стойност се признава като друг всеобхватен доход/загуба и се натрупва като увеличение или намаление на преоценъчен резерв в собствения капитал. След първоначалното признаване, капиталови инструменти, класифицирани като финансови активи на разположение за продажба, за които няма котировки на активен пазар и/или за които не могат да се приложат други надеждни модели за оценка, се оценяват по цена на придобиване.

След първоначалното признаване, финансовите активи, държани до падеж, се отчитат по амортизирана стойност по метода на ефективната лихва и не се преоценяват. Амортизираната стойност е първоначалната стойност (цена на придобиване) на актива, коригирана в посока увеличение с акумулираната амортизация на всяка разлика между първоначалния размер и размера при падежа и в посока намаление с вноските за погасяване на главницата, акумулираната амортизация на всяка разлика между първоначалния размер и размера на падежа и разходите за обезценка и/или несъбираемост. Амортизацията се изчислява чрез прилагане на ефективния лихвен процент.

След първоначалното признаване, кредитите и авансите, възникнали първоначално в Банката с фиксиран падеж се отчитат по амортизирана стойност по метода на ефективната лихва и не се преоценяват. Амортизираната стойност е първоначалната стойност на актива, увеличена с натрупаната амортизация за всяка разлика между първоначалния размер и размера при падежа, минус вноските за погасяване на главницата и разходите за обезценка и/или несъбираемост. Амортизацията се изчислява чрез прилагане на ефективния лихвен процент.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.5. Финансови активи и пасиви (продължение)

Отписване

Банката отписва финансов актив, когато договорните права за паричните потоци от този финансов актив са изтекли; или Банката прехвърли финансовия актив и прехвърлянето отговаря на изискванията за отписване.

Банката отписва финансовия пасив (или част от финансовия пасив) от своя отчет за финансовото състояние, когато той е погасен - т.е. когато задължението, посочено в договора, е изпълнено, е анулирано или срокът му е изтекъл.

Обезценки за несъбираемост

Финансовите активи се обезценяват при наличие на индикация за обезценка: има информация за финансови затруднения; има реални договорни нарушения; други индикации.

Финансовите активи на разположение за продажба и отчитани по справедлива стойност се проверяват за наличие на обезценка във връзка с изготвянето на годишния финансов отчет, доколкото наличието на обезценка не е намерило отражение в извършената преоценка към датата на годишния финансов отчет. При наличие на условия за обезценка се определя възстановимата стойност на финансовите активи. При условие, че очакваната възстановима стойност на финансовите активи е по-ниска от отчетната им стойност, се извършва обезценка, както следва:

- при условие, че към момента на обезценката няма формиран преоценъчен резерв – разликата между отчетната стойност и очакваната възстановима стойност се отразява като текущ финансов разход и намаляване стойността на финансовите активи;
- при условие, че към момента на обезценката има формиран преоценъчен резерв, който е положителна величина и е по-малък от размера на обезценката – в този случай с частта от обезценката до размера на преоценъчния резерв се намалява отчетната стойност на активите и размера на преоценъчния резерв /който остава с нулева стойност/. Останалата част от обезценката се отнася като текущ финансов разход и намаление на отчетната стойност на активите;
- при условие, че към момента на обезценката има формиран преоценъчен резерв, който е отрицателна величина – разликата между балансовата стойност и очакваната възстановима стойност се отразява като текущ финансов разход и намаляване стойността на финансовия актив, а отрицателната величина на преоценъчния резерв се прехвърля и намира отражение в текущите финансови разходи;
- при условие, че към момента на обезценката има формиран преоценъчен резерв, който е положителна величина и е по-голям от размера на обезценката – в този случай с размера на обезценката се намалява стойността на инвестицията и размера на преоценъчния резерв.

Финансовите активи, държани от Банката до настъпване на падеж, се проверяват за наличие на обезценка във връзка с изготвянето на годишния финансов отчет. Обезценките за несъбираемост за притежавани от Банката ценни книжа, отчетени по амортизирана стойност, се определят като разлика между отчетната стойност и сегашната стойност на бъдещите парични потоци, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент. При условие, че сегашната стойност на бъдещите парични потоци на ценните книжа е по-ниска от отчетната им стойност, се извършва обезценка. Разликата се отчита като текущ финансов разход и намаляване на стойността на ценните книжа. Намаляването на обезценките за несъбираемост се отчита в печалбата или загубата за съответния период. Възстановени суми, отписани преди това, се приемат за приход чрез намаляване на обезценките за несъбираемост за годината.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.5. Финансови активи и пасиви (продължение)

Кредитите и авансите, възникнали първоначално в Банката с фиксиран падеж, се проверяват за наличие на обезценка във връзка с изготвянето на годишния финансов отчет. Обезценките за несъбираемост за предоставени от Банката кредити, отчетени по амортизирана стойност, се определят като разлика между отчетната стойност и сегашната стойност на бъдещите парични потоци, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент, ако това е необходимо. Ръководството определя очакваните бъдещи парични потоци след преглед на индивидуалните кредитополучатели, кредитните експозиции и други оказващи влияние фактори. При условие, че сегашната стойност на бъдещите парични потоци на кредитите е по-ниска от отчетната им стойност, се извършва обезценка. Разликата се отчита като текущ финансов разход и намаляване на стойността на кредитите. Намаляването на обезценките за несъбираемост се отчита в печалбата или загубата за съответния период. Възстановени суми, отписани преди това, се приемат за приход чрез намаляване на обезценките за несъбираемост за годината. Несъбираемите кредити и аванси, които не могат да бъдат възстановени и са напълно обезценени, се отписват и се нетират от акумулираната обезценка за несъбираемост. Тези кредити се отписват след приключване на всички необходими правни процедури и след като сумата на загубата е окончателно определена.

Банката е възприела методология за изчисляване на провизиите за обезценка на кредити, базирана на МСФО. Извън групата на обслужваните кредити и кредитите с несъществен размер от групата необслужвани, и при условие, че Банката не разполага с очакваните бъдещи парични потоци или предоставените такива от длъжника не са надеждни в достатъчна степен, се прилагат проценти, с които се намаляват договорните парични потоци с цел определяне на очакваните парични потоци, които след това се дисконтират с ефективния лихвен процент, както е посочено по-горе. За целите на определяне на провизиите за обезценка на кредити се признават ликвидни обезпечения, като стойността с която участват при формирането на провизиите се определя в зависимост от вида на обезпечението и неговото състояние.

Сумата на загубите, които не са конкретно идентифицирани, но на база предходен опит могат да бъдат очаквани за група от кредити с подобни рискови характеристики, също се начисляват като разход за провизии и намаляват отчетната стойност на кредитите. Загубите се оценяват на базата на исторически опит, кредитния рейтинг на клиентите и икономическата среда, в която са поставени кредитополучателите.

Сумата на загубите, определени за кредитите с несъществен размер от групата необслужвани на база колективна оценка, също се начисляват като разход за провизии и намаляват отчетната стойност на кредитите.

Отчитане от 01 януари 2018

Първоначално признаване на финансови инструменти

Първоначално финансовите активи и финансовите пасиви се признават в отчета за финансовото състояние на Банката, когато и само когато Банката стане страна по договорните условия на инструмента. Първоначалното им счетоводно отчитане е на база датата на уреждане.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.5. Финансови активи и пасиви (продължение)

Класификация на финансови инструменти

Финансови активи

Банката класифицира финансовите активи – дългови инструменти като оценявани впоследствие по амортизирана стойност, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или справедлива стойност през печалбата или загубата на базата на следните два критерия:

- а) бизнес модел за управление на финансовите активи; и
- б) характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Дефиниране на бизнес модел за управление на финансови активи

Бизнес моделът се отнася до начина, по който Банката управлява своите финансови активи с оглед генериране на парични потоци, т.е. бизнес моделът на Банката определя дали паричните потоци ще бъдат генерирани от събиране на договорни парични потоци, продажба на финансови активи, или и от двете.

Бизнес моделите, прилагани от Банката, са следните видове:

- Бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци
- Бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи
- Друг бизнес модел, в рамките на който се извършва оценка по справедлива стойност през печалбата или загубата, Банката управлява финансовите активи с цел реализиране на парични потоци посредством продажбата на активите.

Характеристики на договорните парични потоци на финансовия актив

Договорни парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница

Банката класифицира финансов актив въз основа на характеристиките на неговите договорни парични потоци. Договорните парични потоци, които представляват единствено плащания по главница и лихва, върху сумата на непогасената главница, съответстват на основното споразумение по кредитиране. При основното споразумение за кредитиране, основните елементи, които определят лихвата, са стойността на парите във времето и кредитният риск. Лихвата може да включва и възнаграждение за поемане и на други основни рискове - ликвиден риск, цена на привлечен ресурс и суми за покриване на административни разходи по кредитирането, свързани с държането на финансовия актив за определен период от време и марж на печалбата.

Финансови пасиви

Банката класифицира всички финансови пасиви като оценявани впоследствие по амортизирана стойност, с изключение на дериватните пасиви, които са оценени по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Всячки суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.5. Финансови активи и пасиви (продължение)

Първоначално признаване на финансови инструменти

С изключение на търговските вземания, при първоначалното признаване Банката оценява даден финансов актив или финансов пасив по неговата справедлива стойност, плюс или минус, в случай на финансов актив или финансов пасив, неоценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, разходите по сделката, които са пряко свързани с придобиването или издаването на финансовия актив или финансовия пасив. Разходите по извършването на сделката, които се включват в цената на придобиване са хонорари, комисиони и други възнаграждения, изплатени на агенти, брокери, консултанти, дилъри и други, пряко ангажирани със сделката лица, данъци, такси, разрешения и други, изплатени на борси и на регулаторни органи. Всички останали разходи се отчитат като текущи за периода на възникването им. В цената на придобиване не се включват и присъщите за финансовия актив лихви, които не са платени към датата на придобиване. Те се отразяват като вземане.

Последващо оценяване на финансови инструменти

Финансови активи

След първоначалното му признаване, класифициране и оценяване, Банката оценява даден финансов актив по: а) амортизирана стойност; б) справедлива стойност през друг всеобхватен доход; или в) справедлива стойност през печалбата или загубата.

Банката прилага изискванията за обезценка на МСФО 9 по отношение на дългови финансови активи, които се оценяват по амортизирана стойности и по отношение на дългови финансови активи, които се оценяват по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност

Банката оценява финансов актив – дългов инструмент по амортизирана стойност, ако са изпълнени следните две условия: а) финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци; и б) съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Амортизираната стойност е първоначалната стойност на актива, минус погашенията на главницата, плюс или минус натрупаната амортизация на разликата между тази първоначална стойност и стойността на падежа, изчислявана по метода на ефективната лихва, и коригирана за всеки коректив за загуби.

За целите на определяне на очакваните кредитни загуби, Банката използва нов модел за категоризиране на финансовите активи във Фази, в зависимост от нивото на кредитния риск. Финансовите активи се категоризират на ниво длъжник, в една от следните фази:

Фаза 1 – експозиции с нисък кредитен риск, нововъзникнали експозиции и експозиции без съществено влошаване в кредитното качество след първоначалното им признаване;

Фаза 2 – експозиции със съществено влошаване в кредитното качество след първоначалното им признаване;

Фаза 3 – експозиции в неизпълнение.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.5. Финансови активи и пасиви (продължение)

Кредитният риск по финансов актив може да бъде определен като нисък, на база външен кредитен рейтинг и оценената от банката способност на длъжника да изпълнява задълженията си в краткосрочен план, като евентуални неблагоприятни промени на икономическите и стопанските условия в дългосрочен план биха могли, но не е задължително, да намалят способността на длъжника да изпълнява задълженията си. Към експозициите без съществено влошаване в кредитното качество след първоначалното им признаване се отнасят експозиции, по които просрочието по договорените плащания е до 30 дни и не се установяват индикатори за значително увеличение на кредитния риск.

Преценката за определяне на експозициите като експозиции със съществено влошаване в кредитното качество, се извършва въз основата на комбинация от автоматични и други вътрешно определени индикатори. Банката е приела, че е налице значително увеличение на кредитния риск по финансов актив, когато просрочието по договорените плащания е от 31 до 90 дни, както и когато са предоставени отстъпки на длъжник поради финансови затруднения и тези отстъпки не водят до съществено намаление на финансовото задължение или длъжникът е в период на изпитване след дадени от страна на банката отстъпки /експозиции с мерки по реструктуриране/. Преценката за определяне на експозициите като експозиции със съществено влошаване в кредитното качество включва и други индикатори, като напр. настъпили промени във финансовото състояние на длъжника, които се очаква да доведат до значителна промяна в способността му да изпълнява своите задължения; установени неблагоприятни данни и пазарна информация свързана с длъжник, които повишават значително кредитния риск; промяна в подхода на банката за управление на експозиция и др.

За експозициите в неизпълнение, банката използва насоките на Регламент (ЕС) № 575/2013. Банката е приела, че е настъпило неизпълнение по отношение на определен длъжник, когато просрочието по договорените плащания е от повече от 90 дни и/или се счита, че е малко вероятно длъжникът да изплати изцяло своите кредитни задължения без да се предприемат принудителни действия по реализиране на обезпечението. Всички финансови активи, класифицирани като „необслужвани експозиции” съгласно регулаторните изисквания се считат за финансови активи в неизпълнение.

Прегледът на индикаторите и оценката на експозициите се извършва на месечна база, под контрола на Дирекциите за управление на риска в ЦУ на банката, а съответните решения се вземат от ръководството на банката.

Обезценката на финансовите активи във Фаза 1 се калкулира на база на „очаквани кредитни загуби за 12 месеца”, а за финансовите активи във Фаза 2 – на база на „очаквани кредитни загуби за целия срок на финансовия актив”. Финансовите активи във Фаза 3 се считат за активи с обективно доказателство за обезценка.

За целите на установяване на обезценката по финансовите активи, Банката прилага модели за изчисляване на очакваните кредитни загуби на колективна и индивидуална база. Моделите за обезценка на индивидуално оценяваните финансови активи се прилагат за дългови финансови активи като дългови ценни книжа, банкови салда и депозити, както и експозиции, представляващи „Проектно финансиране” или експозиции с уникални характеристики, независимо от техния размер. Моделите за обезценка на индивидуално оценяваните експозиции, се базират на дисконтираните парични потоци и отразяват различни сценарии на очаквани парични потоци, включващи и наличната разумна и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, която касае бъдещи събития /включително и макроикономически прогнози/. За целите на установяване на обезценката на експозиции в неизпълнение /Фаза 3/ или придобити финансови активи с кредитна обезценка, Банката прилага модел за индивидуална обезценка на активи над определен размер.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.5. Финансови активи и пасиви (продължение)

Моделът за обезценка на колективно оценявани финансови активи е базиран на определяне на стойности за вероятност от неизпълнение /PD/ и загуба при неизпълнение за всеки колективно оценяван актив, при прилагане на амортизиране с ефективния лихвен процент /EIR/ при изчисление на очакваната загуба /EAD/. Моделите за обезценка на финансови активи, оценявани колективно се прилагат за дългови ценни книжа, банкови салда и депозити, репо сделки, както и експозиции, произтичащи от кредитната дейност на банката – кредитни и задбалансови експозиции на физически и юридически лица. Моделите включват наличната разумна и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, за външен кредитен рейтинг на контрагентите, както и 3 годишни сценарии за макроикономическото развитие на държавата, изготвени от външни източници /МФ, БНБ, НСИ, СБ, МВФ/. Използваните от банката макроикономически индикатори са: Ръст на Брутния вътрешен продукт /GDP/, Хармонизиран индекс на потребителските цени /HICP/, Ниво на безработица и Индекс на цените на жилищата /HPI/. Банката обновява стойността на използваните прогнозни индикатори в своя модел веднъж годишно, при публичното оповестяване на 3 годишните прогнози на съответните институции.

Банката признава в печалбата или загубата - като печалба или загуба от обезценка, размера на очакваните кредитни загуби (или обратно възстановяване), възникнали през периода, измерени чрез разликата между корективът за кредитни загуби към датата на прегледа и датата на предходния преглед. Заделеният коректив за очаквани кредитни загуби се представя в намаление на балансовата стойност на финансовия актив в отчета за финансовото състояние.

Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Дългови инструменти

Банката оценява дългов финансов актив по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, ако са изпълнени следните две условия:

- а) финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи, и
- б) съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Печалба или загуба от дългов финансов актив, оценяван по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, се признава от страна на Банката в друг всеобхватен доход, с изключение на печалби или загуби от обезценка, печалби и загубите от валутни операции, приходи от лихви, до момента на отписване или прекласификация на финансовия актив.

Банката прилага изискванията за обезценка по отношение на финансовите активи, които се оценяват по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

Банката признава в печалбата или загубата - като печалба или загуба от обезценка, размера на очакваните кредитни загуби (или обратно възстановяване), като формира коректив за загуби, който се признава в друг всеобхватен доход и не намалява балансовата стойност на финансовия актив в отчета за финансовото състояние.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.5. Финансови активи и пасиви (продължение)

Капиталови инструменти

При първоначалното признаване Банката може да направи неотменим избор за конкретни инвестиции в капиталови инструменти, които не са държани за търгуване, които иначе биха били оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, да представя последващите промени на справедливата стойност в друг всеобхватен доход. Това оценяване се извършва актив по актив (инструмент по инструмент). Капиталовите инструменти не подлежат на преглед за обезценка.

Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата

Банката оценява финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата, ако не са държани в рамките на бизнес модел, чиято цел е финансовите активи да бъдат държани за събиране на договорните парични потоци, или в рамките на бизнес модел, чиято цел се постига, като се събират договорни парични потоци и се продават финансови активи. Също така тази категория се прилага за инструменти, които не изпълняват дефинициите на главница и лихва. Печалба или загуба от финансов актив, който се оценява по справедлива стойност през печалбата или загубата, се признава от Банката в печалбата или загубата.

Прекласификация на финансови инструменти

Само когато Банката промени своя бизнес модел за управление на финансови активи, Банката прекласифицира всички засегнати финансови активи. Банката не прекласифицира финансови пасиви.

Банката прекласифицира финансови активи, като прилага прекласификацията за бъдещи периоди. Банката не преизчислява никакви признати преди това печалби, загуби (включително печалби или загуби от обезценка) или лихви.

Модификация на договорни парични потоци на финансов актив

Модифициране на договорни парични потоци на финансов актив е налице, когато договорните парични потоци на финансов актив бъдат предоговорени или изменени по друг начин и тези изменения не са били договорени при първоначалното признаване на финансовия актив. При установяване на наличие на Модификация на финансов актив, се анализират факторите за възникването ѝ, като съобразно тях се определя и счетоводното отразяване на ефекта от модификация. Когато договорните парични потоци на финансов актив бъдат предоговорени или модифицирани по друг начин и предоговарянето или модифицирането не води до отписването на този финансов актив в съответствие с политиката на Банката, предприятието преизчислява брунтната балансова стойност на финансовия актив и признава печалба или загуба от модифициране в печалбата или загубата.

Отписване на финансови инструменти

Банката отписва финансов актив, когато договорните права за паричните потоци от този финансов актив са изтекли; или Банката прехвърли финансовия актив и прехвърлянето отговаря на изискванията за отписване.

Банката отписва финансовия пасив (или част от финансовия пасив) от своя отчет за финансовото състояние, когато той е погасен - т.е. когато задължението, посочено в договора, е изпълнено, е анулирано или срокът му е изтекъл.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.6. Инвестиции в дъщерни дружества

Дъщерни предприятия са всички предприятия, които се намират под контрола на Банката. Налице е контрол, когато Банката е изложена на, или има права върху, променливата възвръщаемост от участието в предприятието, в което е инвестирано, и има възможност да окаже въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано.

В индивидуалния финансов отчет на Банката, инвестициите в дъщерни предприятия се отчитат по себестойност.

Последващо Банката извършва периодичен преглед за наличие на обезценка. Обезценката се признава в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход като загуби от обезценка на инвестиции в дъщерни предприятия.

Дивидентите от дъщерни дружества, се признават и отчитат в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, когато правото на Банката да получи дивидент е установено съгласно МСФО 9.

3.2.7. Вземания и задължения по споразумения за обратно изкупуване

Вземанията и задълженията по споразумения за обратно изкупуване се отчитат като финансови активи и пасиви по стойност, която е равна на справедливата стойност на пласираните/привлечените от Банката средства, обезпечени със стойността на ценните книжа. Дължимите лихви за предоставеното/полученото финансиране за срока на споразумението се осчетоводяват и признават като приходи/разходи за лихви в периода на възникването им.

Ценните книжа, заложили като обезпечение по споразумения за обратно изкупуване не се отписват от индивидуалния отчет за финансовото състояние на Банката в случаите, когато рисковете и ползите от собствеността им не са прехвърлени.

Ценните книжа, получени като обезпечение по споразумения за обратно изкупуване не се записват в отчета за финансово състояние на Банката в случаите, когато рисковете и ползите от собствеността им не са прехвърлени.

3.2.8. Парични средства и парични еквиваленти

Парични средства и парични еквиваленти, за целите на съставяне на отчета за паричните потоци, включват паричните средства, салдата по сметките в Централната банка (БНБ) и ностро сметките, които представляват разплащателни сметки в други банки без ограничения при използването им, както и предоставени ресурси, кредити и аванси на други банки с падеж до 3 месеца.

3.2.9. Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви

МСФО 7 "Финансови инструменти: Оповестяване", изисква в бележките към финансовите отчети да се оповести информация за справедливата стойност на финансовите активи и пасиви. МСФО 13 определя справедливата стойност като цената за продажба на актив или за прехвърляне на пасив при обичайна сделка на основен (или най-изгоден) пазар при актуални към този момент пазарни условия. Справедливата стойност според МСФО 13 е изходяща цена, независимо дали тази цена е непосредствено достъпна за наблюдение или оценена приблизително чрез друга техника на оценяване.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.9. Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви (продължение)

Политиката на Банката е да оповестява информация за справедливата стойност на тези активи и пасиви, за които има налична пазарна информация и чиято справедлива стойност е съществено различна от отчетната стойност. Справедливата стойност на паричните средства и паричните еквиваленти, депозитите и кредитите, предоставени от Банката, другите вземания, депозитите, заемите и другите краткосрочни задължения се доближава до балансовата стойност. Според ръководството, при съществуващите обстоятелства, отчетените възстановими стойности на финансовите активи и пасиви са най-достоверни за целите на индивидуалния финансов отчет.

За признатите в отчета за финансово състояние активи и пасиви по справедлива стойност, Банката оповестява за всеки клас финансови инструменти нивото в йерархията на справедливите стойности, към което оценките на справедливата стойност са категоризирани в цялостния им обхват, всяко значимо прехвърляне между ниво 1 и ниво 2 от йерархията на справедливите стойности и причините за него, както и равнение от началните към крайните салда за оценките подлежащи на ниво 3.

Йерархия на справедлива стойност

Банката използва следната йерархия за определяне и оповестяване на справедливата стойност на финансовите инструменти чрез оценителска техника:

- Ниво 1: котираны (некоригирани) цени на активни пазари за идентични активи или пасиви;
- Ниво 2: други техники, за които цялата входяща информация, която има съществен ефект върху отчетената справедлива стойност, подлежи на наблюдение или пряко, или косвено;
- Ниво 3: техники, които използват входяща информация, която има съществен ефект върху отразената справедлива стойност, които не се базират на подлежащи на наблюдение пазарни данни.

3.2.10. Нетирание

Финансовите активи и пасиви се нетират, а нетната стойност се отчита в отчета за финансовото състояние, когато Банката има влязло в сила законно право да нетира признатите стойности, а сделките са предвидени да бъдат уредени на нетна основа.

3.2.11. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на персонала

Банката отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват заплати и социални осигуровки.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителът е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Банката е задължена да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Банката е начислила правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица”, оценявано веднъж годишно към датата на изготвяне на финансовия отчет с помощта на лицензиран актюер, за да се оценят бъдещите задължения за дължими пенсии към персонала. Банката е приела да отразява във финансовия отчет калкулирания ефект за 10 годишен период от време.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.11. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на персонала (продължение)

Периодът след 10-тата година има голяма отдалеченост във времето, поради което има наличие на значителна несигурност относно реализацията на допусканията, свързани с бъдещи събития и обстоятелства, което поражда недостатъчна надеждност на определения ефект за този период. Финансовите допускания, използвани от Банката, се прилагат при прогнозирането на развитието на паричните потоци във времето и се отразяват върху размера на бъдещото задължение и определянето на неговата настояща стойност, чрез определяне на лихвените проценти за дисконтиране и увеличение на доходите. При оценката се използват и демографски допускания свързани с вероятност за оттегляне и смъртност.

Актьорските печалби или загуби се признават в другия всеобхватен доход и не се рекласифицират последващо в печалбата или загубата.

Нетните разходи за лихви, свързани с пенсионните задължения, са включени в отчета за печалбата или загубата на ред „Разходи за лихви”. Разходите по трудовия стаж са включени в „Разходи за персонала”.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Други задължения” по недисконтирана стойност, която Банката очаква да изплати.

3.2.12. Провизии за задължения

Размерът на провизии за задължения се признава за разход и пасив, когато Банката има текущи правни или конструктивни задължения, които са възникнали в резултат на минало събитие и когато е вероятно определен поток, включващ икономически ползи, да бъде необходим за покриване на задължението и може да бъде направена надеждна оценка на размера на задължението. Всички загуби в резултат от признаване на провизии за задължения се отнасят в печалбата или загубата за съответния период.

3.2.13. Деривативи

Дериватите се отчитат по справедлива стойност и се признават в отчета за финансовото състояние като деривативи за търгуване. Справедливата стойност на дериватите се основава на пазарната цена или сходни модели за оценка. Дериватите активи се представят като част от финансовите активи, държани за търгуване, а дериватите пасиви се представят като част от други задължения. Промяната в справедливата стойност на дериватите за търгуване се признава като част от нетния приход от търговски операции печалбата или загубата за периода. Банката не прилага счетоводно отчитане на хеджирането съгласно МСФО 9.

3.2.14. Дълготрайни материални и нематериални активи

Дълготрайните материални и нематериални активи са придобити и притежавани от Банката разграничими нефинансови ресурси, които се използват за производство и/или продажба на услуги, за отдаване под наем, за административни или за други цели. Те се отчитат по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Амортизациите на дълготрайните материални и нематериални активи са изчислени по линейния метод, така че изхабяването им да отговаря на предвидения за тях срок на ползване. Годишните амортизационни норми са следните:

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.14. Дълготрайни материални и нематериални активи (продължение)

Сгради	4%	25 години
Стопански инвентар	15%	7 години
Транспортни средства	15%	7 години
Други активи	15%	7 години
Специфично оборудване, кабелни мрежи и охранителни системи	4%	25 години
Оборудване, включващо хардуер и софтуерни продукти	20%	5 години

Амортизации не се начисляват на земи, активи за препродажба, активи в процес на придобиване, активи в процес на ликвидация и напълно амортизираните активи до остатъчната им стойност.

Ръководството на Банката е извършило към датата на изготвяне на годишния индивидуален финансов отчет проверка за обезценка на дълготрайните материални и нематериални активи. Не са установени условия за наличие на обезценка на дълготрайните материални и нематериални активи, поради което те не са обезценявани.

3.2.15. Отчитане на договори за оперативен лизинг

Банката като лизингополучател

В случаите, когато Банката е лизингополучател по договор за оперативен лизинг, получените по договора активи не се отразяват в индивидуалния отчет за финансовото състояние на Банката. Извършените от страна на Банката плащания по договора се признават като разходи по линейния метод за срока на споразумението. Разходите, свързани с оперативния лизинг, напр. разходи за поддръжка и застраховки, се признават в печалбата или загубата в момента на възникването им.

Банката като лизингодател

В случаите, когато Банката е лизингодател по договор за оперативен лизинг, активите, отдадени от Банката по договора, се отразяват в отчета за финансовото състояние на Банката и се амортизират в съответствие с амортизационната политика, възприета от Банката по отношение на подобни активи. Доходът от оперативния лизингов договор се признава от страна на Банката директно като приход в печалбата или загубата за съответния отчетен период.

3.2.16. Активи, придобити от обезпечения

Недвижими имоти и движими вещи, придобити от Банката като кредитор по отпуснати и необслужвани кредити се класифицират като активи, придобити от обезпечения и се отчитат първоначално по цена на придобиване. Цената на придобиване на активите, придобити от обезпечения, представлява сумата от всички преки разходи по придобиването на активите, както и други разходи, направени във връзка с доставянето им до тяхното настоящо местоположение и състояние. След първоначалното им признаване, тези активи се отчитат по по-ниската от текущата им балансова стойност или тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на тези активи до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката. За тези активи не се начислява амортизация.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.17. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти са придобити и притежавани от Банката недвижими имоти /земя и сгради/, които Банката няма да използва в дейността си, и които Банката държи с цел получаване на доходи от наеми и/или за увеличаване на стойността на капитала. Инвестиционният имот се оценява първоначално по неговата цена на придобиване. Разходите по сделката се включват в първоначалната оценка. Като своя счетоводна политика относно последващото им отчитане, Банката приема модела на цената на придобиване в съответствие с изискванията на МСС 16. В тази връзка те се отчитат по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка. Амортизации се начисляват на придобитите като инвестиционни имоти сгради, като се прилага линейния метод. Годишната им амортизационна норма е 4% (25 години). Не се начисляват амортизации на придобитите като инвестиционни имоти земи.

3.2.18. Данъчно облагане

Данък печалба е начислен въз основа на приходите за периода и включва текущ и отсрочен данък. Данъците са в съответствие с българското данъчно законодателство.

Текущият данък се изчислява на базата на облагаемата печалба, коригирана с някои непризнати за данъчни цели приходи и разходи на счетоводния финансов резултат, отчетен съгласно българското счетоводно законодателство, приложимо за банки.

Отсроченият данък се изчислява чрез прилагане на метода на балансовите пасиви. Отсроченият данък отразява нетния данъчен ефект на всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите за целите на финансовия отчет и стойностите, изчислени за данъчни цели. Отсрочените данъчни активи и задължения се изчисляват чрез използване на данъчни ставки, които се очаква да бъдат прилагани за облагаемия доход за годините, за които се очаква тези временни разлики да бъдат възстановени или уредени. Оценката на отсрочените данъчни активи и задължения отразява данъчните последствия, които ще възникнат от начина, по който Банката очаква, на датата на изготвяне на отчета за финансовото състояние, да възстанови или да уреди отчетната стойност на нейните активи и пасиви. Отсрочените данъчни активи и задължения се признават, независимо от това кога ще се прояви с обратна сила временната разлика.

Данъчният ефект, свързан със сделки или други събития, отчетени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, също се отчита в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход и данъчният ефект, свързан със сделки и други събития, отчетени директно в собствения капитал, също се признава директно в собствения капитал.

Задълженията по отсрочени данъци се признават за всички временни разлики, подлежащи на данъчно облагане, освен в случаите, когато възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

Активи по отсрочени данъци се признават за всички временни разлики, подлежащи на приспадане, до степента, в която е вероятно да има налична облагаема печалба, срещу която да се извършат съответните приспадания по отсрочени данъчни вземания. Това не се отнася за случаите, когато те възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.19. Оперативни сегменти

Банката не оповестява информация по оперативни сегменти, тъй като не изготвя такава информация. Бизнес дейностите, съставляващи банковата ѝ дейност, имат сходни икономически характеристики, няма съществени различия в естеството на предлаганите продукти и регулаторната среда, в която се извършват. Оперативните резултати от дейността се преглеждат и оценяват от ръководството на Банката на регулярна база. Банката не идентифицира отделни сегменти, които да отговарят на насоките, посочени в МСФО 8 Оперативни сегменти.

3.3. Приблизителни оценки, предположения и области на несигурност

Изготвянето на финансови отчети изисква ръководството да прави оценки и разумни предположения, които влияят върху балансовите стойности на активите и пасивите, приходите и разходите за периода, и оповестяването на условните активи и задължения. Тези оценки и предположения се основават на наличната информация към датата на изготвяне на индивидуалния финансов отчет и бъдещите действителни резултати е възможно да се различават от тези оценки.

Най-значимите области на несигурност, за които се изискват оценки и предположения при прилагането на счетоводните политики на Банката, са следните:

- Справедлива стойност на финансовите инструменти;
- Кредитни загуби от обезценка на финансови инструменти;
- Полезен живот на амортизируемите активи.

Когато справедливата стойност на финансовите активи в Отчета за финансовото състояние не може да бъде определена на базата на активен пазар, определянето ѝ се извършва чрез използването на различни методи за оценяване (модели на ценообразуване), които включват математически модели. Информация за справедливите стойности на финансовите активи е представена в бел. 36.

Възвръщаемостта от кредитите и адекватността на признатите кредитни загуби от обезценка, както и поддържането на ликвидността на Банката са в зависимост от финансовото състояние на кредитополучателите и възможността им да погасяват задълженията си на договорените падежни дати в последващи отчетни периоди. Ръководството на Банката прилага необходимите процедури за управление на тези рискове, както е оповестено в бел. 35.

3.4. Управление на капитала

Банката определя своя капацитет за поемане на риск като сумата на финансовите ресурси, които са на разположение за покриване на загуби, които биха били породени от рисковия профил на Банката. Финансовите ресурси са класифицирани в нива на рисков капитал според тяхната способност да покриват загуби, способност да отсрочват плащания, и според тяхната стабилност.

Банката следи разпределението на финансовите ресурси в нива на рисков капитал посредством Комитет за управление на активите и пасивите. Политиката за управление на капитал на Банката се преглежда регулярно от Управителния съвет на Банката.

Банката изчислява, следи и обявява рисковия си капитал за всички главни рискови категории – кредитен, пазарен и операционен риск. При управлението на рисковия си капитал, Банката следва регулаторно определените указания, както и своите собствени цели. За 2019 и 2018 Банката е спазила регулативните изисквания за минимална капиталова адекватност, като поддържаните от банката нива на капиталова адекватност надвишават регулативните изисквания.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

4 ЕФЕКТ ОТ ПРОМЯНА НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА

Както е оповестено в бележка2, МСФО 9 е приложен без преизчисляване на сравнителната информация. Прекласификациите и корекциите, произтичащи от тези промени в счетоводната политика на Банката, не се отразяват в отчета за финансовото състояние към 31 декември 2017, а се признават в отчета за финансовото състояние към 1 януари 2018.

Следващата таблица показва корекциите, признати за всяка отделна позиция. Позиции, които не са били засегнати от промените, не са включени.

Отчет за финансовото състояние

	МСС 39			Очаквани кредитни загуби		МСФО 9
	Категория	Сума	Рекласификация	Сума	Сума	Категория
Финансови активи						
Парични средства и парични салда в Централната банка	Кредити и вземания	1,797,053	-	-	1,797,053	Амортизирана стойност
Предоставени ресурси и аванси на банки	Кредити и вземания	281,016	-	(105)	280,911	Амортизирана стойност
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	Кредити и вземания	196,910	-	(23)	196,887	Амортизирана стойност
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата	Справедлива стойност през печалбата или загубата					
- дългови		13,057	(13,056)	-	1	Справедлива стойност в печалбата или загубата
- капиталови		67,693	70,829	-	138,522	Справедлива стойност в печалбата или загубата
- деривативи		1,025	-	-	1,025	Справедлива стойност в печалбата или загубата
Предоставени кредити и аванси на клиенти	Кредити и вземания	2,214,894	-	(10,021)	2,204,873	Амортизирана стойност
Финансови активи на разположение за продажба	Финансови активи на разположение за продажба					
- дългови		509,468	(509,468)	-	-	
- капиталови		79,850	(79,850)	-	-	
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	Справедлива стойност	-	531,545	-	531,545	Справедлива стойност през друг всеобхватен доход
Общо финансови активи		5,160,966	-	(10,149)	5,150,817	
Други активи		59,009	-	1,171	60,180	
Финансови пасиви						
Депозити от банки	Амортизирана стойност	8,434	-	-	8,434	Амортизирана стойност
Депозити към други депозанти	Амортизирана стойност	4,859,073	-	-	4,859,073	Амортизирана стойност
Емитирани облигации	Амортизирана стойност	70,235	-	-	70,235	Амортизирана стойност
Провизии за задължения		-	-	523	523	
Общо финансови пасиви		4,937,742	-	523	4,938,265	
Собствен капитал						
Резерви, включително неразпределена печалба		205,059	5,410	(10,532)	199,937	
Преоценен резерв		27,144	(5,410)	1,031	22,765	

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

4. ЕФЕКТ ОТ ПРОМЯНА НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

В следващата таблица е представен ефектът от прехода към МСФО 9 върху позицията резерви, включително неразпределена печалба:

Резерви, включително неразпределена печалба Крайно салдо към 31 декември 2017		<u>205,059</u>
<i>Преизчисления на очакваните кредитни загуби във връзка с прилагането на МСФО 9:</i>		
Ефект от промяна в модела за определяне на очакваните кредитни загуби за кредити и аванси на банки по МСФО 9		(105)
Ефект от промяна в модела за определяне на очакваните кредитни загуби за споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа по МСФО 9		(23)
Ефект от промяна в модела за определяне на очакваните кредитни загуби за предоставени кредити и вземания от клиенти по МСФО 9		(10,021)
Ефект от промяна в модела за определяне на очакваните кредитни загуби за финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход по МСФО 9		(1,031)
Провизии по кредитни ангажименти и финансови гаранции		<u>(523)</u>
<i>Общо ефект от прилагане на модела на очакваните кредитни загуби във връзка с прилагането на МСФО 9</i>		<i>(11,703)</i>
<i>Рекласификация на преоценъчни резерви на финансови активи на разположение за продажба в неразпределената печалба към 1 януари 2018</i>		<i>5,410</i>
<i>Данъчен ефект</i>		<i>1,171</i>
Начално салдо към 1 януари 2018		<u>199,937</u>

5. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ САЛДА В ЦЕНТРАЛНАТА БАНКА

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Парични средства в брой:		
В български лева	204,439	157,655
В чуждестранна валута	79,572	71,428
Парични средства на път:		
В български лева	-	1,862
В чуждестранна валута	73	220
Парични салда в Централната банка:		
Текуща сметка в български лева	1,413,633	1,564,600
Текуща сметка във валута	15	77
Резервен обезпечителен фонд RINGS	<u>339</u>	<u>1,211</u>
ОБЩО ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ САЛДА В ЦЕНТРАЛНАТА БАНКА	<u>1,698,071</u>	<u>1,797,053</u>

Текущата сметка в БНБ се използва за пряко участие на паричния пазар и на пазара на държавни ценни книжа, както и за целите на междубанковия сетълмент в страната.

Търговските банки в България са задължени да поддържат минимален резерв при БНБ. Задължителният минимален резерв, който е безлихвен, се определя като процент от привлечените средства в лева и в чуждестранна валута, периодично определян от БНБ. Тези резерви се регулират на месечна база, като недостигът по тях води до начисляването на наказателни лихви. Централната банка не налага ограничения върху използването на минималните резерви като дневни отклонения в рамките на едномесечния период за регулиране са допустими.

В съответствие с разпоредбите на Централната банка, Банката заделя резервен обезпечителен фонд за гарантиране плащанията през системата за брутен сетълмент в реално време RINGS.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

6 ПРЕДОСТАВЕНИ РЕСУРСИ И АВАНСИ НА БАНКИ

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Срочни депозити в местни банки		
В български лева	23,000	8,000
В чуждестранна валута	29,046	27,727
Срочни депозити в чуждестранни банки в чуждестранна валута	124,705	192,351
Ностро сметки в местни банки		
В български лева	144	152
В чуждестранна валута	8	5
Ностро сметки в чужди банки в чуждестранна валута	49,251	56,494
Загуба от обезценка	(4,048)	(3,713)
ОБЩО ПРЕДОСТАВЕНИ РЕСУРСИ И АВАНСИНА БАНКИ	222,106	281,016

7 ВЗЕМАНИЯ ПО СПОРАЗУМЕНИЯ ЗА ОБРАТНО ИЗКУПУВАНЕ НА ЦЕННИ КНИЖА

Към 31 декември 2018 Банката има сключени споразумения с клауза за обратно изкупуване на обща стойност 256,806 хил. лв., в това число вземанията по лихви. Част от тях в размер на 74,248 хил. лв. са обезпечени със залог на български държавни ценни книжа на приблизително същата стойност. Останалата част в размер на 182,558 хил. лв. са обезпечени със залог на корпоративни ценни книжа, чиято стойност е по-голяма от стойността на предоставения ресурс. Към 31 декември 2018 по сключените споразумения с клауза за обратно изкупуване е формирана загуба от обезценка в размер на 208 хил.лв. Падежът на тези споразумения е между януари и юни 2019.

Към 31 декември 2017 Банката има сключени споразумения с клауза за обратно изкупуване на обща стойност 196,910 хил. лв., в това число вземанията по лихви. Към 31 декември 2017 по сключените споразумения с клауза за обратно изкупуване не е формирана загуба от обезценка.

8 ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ В ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА

Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата, са както следва:

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Български корпоративни ценни книжа	165,766	79,808
Чуждестранни корпоративни ценни книжа	35,602	-
Деривати, държани за търгуване	56	1,025
Дългосрочни български държавни облигации	1	2
Чуждестранни държавни облигации	-	940
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ В ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА	201,425	81,775

Български корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2018 финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, включват корпоративни ценни книжа на нефинансови и финансови предприятия. Българските корпоративни ценни книжа се състоят от акции в капитала на дружества в размер на 60,737 хил. лв. и дялове в договорни фондове в размер на 105,029 хил. лв.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

8. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ В ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Чуждестранните корпоративни ценни книжа се състоят от акции в капитала на кредитни институции в размер на 34,896 хил. лв. и акции от капитала на нефинансово дружество в размер на 706 хил. лв.

Към 31 декември 2017 Банката притежава корпоративни ценни книжа на нефинансови и финансови предприятия на стойност 79,808 хил. лв., включващи:

- акции от български публични търговски дружества в размер на 56,031 хил. лв. представляват част от капитала на, които се търгуват на Българска фондова борса и са представени в отчета по справедлива стойност;
- дялове в договорни фондове на обща стойност 11,661 хил. лв.;
- облигации на две търговски дружества на стойност 12,116 хил. лв.

Деривати, държани за търгуване

Към 31 декември 2018 и 2017 дериватите държани за търгуване съответно в размер на 56 хил. лв. и 1,025 хил. лв. са представени по справедлива стойност и включват сделки по покупка и продажба на валута, форуърдни договори и валутни суапове на открития пазар.

Дългосрочни български държавни облигации

Към 31 декември 2018 и 2017 дългосрочните облигации, съответно в размер на 1 хил. лв. и 2 хил. лв., са представени по справедлива стойност и включват ценни книжа, емитирани от българското правителство.

Български ценни книжа, заложенни като обезпечение

Към 31 декември 2018 и 2017 няма заложенни като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки държавни облигации, емитирани от българското правителство.

9. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ

(а) Анализ по видове клиенти

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Граждани:		
В български лева	776,458	656,450
В чуждестранна валута	59,748	46,944
Предприятия:		
В български лева	763,486	815,324
В чуждестранна валута	771,689	814,397
	2,371,381	2,333,115
Загуба от обезценка	(113,309)	(118,221)
ОБЩО ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ	2,258,072	2,214,894

Предоставени кредити и аванси на клиенти към 31 декември 2018 включват депозити при международни финансови институции по маржин сделки с деривати в размер на 9,920 хил. лв. (2017: 15,514 хил. лв.), включително резултат от сделки.

(б) Лихвени проценти

Кредитите, отпуснати в български лева и чуждестранна валута, се олихвяват с променлив лихвен процент. Според условията по тези кредити, лихвеният процент се изчислява въз основа на референтен лихвен процент на Банката или лихвен индекс за кредитите във валута - EURIBOR, LIBOR, плюс надбавка. Надбавката по редовните кредити е в границите от 2% до 5%, в зависимост от кредитния риск, отнасящ се за съответния кредитополучател, а по просрочените кредити се начислява допълнителна надбавка над договорения лихвен процент.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

10 ДРУГИ АКТИВИ

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Отсрочени данъчни активи	389	314
Текущи данъчни активи	459	13
Разходи за бъдещи периоди	2,526	2,169
Учредени вещни права за ползване на сгради	25,339	33,026
Активи, придобити от обезпечения	16,992	16,289
Други активи	7,207	7,198
ОБЩО ДРУГИ АКТИВИ	52,912	59,009

Разходите за бъдещи периоди представляват предплатени суми за реклама, наеми, застраховки и др.

Учредените в полза на Банката вещни права за ползване на сгради са възникнали в периода 2008 - 2017, като правата са учредени за различни срокове в рамките между 115 и 180 месеца. В балансовата стойност на учредените вещни права са отразени и направените разходи за данъци и такси във връзка с учредяването им. Балансовата стойност за всяко едно право на ползване се амортизира на равни части за съответния период на ползването на сградите. Банката няма задължения за бъдещи плащания, свързани с вещните права.

11 ФИНАНСОВИ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОДАЖБА

Финансовите активи на разположение за продажба се състоят от капиталови и дългови ценни книжа, включващи размера на начислените лихви, на базата на техния оригинален матуритет, както следва:

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Средносрочни български държавни облигации	-	11,816
Дългосрочни български държавни облигации	-	289,688
Чуждестранни държавни облигации	-	165,111
Капиталови инвестиции във финансови институции	-	9
Капиталови инвестиции в нефинансови институции	-	79,841
Български корпоративни ценни книжа	-	36,258
Чуждестранни корпоративни ценни книжа	-	8,425
Загуба от обезценка	-	(1,830)
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОДАЖБА	-	589,318

Български ценни книжа, заложен като обезпечение

Към 31 декември 2017 държавни облигации, емитирани от българското правителство, в размер на 235,668 хил. лв. са заложен като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки.

Капиталови инвестиции във финансови институции

Към 31 декември 2017 капиталовите инвестиции във финансови институции представляват акции в търговска банка.

Капиталови инвестиции в нефинансови институции

Към 31 декември 2017 капиталовите инвестиции в нефинансови институции представляват акции в търговски дружества и дялове в договорни фондове.

Към 31 декември 2017 стойността на капиталови инвестиции в нефинансови институции, които са оценени по справедлива стойност е в размер на 76,451 хил. лв. Останалата част от инвестициите в нефинансови институции се оценяват по цена на придобиване и към датата на настоящия финансов отчет са в размер на 3,390 хил. лв.

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

11 ФИНАНСОВИ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОДАЖБА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Български корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2017 българските корпоративни ценни книжа за продажба представляват облигации. Нито една от тези инвестиции не е в дъщерно дружество или асоциирано предприятие.

Чуждестранни държавни облигации

Към 31 декември 2017 държавните облигации са на страни от Европейския съюз.

Чуждестранни корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2017 чуждестранните корпоративни ценни книжа представляват облигации в чуждестранни търговски дружества.

12 ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ В ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход се състоят от капиталови и дългови ценни книжа, включващи размера на начислените лихви и сконто/премия, на базата на техния оригинален матурирет, както следва:

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Средносрочни български държавни облигации	18,053	-
Дългосрочни български държавни облигации	270,181	-
Чуждестранни държавни облигации	127,328	-
Капиталови инвестиции във финансови институции	9	-
Капиталови инвестиции в нефинансови институции	11,171	-
Български корпоративни ценни книжа	60,395	-
Чуждестранни корпоративни ценни книжа	15,470	-
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОТЧИТАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ В ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	502,607	-

Към 31 декември 2018 на финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход е формирана загуба от обезценка в размер на 1,706 хил. лв., която е отразена в капитала и не е намалила отчетната стойност на активите.

Български ценни книжа, заложиени като обезпечение

Към 31 декември 2018 държавни облигации, емитирани от българското правителство, в размер на 91,328 хил. лв. са заложиени като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки.

Капиталови инвестиции във финансови институции

Към 31 декември 2018 капиталовите инвестиции във финансови институции представляват акции в търговска банка.

Капиталови инвестиции в нефинансови институции

Към 31 декември 2018 капиталовите инвестиции в нефинансови институции представляват акции в търговски дружества.

Български корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2018 българските корпоративни ценни книжа представляват облигации. Нито една от тези инвестиции не е в дъщерно дружество или асоциирано предприятие.

Чуждестранни държавни облигации

Към 31 декември 2018 по-голямата част от държавните облигации са на страни от Европейския съюз.

Чуждестранни корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2018 чуждестранните корпоративни ценни книжа представляват облигации в чуждестранни търговски дружества.

13 ДЪЛГОВИ ИНСТРУМЕНТИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ

Финансовите активи, отчитани по амортизирана стойност се състоят от български държавни облигации, държавни облигации на страни от ЕС, български корпоративни облигации и чуждестранни корпоративни облигации, включващи размера на начислените лихви и сконто/премия, на базата на техния оригинален матуритет, както следва:

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Дългосрочни български държавни облигации	130,776	-
Чуждестранни държавни облигации	114,406	-
Български корпоративни облигации	7,964	-
Чуждестранни корпоративни облигации	9,811	-
Загуба от обезценка	(390)	-
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ	262,567	-

Български ценни книжа, заложиени като обезпечение

Към 31 декември 2018 държавни облигации, емитирани от българското правителство, в размер на 130,776 хил. лв. са заложиени като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки.

14 ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

14.1. Инвестиция в дъщерно предприятие "Централна кооперативна банка" АД, Скопие, Република Северна Македония

През 2008 Банката придобива контролно участие в капитала на дъщерното предприятие Централна кооперативна банка АД Скопие, Република Северна Македония. През октомври 2009 са конвертирани 22,354 броя, притежавани от Банката, обикновени акции с право на глас в привилегировани акции без право на глас. През декември 2009 Централна кооперативна банка АД, Скопие е изтеглила 208 броя собствени привилегировани акции.

През 2010, в резултат на Решение на Общото събрание на акционерите на дъщерното дружество, всички привилегировани акции без право на глас са конвертирани в обикновени акции с право на глас в съотношение една привилегирована акция без право на глас срещу една обикновена акция с право на глас. Към 31 декември 2010 Банката притежава 263,696 броя обикновени акции с право на глас, представляващи 82.63% от капитала на дъщерното дружество.

През април 2010 Банката придобива 317,864 броя обикновени акции с право на глас от капитала на Статер банка, Куманово, Република Северна Македония, с което получава контролно участие в капитала на дъщерното дружество. Преди придобиването Банката притежава 5,975 броя привилегировани акции без право на глас от капитала на дъщерното дружество. На по-късен етап в рамките на годината в резултат на Решение на Общото събрание на акционерите на дъщерното дружество, всички привилегировани акции без право на глас са конвертирани в обикновени акции с право на глас в съотношение, една привилегирована акция без право на глас срещу една обикновена акция с право на глас. Към 31 декември 2010 Банката притежава 323,839 броя обикновени акции с право на глас, представляващи 93.79% от капитала на дъщерното дружество.

На 9 декември 2010 Общото събрание на акционерите на дъщерните дружества, Статер банка АД, Куманово и Централна кооперативна банка АД, Скопие приема спогодбата за вливане на Статер банка АД, Куманово към Централна кооперативна банка АД, Скопие. Съгласно спогодбата е взето решение за издаване на нова емисия обикновени акции на Централна кооперативна банка АД, Скопие. Обемът на тази емисия е 233,944 броя акции с номинал 41.2069 евро или 593,795,205 македонски денара.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

14. ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ ПРЕДПРИЯТИЯ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Емисията е предназначена само за акционерите на Статер банка АД, Куманово, като коефициентът на размяна на съществуващите акции на акционерите на Статер банка АД, Куманово с акциите от новата емисия е в съотношение 1:0.6776. В резултат на размяната Централна кооперативна банка АД, София за притежаваните към 31 декември 2010 година 323,839 броя обикновени акции от капитала на Статер банка АД Куманово придобива 219,425 броя обикновени акции от новата емисия на Централна кооперативна банка АД, Скопие.

На 3 януари 2011 се осъществява вливането на Статер банка АД, Куманово в Централна кооперативна банка АД, Скопие, като след тази дата цялото имущество на Статер банка АД, Куманово като преобразуващо се дружество премина към Централна кооперативна банка АД, Скопие, приемащо дружество. На 3 януари 2011 с Решение на Централния регистър на Република Северна Македония Статер банка АД, Куманово престава да съществува като юридическо лице. След приключване на процеса на преобразуване, капиталът на Централна кооперативна банка АД, Скопие е разпределен в 553,087 броя обикновени акции с номинал 41.2069 евро.

Към 31 декември 2011 Централна кооперативна банка АД, София притежава 483,121 броя обикновени акции от капитала на Централна кооперативна банка АД, Скопие, което представлява 87.35 % от капитала на дъщерното дружество.

През периода 2012 – 2018 няма изменения в акционерното участие на Централна кооперативна банка АД, София в Централна кооперативна банка АД, Скопие, в резултат на което към 31 декември 2018 Централна кооперативна банка АД, София притежава 483,121 броя обикновени акции от капитала на Централна кооперативна банка АД, Скопие, което представлява 87,35% от капитала на дъщерното дружество. Към 31 декември 2018 и 2017 инвестицията на Банката в нейното дъщерно предприятие е в размер на 46,216 хил. лв.

14.2. Инвестиция в дъщерно предприятие УД ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД, София, Република България

През декември 2011 Банката придобива 500,000 броя безналични, обикновени, поименни акции с право на глас с номинална стойност от 1 лев всяка, представляващи 100% от капитала на УД “ЦКБ Асетс Мениджмънт” ЕАД, с което получава контролно участие в капитала на дъщерното дружество.

През периода 2012 – 2018 няма изменения в акционерното участие на Централна кооперативна банка АД, София в “ЦКБ Асетс Мениджмънт” ЕАД, в резултат на което към 31 декември 2017 Централна кооперативна банка АД, София притежава 500,000 броя обикновени акции от капитала на УД “ЦКБ Асетс Мениджмънт” ЕАД, което представлява 100 % от капитала на дъщерното дружество. Към 31 декември 2018 и 2017 инвестицията на Банката в нейното дъщерно предприятие е в размер на 3,200 хил. лв.

Име на дъщерното предприятие	Страна на учредяване	Основна дейност	31.12.2018	участие %	31.12.2017	участие %
“Централна кооперативна банка” АД, Скопие,	Република Северна Македония	Банкова дейност	46,216	87.35%	46,216	87.35%
УД “ЦКБ Асетс Мениджмънт” ЕАД	България	Финансов сектор	3,200	100.00%	3,200	100.00%
АО “ИК Банк”, Руска Федерация	Руска Федерация	Банкова дейност	-	-	34,917	86.27%
			<u>49,416</u>		<u>84,333</u>	

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

14. ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ ПРЕДПРИЯТИЯ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

14.3. Рекласификация на инвестиция в дъщерно предприятие

Към 31 декември 2018 Банката е загубила контрол над АО "ИК Банк". Контролът е прехвърлен на свързано лице. Във връзка със загубата на контрол към 31.12.2018 АО "ИК Банк", Руска Федерация е рекласифицирана от дъщерно дружество на Банката във финансов актив, отчитан по справедлива стойност в печалбата или загубата в отчета за финансовото състояние. В резултат на рекласификацията не е признат ефект в печалбата или загубата за периода.

15 ДЪЛГОТРАЙНИ АКТИВИ

	Земя и огради	Оборудване	Транспортни и средства	Стопански инвентар	Разходи за придобиване на ДА	Други дълготрайни и активи	Общо
1 януари 2017	74,309	39,205	7,745	26,596	4,030	26,495	178,380
Придобити	-	428	-	360	4,125	137	5,050
Трансфери	187	1,287	458	355	(2,620)	333	-
Излезли	-	(22)	(331)	(68)	(1,479)	-	(1,900)
31 декември 2017	74,496	40,898	7,872	27,243	4,056	26,965	181,530
Придобити	-	349	2,166	512	13,354	241	16,622
Трансфери	8,368	2,508	1,542	217	(13,085)	450	-
Излезли	-	(4,181)	(440)	(416)	(413)	(20)	(5,470)
31 декември 2018	82,864	39,574	11,140	27,556	3,912	27,636	192,682
Амортизация							
1 януари 2017	4,872	28,410	4,168	20,587	-	24,299	82,336
Начислена за периода, нетно	2,585	3,114	756	1,398	-	631	8,484
Амортизация на излезлите	-	(22)	(244)	(44)	-	-	(310)
31 декември 2017	7,457	31,502	4,680	21,941	-	24,930	90,510
Начислена за периода, нетно	2,670	3,206	1,076	1,337	-	706	8,995
Амортизация на излезлите	-	(4,176)	(313)	(416)	-	(20)	(4,925)
31 декември 2018	10,127	30,532	5,443	22,862	-	25,616	94,580
Нетна балансова стойност							
31 декември 2017	67,039	9,396	3,192	5,302	4,056	2,035	91,020
31 декември 2018	72,737	9,042	5,697	4,694	3,912	2,020	98,102

В разходите за придобиване на дълготрайни активи са включени и извършени от Банката ремонтни работи за преустройство на наети помещения в банкови офиси, които не са приключили към датата на изготвяне на индивидуалния отчет за финансовото състояние.

16 ЛИЗИНГ

16.1. Оперативен лизинг като лизингополучател

Бъдещите минимални плащания по договори за оперативен лизинг, които Банката е сключила като лизингополучател за наемане на недвижими имоти, автомобили и други дълготрайни материални активи, са представени както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания			Общо
	До 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	
Към 31 декември 2018	9,610	19,857	4,323	33,790
Към 31 декември 2017	11,785	23,922	5,679	41,386

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

16 ЛИЗИНГ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

16.1. Оперативен лизинг като лизингополучател (продължение)

Лизинговите плащания, признати като разход за периода, възлизат на 13,070 хил. лв. (2017: 13,609 хил. лв.).

Сублизингови плащания или условни плащания по наеми не са извършени или получени през периода. Приход от сублизинг не се очаква да бъде реализиран, тъй като всички активи, придобити по договори за оперативен лизинг, се използват само от Банката.

Банката има много на брой лизингови ангажименти като лизингополучател по договори за наем на дълготрайни активи., и няма индивидуално значими лизингови ангажименти.

16.2. Оперативен лизинг като лизингодател

Бъдещите минимални плащания по договори за оперативен лизинг, които Банката е сключила като лизингодател за отдаване под наем на недвижими имоти и други дълготрайни материални активи, са представени както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания			Общо
	До 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	
Към 31 декември 2018	1,095	2,296	1,107	4,498
Към 31 декември 2017	1,173	2,909	1,385	5,467

Лизинговите плащания, признати като приход за периода, възлизат на 1,326 хил. лв. (2017: 1,401 хил. лв.). Банката няма индивидуално значими лизингови ангажименти.

17 ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

	Земя	Сгради	Общо
1 януари 2017	159	17,578	17,737
31 декември 2017	159	17,578	17,737
31 декември 2018	159	17,578	17,737
Амортизация			
1 януари 2017	-	515	515
Начислена за периода, нетно	-	703	703
31 декември 2017	-	1,218	1,218
Начислена за периода, нетно	-	703	703
31 декември 2018	-	1,921	1,921
Нетна балансова стойност			
31 декември 2017	159	16,360	16,519
31 декември 2018	159	15,657	15,816

Инвестиционните имоти на Банката към 31 декември 2018 и 31 декември 2017 се състоят от земя и търговски сгради, част от които са отдадени под наем за период от 10 години. Приходите от наем на инвестиционни имоти за годините, приключващи на 31 декември 2018 и 31 декември 2017, са в размер на 176 хил. лв. и 176 хил. лв. През отчетните периоди Банката не е извършвала преки разходи във връзка с инвестиционните имоти. Всички преки разходи, свързани с инвестиционните имоти, се покриват от лизингополучателите.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всячки суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

17 ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Справедлива стойност на инвестиционните имоти

Справедливата стойност на инвестиционните имоти към 31 декември 2018 е в размер на 18,803 хил. лв. (2017: 18,435 хил. лв.) и е определена от лицензирани външни оценители, притежаващи съответните признати професионални квалификации и опит в оценяването на имоти от подобни категория и местоположение като тези на инвестиционните имоти на Банката.

18 ДЕПОЗИТИ ОТ БАНКИ

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Безсрочни депозити от местни банки:		
- в български лева	6,163	756
- в чуждестранна валута	5,827	3,847
Безсрочни депозити от чуждестранни банки в чуждестранна валута	25,512	896
Срочни депозити от чуждестранни банки в чуждестранна валута	490	489
Срочни депозити от местни банки в чуждестранна валута	2,448	2,446
ОБЩО ДЕПОЗИТИ ОТ БАНКИ	40,440	8,434

19 ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ

(а) Анализ по срочност и вид валута

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Безсрочни депозити		
В лева	1,152,938	1,108,577
В чуждестранна валута	156,678	167,403
	1,309,616	1,275,980
Срочни депозити		
В лева	1,205,461	1,261,923
В чуждестранна валута	874,276	859,327
	2,079,737	2,121,250
Спестовни влогове		
В лева	1,113,181	990,327
В чуждестранна валута	499,220	448,486
	1,612,401	1,438,813
Други депозити		
В лева	8,643	19,750
В чуждестранна валута	3,342	3,280
	11,985	23,030
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ	5,013,739	4,859,073

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

19 **ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

(б) **Анализ по вид клиент и вид валута**

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Депозити на граждани		
В български лева	2,524,708	2,312,471
В чуждестранна валута	1,360,367	1,278,324
	<u>3,885,075</u>	<u>3,590,795</u>
Депозити на предприятия		
В български лева	946,872	1,046,906
В чуждестранна валута	169,807	198,342
	<u>1,116,679</u>	<u>1,245,248</u>
Депозити на други институции		
В български лева	8,643	19,750
В чуждестранна валута	3,342	3,280
	<u>11,985</u>	<u>23,030</u>
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ	<u><u>5,013,739</u></u>	<u><u>4,859,073</u></u>

20 **ЕМИТИРАНИ ОБЛИГАЦИИ**

През декември 2013 Банката е издала чрез публично предлагане емисия конвертируеми облигации в размер на 36,000,000 евро, разпределени в 36,000 броя облигации с номинална стойност от 1,000 евро. Облигациите са подчинени, необезпечени, лихвоносни, свободнопрехвърляеми, безналични, конвертируеми в обикновени акции на Банката. Облигационният заем е сключен за срок от 7 години при 4.5% годишна лихва, като главницата по заема се заплаща еднократно на падежа на емисията – 10.12.2020. Лихвените плащания се извършват веднъж годишно с падежи, както следва: 10.12.2014, 10.12.2015, 10.12.2016, 10.12.2017, 10.12.2018, 10.12.2019 и 10.12.2020. Съгласно условията на емисията облигационерите нямат право на предсрочна изискуемост на лихви и главница по облигационния заем, включително при неизпълнение от страна на емитента, освен при наличие на определени условия към момента на плащането и след предварително разрешение на БНБ. Изменения и допълнения в условията по облигационната емисия могат да бъдат извършвани само при наличие на предварително писмено разрешение на БНБ. През месец декември 2016 настъпи второто лихвено плащане по облигационната емисия в размер на 1,620 хил. евро, която сума е изплатена на облигационерите. Стойността на задължението към 31 декември 2016 е в размер на 70,126 хил. лв., в т.ч. задължения за лихви и отразени разходи свързани с издаването на емисията.

През месец декември 2016 след предварително разрешение на БНБ са извършени промени в условията на облигационната емисия, съобразно които:

- Датата на падеж на облигационната емисия се променя от 7 години след датата на Емисията на 10 години след датата на Емисията. Дата на падеж на облигационната емисия след промяната е 10.12.2023.

- Дължимата лихва по облигационната емисия се променя от 4.5% на 3.6% годишно, считано от 11.12.2016.

През месец декември 2018 настъпи поредното лихвено плащане по облигационната емисия в размер на 1,296 хил. евро, която сума е изплатена на облигационерите.

Към 31.12.2018 част от облигационерите са упражнили правото си да конвертират притежавани от тях облигации в акции, като са подали уведомления за конвертиране. При условията на Проспекта на публично предлагане и допускане до търговия на емисията конвертируеми облигации на Банката, конвертирането е настъпило на датата на регистрирането му от Централен депозитар АД /дата на конвертиране/, което е осъществено преди 31.12.2018.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

20 ЕМИТИРАНИ ОБЛИГАЦИИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Процесът по вписване на увеличението на капитала в Търговския регистър не е приключил към 31.12.2018, поради което Банката е отписала стойността на задължението за частта на конвертираните облигации в размер на 45 002 хил. лв. и е отразила същата стойност като увеличение на собствения капитал под формата на "други резерви", оповестени в бележка 23.4. Увеличението на капитала на Банката, чрез издаване на нови акции, емитирани вследствие конвертиране на облигации, е вписано в Търговския регистър по партидата на емитента през месец февруари 2019, както е оповестено в бележка 39.

Стойността на задължението по облигации към 31 декември 2018 е в размер на 25,343 хил. лв., в т.ч. задължения за лихви и отразени разходи, свързани с издаването на емисията.

21 ПРОВИЗИИ ЗА ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Провизии по съдебни дела се признават, когато на база експертна правна оценка се установи, че е вероятно Банката да трябва да посрещне тези задължения в близко бъдеще. Към 31 декември 2018 Банката е извършила анализ на заведените срещу нея съдебни дела и е начислила провизии по тях в размер на 316 хил. лв.

Провизиите за очаквани кредитни загуби съгласно МСФО 9 за отразените като задбалансови позиции гаранции, акредитиви и кредитни ангажименти са определени от страна на Банката към 31 декември 2018 в размер на 374 хил. лв.

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Провизии за съдебни дела	316	-
Провизии за очаквани кредитни загуби за гаранции, акредитиви и кредитни ангажименти	374	-
ОБЩО ПРОВИЗИИ ЗА ЗАДЪЛЖЕНИЯ	690	-

22 ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Задължения към персонала по неизползван платен отпуск	2,760	2,410
Деривати, държани за търгуване	1,272	3,396
Други задължения	4,295	4,905
Задължения към персонала при пенсиониране	1,025	848
Приходи за бъдещи периоди	550	554
Отсрочени данъчни пасиви	270	377
ОБЩО ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	10,172	12,490

Задължения към персонала при пенсиониране

Към 31 декември 2018 и 2017 Банката е изчислила ефекта на бъдещите задължения за пенсии към персонала, като е формирала и отразила съответна провизия за определения ефект за 10 годишен период от време. Периодите след 10-тата година имат голяма отдалеченост във времето, поради което има наличие на значителна несигурност относно реализацията на допусканията, свързани с бъдещи събития и обстоятелства, което поражда недостатъчна надеждност на определения ефект за този период. Финансовите допускания, използвани от Банката, се прилагат при прогнозирането на развитието на паричните потоци във времето и се отразяват върху размера на бъдещото задължение и определянето на неговата настояща стойност, чрез определяне на лихвените проценти за дисконтиране и увеличение на доходите. При определянето на пенсионните задължения банката е използвала дисконтов процент от 3.91% и увеличение на възнагражденията с 0.50% годишно. В процеса по определянето на пенсионните задължения Банката е използвала консултантски услуги, извършени от лицензиран актюер.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

22 ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Промените в провизиите за обезщетения при пенсиониране съгласно Кодекса на труда през годината са представени, както следва:

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Размер на задължението в началото на периода 01 януари	848	-
Разходи за лихви	33	-
Разходи за текущ трудов стаж	76	64
Изплатени доходи	(52)	-
Актюерски печалби и загуби	120	784
РАЗМЕР НА ЗАДЪЛЖЕНИЕТО В КРАЯ НА ПЕРИОДА 31 ДЕКЕМВРИ	1,025	848

Деривати, държани за търгуване

Към 31 декември 2018 и 2017 дериватите, държани за търгуване, в размер на 1,272 хил. лв. и 3,396 хил. лв. са представени по справедлива стойност и включват сделки по покупка и продажба на валута, форуърдни договори и валутни суапове на открития пазар.

23 СОБСТВЕН КАПИТАЛ

23.1 Емитиран капитал

Към 31 декември 2018 и 2017 емитираният, поискан и изцяло внесен акционерен капитал на Банката се състои от 113,154,291 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Банката.

Предприятието-майка на Банката, ЦКБ Груп ЕАД, е дъщерно дружество на Химимпорт АД, което е публично дружество и книгата му се търгуват на Българска фондова борса.

Основни акционери	2018		2017	
	Капитал	Процент	Капитал	Процент
ЦКБ Груп ЕАД	77,584	68.56	77,584	68.56
Химимпорт АД	7,475	6.61	7,475	6.61
ЗАД Армеец АД	3,851	3.40	3,851	3.40
Универсален пенсионен фонд				
Съгласие	5,542	4.90	4,854	4.29
Други	18,702	16.53	19,390	17.14
	113,154	100	113,154	100

23.2 Резерви, включително неразпределена печалба

Резервите, включително неразпределена печалба, към 31 декември 2018 включват неразпределима част в размер на 7,059 хил. лв. (2017: 7,059 хил. лв.) и разпределима част в размер на 229,712 хил. лв. (2017: 198,000 хил. лв.).

23.3 Преоценъчен резерв

Преоценъчният резерв към 31.12.2018 е формиран от преоценка на финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход в размер на 19,287 хил. лв. (2017: 27,144 хил. лв.) и отрицателна преоценка на планове с дефинирани доходи относно пенсии в размер на (120) хил. лв.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всячки суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

23 СОБСТВЕН КАПИТАЛ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

23.4 Други резерви

Към 31 декември 2018 Другите резерви в размер на 45,002 хил. лв. са формирани в резултат на конвертиране на част от емитираната от Банката облигационна емисия в акции, оповестено в бележка20 Емитирани облигации.

24 ПРИХОДИ ОТ ЛИХВИ И РАЗХОДИ ЗА ЛИХВИ

	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2017
Приходи от лихви по видове източници:		
Кредити	117,985	128,559
Ценни книжа	11,294	13,435
Депозити в банки	4,403	2,830
ОБЩО ПРИХОДИ ОТ ЛИХВИ	133,682	144,824
	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2017
Приходи от лихви по класификационни групи:		
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	6	-
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	8,954	-
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	124,722	-
ОБЩО ПРИХОДИ ОТ ЛИХВИ	133,682	-
	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2017
Разходи за лихви по видове източници:		
Депозити на клиенти	9,791	18,556
Депозити на банки	358	307
Отрицателна лихва върху свръх резерви при БНБ	6,526	4,311
Емитирани облигации	2,535	2,535
Други	33	267
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ЛИХВИ	19,243	25,976
	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2017
Разходи за лихви по класификационни групи:		
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност	12,717	-
Отрицателна лихва по активите	6,526	-
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ЛИХВИ	19,243	-

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

25 ПРИХОДИ ОТ ТАКСИ И КОМИСИОНИ И РАЗХОДИ ЗА ТАКСИ И КОМИСИОНИ

	Годината, 31.12.2018	Годината, 31.12.2017
Банкови преводи в страната и чужбина	25,518	23,725
Обслужване на сметки	14,831	13,486
Такси, свързани с кредитни експозиции	2,976	2,774
Обслужване по задбалансови ангажименти	837	868
Други приходи	10,134	11,524
ОБЩО ПРИХОДИ ОТ ТАКСИ И КОМИСИОНИ	54,296	52,377
	Годината, 31.12.2018	Годината, 31.12.2017
Банкови преводи в страната и чужбина	7,664	6,835
Обслужване на сметки	971	503
Освобождаване на ценни пратки	712	459
Ценни книжа	65	150
Други разходи	497	372
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ТАКСИ И КОМИСИОНИ	9,909	8,319

26 НЕТНИ ПЕЧАЛБИ ОТ ОПЕРАЦИИ С ЦЕННИ КНИЖА

	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2017
Печалба от операции с ценни книжа на разположение за продажба, нетно	-	14,598
Загуба от операции с ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, нетно	(395)	-
Загуба от операции с ценни книжа, държани за търгуване, нетно (Загуба)/печалба от преоценка на ценни книжа, държани за търгуване, нетно	(77)	(2,696)
	(582)	8,726
Печалба от операции с ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, нетно	131	-
Печалба от преоценка с ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, нетно	4,891	-
ОБЩО ПЕЧАЛБА ОТ ОПЕРАЦИИ С ЦЕННИ КНИЖА, НЕТНО	3,968	20,628

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

27 НЕТНИ ПЕЧАЛБИ ОТ ПРОМЯНА НА ВАЛУТНИ КУРСОВЕ

Нетната печалба от промяна на валутни курсове е в резултат на:

	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2017
Загуба от валутни сделки, нетно	(629)	(591)
Печалба от валутна преценка, нетно	2,634	1,086
ОБЩО ПЕЧАЛБА ОТ ПРОМЯНА НА ВАЛУТНИ КУРСОВЕ, НЕТНО	2,005	495

Печалбата от сделки представлява нетната печалба, възникваща от покупко-продажба на чуждестранни валути. Печалбата от преценка представлява печалба от преценката в български лева на активите и задълженията, деноминирани в чуждестранна валута.

28 ДРУГИ НЕТНИ ПРИХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА

	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2017
Приходи от дивиденди	1,253	2,186
Приходи от цесионни договори	316	184
Приходи от продажба на дълготрайни материални активи	49	24
Приходи от продажба на активи, придобити от обезпечения	60	233
Други приходи от дейността	2,098	2,522
ОБЩО ДРУГИ ПРИХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО	3,776	5,149

Приходите от цесионни договори през 2018 произтичат от прехвърлени от страна на Банката чрез договори за цесия парични вземания. През 2017 приходите от цесионни договори са в размер на 184 хил. лв.

29 РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2017
Зашлати и други разходи за персонала	39,664	38,807
Административни и маркетингови разходи	48,916	46,563
Други разходи	24,120	22,864
Амортизация	9,698	9,187
Материали и ремонти	2,888	2,509
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	125,286	119,930

В разходите за дейността са отразени и начислените за 2018 и 2017 на регистрираните одиторите суми за независим финансов одит в размер на 852 хил. лв. за 2018, в т.ч. 732 хил. лв. за независим финансов одит и 120 хил. лв. за други услуги, и 826 хил. лв. за 2017, в т.ч. 666 хил. лв. за независим финансов одит и 160 хил. лв. за други услуги.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

30 ОБЕЗЦЕНКИ ЗА НЕСЪБИРАЕМОСТ

Разходите за обезценки за 2018 съгласно МСФО 9 са представени както следва:

2018	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Предоставени ресурси и аванси на банки	(54)	-	-	(54)
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	(185)	-	-	(185)
Предоставени кредити и аванси на клиенти	(1,740)	825	(5,445)	(6,360)
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	(676)	-	1,830	1,154
Дългови инструменти, отчитани по амортизирана стойност	(390)	-	-	(390)
Общо нетни разходи за обезценки за несъбираемост	(3,045)	825	(3,615)	(5,835)

Разходите за обезценки за 2017 съгласно МСС 39 са представени както следва:

	Фин.активи на разполож. за продажба (виж бел.11)	Предоставени ресурси и аванси на банки (виж бел.6)	Предоставени кредити на клиенти (виж бел.9)	Общо
САЛДО КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2016	-	4,224	90,937	95,161
Начислени за периода	1,830	-	40,240	42,070
Освободени през периода	-	(511)	(10,832)	(11,343)
Отписани	-	-	(2,124)	(2,124)
САЛДО КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2017	1,830	3,713	118,221	123,764

31 ДАНЪЦИ

Разходите за данъци са представени както следва:

	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2017
Разходи за текущи данъци	2,067	2,437
Разходи от отсрочени данъци, свързани с възникването и обратно проявление на временни разлики	(182)	(37)
Данъчен ефект от рекласификация в друг всеобхватен доход на дългови инструменти	572	(556)
Данъчен ефект от рекласификация в друг всеобхватен доход на капиталови инструменти	(110)	(137)
Данъчен ефект от рекласификация в неразмпределена печалба	1,170	-
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ДАНЪЦИ ВЪРХУ ДОХОДА	3,517	1,707
Данъчни приходи/(разходи), признати директно в другия всеобхватен доход	462	(693)
Данъчни приходи, признати директно в неразмпределената печалба	1,170	-

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

31 ДАНЪЦИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Разходите за текущи данъци представляват сумата на платимия данък според българското законодателство и законните данъчни ставки от 10% за 2018 и 2017. Приходите или разходите за отсрочени данъци произлизат от промяната на преносната стойност на отсрочените данъчни активи и отсрочените данъчни пасиви. Отсрочените данъчни активи и пасиви към 31 декември 2018 и 2017 са изчислени на база данъчна ставка в размер на 10%, в сила за 2019 и 2018.

Отсрочените данъчни активи са както следва:

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Отсрочени данъчни активи:		
Други задължения (неизползвани отпуски)	262	227
Задължения към персонала при пенсиониране	91	85
Провизии за задължения	31	-
Дълготрайни материални и нематериални активи	5	2
ОТСРОЧЕН ДАНЪЧЕН АКТИВ	389	314

Отсрочените данъчни пасиви са както следва:

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Отсрочени данъчни пасиви:		
Сливане на дружества през 2010	209	209
Вливане на дружество през 2016	61	168
ОТСРОЧЕН ДАНЪЧЕН ПАСИВ	270	377

Връзката между разходите за данъци в отчета за всеобхватния доход и счетоводната печалба е както следва:

	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2017
Печалба преди данъци	37,287	38,521
Данъци по приложими данъчни ставки: 10% за 2017 и 10% за 2016	3,729	3,852
Данъчен ефект от необлагаеми приходи/ неданъчно намалени разходи от сделки с акции на регулирана местна борса, дивиденди и др., нетно	(212)	(2,145)
РАЗХОДИ ЗА ДАНЪЦИ	3,517	1,707
ЕФЕКТИВНА ДАНЪЧНА СТАВКА	9.43%	4.43%

32 ДОХОД НА АКЦИЯ (В ЛЕВА)

	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2017
Нетна печалба след данъчно облагане (в хил. лв.)	33,770	36,814
Средно претеглен брой акции	113,154,291	113,154,291
ДОХОД НА АКЦИЯ (В ЛЕВА)	0.30	0.33

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всячки суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

32 ДОХОД НА АКЦИЯ (В ЛЕВА) (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Основният доход на акция е определен като нетната печалба за периода, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции, разделена на средно претегления брой на обикновените акции в обръщение, за годината, приключваща, съответно на 31 декември 2018 и 2017. Среднопретегленият брой акции се изчислява като сума от броя на обикновените акции в обръщение в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените или новоemitираните обикновени акции през периода, умножен по средновременния фактор. Средновременният фактор е равен на броя на дните, през които конкретните акции са били в обръщение, съотнесен към общия брой на дните през периода.

	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2017
Коригирана нетна печалба след данъчно облагане (в хил. лв.)	36,305	39,096
Средно претеглен брой акции	135,020,713	135,020,713
ДОХОД НА АКЦИЯ С НАМАЛЕНА СТОЙНОСТ (В ЛЕВА)	0.27	0.29
	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2017
Средно претеглен брой акции, използван за доход на акция	113,154,291	113,154,291
Потенциален брой акции от emitирани конвертируеми облигации	21,866,422	21,866,422
СРЕДНО ПРЕТЕГЛЕН БРОЙ АКЦИИ, ИЗПОЛВАН ЗА ДОХОД НА АКЦИЯ С НАМАЛЕНА СТОЙНОСТ (В ЛЕВА)	135,020,713	135,020,713

Коригираната нетна печалба за нуждите на определянето на дохода на акция с намалена стойност е изчислена чрез коригиране на нетната печалба за периода с разходите за лихви по emitирана облигационна емисия, оповестена в бележка 20.

	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2017
Нетна печалба след данъчно облагане (в хил. лв.)	33,770	36,814
Разходи за лихви по emitирани конвертируеми облигации	2,535	2,282
КОРИГИРАНА НЕТНА ПЕЧАЛБА, ИЗПОЛЗВАНА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ДОХОД ОТ АКЦИЯ С НАМАЛЕНА СТОЙНОСТ	36,305	39,096

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

33 УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Общата сума на условните задължения в края на годината са както следва:

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Банкови гаранции		
В български лева	32,456	38,096
В чуждестранна валута	13,975	15,492
Загуба от обезценка	(9)	-
Общо банкови гаранции, нетно	46,422	53,588
Неотменими ангажименти	172,229	109,159
Загуба от обезценка	(365)	-
Общо неотменими ангажименти, нетно	171,864	109,159
ОБЩО УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	218,660	162,159
ОБЩО ЗАГУБА ОТ ОБЕЗЦЕНКА	(374)	-
ОБЩО УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ, НЕТНО	218,286	162,747

Към 31 декември 2018 и 2017 Банката има сключени договори за отпускане на кредити на клиенти за общата сума съответно от 172,229 хил. лв. и 109,159 хил. лв. Бъдещото усвояване на тази сума зависи от това дали кредитополучателите отговарят на определени критерии, включително дали не е регистрирано просрочие по предишни траншове на кредитите, предоставяне на обезпечение с определено качество и ликвидност и други.

34 АНАЛИЗ НА ПРОМЕНИТЕ В ПАРИЧНИТЕ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИТЕ ЕКВИВАЛЕНТИ

	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2017
Парични средства	284,084	231,165
Парични средства в Централната Банка	1,413,987	1,565,888
Предоставени ресурси и аванси на банки с падеж до 3 месеца	193,043	266,953
ОБЩО ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ	1,891,114	2,064,006

35 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ

Рискът в дейността на Банката, свързан с финансови инструменти, е възможността фактическите постъпления от притежаваните финансови инструменти да не съответстват на очакваните. Спецификата на банковата дейност извежда необходимостта от прилагането на адекватни системи за навременното идентифициране и управление на различните видове риск, като от особено значение са процедурите за управление на рисковете, механизмите за поддържането им в приемливи граници, оптималната ликвидност и диверсификация на портфейла. Основната цел, при управлението на риска, е по изчерпателен и категоричен начин да представя и анализира видовете риск, на които е изложена Банката.

Системата за управление на риска изпълнява превантивни функции за предотвратяване на загуби и контролиране размера на допуснатите такива и включва:

- политика за управление на риска;
- правила, методи и процедури за оценка и управление на рисковете;
- организационна структура за управление на рисковете;
- параметри и лимити за извършване на сделки и операции;
- процедури за отчитане, оценка, информиране и последващ контрол на рисковете.

35 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Основните принципи, залегнали в политиката на Банката по управлението на риска са:

- принципът на разделяне на отговорностите между тези, които поемат риска и тези, които го управляват;
- принципът на “предпазливост”, който предполага отчитането на едновременната проява на най-неблагоприятния случай за всеки от рисковопреетеглените активи;
- принципът за управление на риска при източника.

Организационната структура за управление на риска е централизирана, и е структурирана според нивата на компетенции както следва:

- Управителен съвет - определя допустимите нива на риск на Банката в рамките на възприетата стратегия за развитие;
- Специализирани колективни органи - изготвят предложения до УС, Изпълнителните директори и Прокуриста по отношение рамката и основните параметри на дейността по управление на риска;
- Изпълнителни директори и Прокуриснт – осъществяват общия контрол, организират и ръководят процеса на одобрение и прилагане на адекватни политики и процедури в рамките на приетата от Банката стратегия за управление на риска;
- Ръководители на структурни звена на Банката – прилагат възприетата политика по управление на риска при организиране на дейността на съответните организационни единици.

Притежаваните от Банката експозиции в деривативни финансови инструменти, са представени по справедлива стойност и представляват сделки по покупка и продажба на валута, форуърдни договори и валутни суапове на открития пазар. Тези сделки, търгувани от страна на Банката за собствена сметка, не са със съществен размер и дълг матуритет и Банката не е изложена на съществени рискове, произтичащи от тези инструменти.

Естеството и същността на рисковете, на които са изложени финансовите инструменти, притежавани от Банката са следните:

- Кредитен риск
- Ликвиден риск
- Пазарен риск
  - Лихвен риск
  - Валутен риск
  - Ценови риск

Кредитен риск

Кредитният риск представлява вероятност от загуба, произтичаща от неизпълнение на договорни задължения на контрагента по притежавани от Банката финансови активи. Банката управлява кредитния риск, присъщ както за банковия, така и за търговския портфейл. Банката е структурирала звена за наблюдение и управление на кредитния риск за отделните бизнес сегменти, като прилага индивидуални кредитни политики. Кредитният риск на отделните експозиции се управлява през целия живот на експозицията – от вземането на решение за формиране на експозицията до пълното ѝ погасяване. С цел минимизирането на кредитния риск в процеса на кредитиране се прилагат детайлизирани процедури относно анализа на икономическата целесъобразност на всеки един проект, контрола върху използването на отпуснатите средства и администрирането, свързано с тази дейност.

За редуциране на кредитния риск се приемат подходящи по вид и стойност обезпечения и гаранции, съобразно Вътрешните правила, прилагания подход за изчисляване на капиталовите изисквания и действащото банковото законодателство.

35 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Кредитен риск (продължение)

Паричните средства и паричните салда в Централната банка в размер на 1,698,071 хил. лв. не са носители на съществен кредитен риск за Банката поради тяхното естество и възможността Банката да разполага с тях.

Предоставените ресурси и аванси на банки в размер на 222,106 хил. лв. представляват преди всичко депозити в международни и български финансови институции с падеж до 7 дни. Тези финансови активи носят кредитен риск, чиято максимална изложеност според политиката на Банката в процентно изражение може да бъде 20%, 50% и 100%, като процентното изражение се определя в зависимост от качествената характеристика на финансовата институция.

Вземанията по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа в размер от 256,598 хил. лв. носят кредитен риск за Банката в зависимост от риска на предоставеното обезпечение. Една част от вземанията в размер на 74,040 хил. лв. са обезпечени с държавни ценни книжа, емитирани от Република България и носят съответно: 22,626 хил. лв. - 0% риск и 51,414 хил. лв. - 10% риск. Останалата част от вземанията в размер на 182,515 хил. лв. са обезпечени с корпоративни ценни книжа и носят съответно: 168,881 хил. лв. - 100% риск и 13,634 хил. лв. - 150% риск в зависимост от емитента на ценните книжа, предоставени като обезпечение.

Финансовите активи, държани за търгуване, в размер на 2,985 хил. лв. носят основно пазарен риск за Банката, който е разгледан в оповестяванията, свързани с пазарния риск.

Другите финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, в размер на 198,440 хил. лв., представляват капиталови инструменти - акции във финансови и нефинансови предприятия в размер на 93,411 хил. лв. и дългови инструменти - дялове в договорни фондове на стойност 105,029 хил. лв. Посочените финансови инструменти са носители на кредитен риск, чиято максимална изложеност в процентно отношение е 100% или 198,440 хил. лв.

Капиталовите ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, в размер на 11,180 хил. лв., представляват акции във финансови и нефинансови предприятия, които носят кредитен риск, чиято максимална изложеност в процентно отношение е 100% или 11,180 хил. лв. в абсолютна сума.

Дългови ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход и емитирани от Република България, в размер на 288,234 хил. лв. носят кредитен риск за Банката съответно: 85,509 хил. лв. - 0% риск и 202,725 хил. лв. - 10% риск. Дългови ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход и емитирани от други европейски държави в размер на 127,328 хил. лв., носят кредитен риск за Банката в зависимост от кредитния риск на държавата емитент.

Дълговите ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход и емитирани от местни и чуждестранни търговски дружества в размер на 75,865 хил. лв., носят кредитен риск за Банката, чиято максимална изложеност в процентно отношение е 100% или 75,865 хил. лв. в абсолютна сума.

Дългови ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност и емитирани от Република България, са с балансова стойност в размер на 130,583 хил. лв. носят кредитен риск за Банката от 10% риск. Дългови ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност и емитирани от други европейски държави са с балансова стойност в размер на 114,246 хил. лв., носят кредитен риск за Банката в зависимост от кредитния рейтинг на държавата емитент.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

**35 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Кредитен риск (продължение)

Дълговите ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност и емитирани от местни и чуждестранни търговски дружества с балансова стойност в размер на 17,738 хил. лв., носят кредитен риск за Банката, чиято максимална изложеност в процентно отношение е 100% или 17,738 хил. лв. в абсолютна сума.

Инвестициите в дъщерните предприятия на Банката, Централна кооперативна банка АД, Скопие, Република Северна Македония и УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД, София, Република България в общ размер на 49,416 хил. лв. носят кредитен риск, чиято максимална изложеност в процентно отношение е 100% или 49,416 хил. лв. в абсолютна сума.

Предоставените кредити и аванси на клиенти с отчетна стойност в размер на 2,258,072 хил. лв. носят кредитен риск за Банката. За определянето на размера на изложеност на Банката към този риск, се извършва анализ на индивидуалния риск за Банката, произтичащ от всяка конкретно определена експозиция, като Банката прилага критериите за оценка и класификация на рисковите експозиции, заложен в банковото законодателство на Република България и в МСФО. Съобразно тези критерии и извършения анализ, максималната изложеност на Банката за кредитен риск е в размер на 1,776,501 хил. лв.

Към 31 декември 2018 размерът на формираните от Банката провизии за покриване на очаквани кредитни загуби на кредити и аванси е 113,309 хил. лв.

Качество на активите

Поради влизането в сила на МСФО 9 Финансови инструменти от 01.01.2018, Банката представя сравнителната информация за кредитния риск в съответствие с класификационните категории и качествени характеристики на кредитите и кредитните ангажименти, които са били в сила към 31.12.2017 съгласно МСС 39 Финансови инструменти: признаване и оценяване.

В таблиците по-долу Банката е представила структурата и изменението на коректива за очаквани кредитни загуби, възникнали от първоначалното въвеждане на модела на очакваните кредитни загуби към 01.01.2018 и изменението на коректива до края на финансовия период.

Загуба от обезценка – Предоставени кредити и аванси на банки по амортизирана стойност	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	12-месечни ОКЗ	ОКЗ за целия срок	ОКЗ за целия срок	
Загуба от обезценка към 31 декември 2017	-	-	3,713	3,713
Ефект от прилагане на МСФО 9	105	-	-	105
Загуба от обезценка към 1 януари 2018	105	-	3,713	3,818
Изменение в загубата от обезценка	54	-	-	54
Начислени за периода	250	-	-	250
Освободени през периода	(196)	-	-	(196)
Валутни и други движения	-	-	176	176
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	159	-	3,889	4,048

Загуба от обезценка – Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	12-месечни ОКЗ	ОКЗ за целия срок	ОКЗ за целия срок	
Загуба от обезценка към 31 декември 2017	-	-	-	-
Ефект от прилагане на МСФО 9	23	-	-	23
Загуба от обезценка към 1 януари 2018	23	-	-	23
Изменение в загубата от обезценка	185	-	-	185
Начислени за периода	1,347	-	-	1,347
Освободени през периода	(1,162)	-	-	(1,162)
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	208	-	-	208

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всячки суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

35 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Качество на активите (продължение)

Загуба от обезценка – Предоставени кредити и аванси на клиентите по амортизирана стойност	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка към 31 декември 2017	19,054	172	98,995	118,221
Ефект от прилагане на МСФО 9	(7,734)	1,645	16,110	10,021
Загуба от обезценка към 1 януари 2018	11,320	1,817	115,105	128,242
Изменение в загубата от обезценка, признато в печалбата и загубата	2,828	245	3,287	6,360
- Трансфер към Фаза 1	466	(219)	(247)	-
- Трансфер към Фаза 2	(703)	875	(172)	-
- Трансфер към Фаза 3	(21)	(143)	164	-
- Увеличение, дължащо се на изменение в кредитния риск	1	79	657	737
- Намаление, дължащо се на изменение в кредитния риск	(376)	(276)	(143)	(795)
- Увеличение, дължащо се на първоначално създадени или закупени активи	3,163	18	141	3,322
- Изменение в рисковите параметри	298	(89)	2,887	3,096
- Намаление, дължащо се на отписване поради несъбираемост	-	-	(2,591)	(2,591)
- Намаление, дължащо се на отписване поради прехвърляне	(1,345)	(558)	(20,800)	(22,703)
- Корекция от лихвен доход	-	-	3,629	3,629
- Валутни разлики и други корекции	-	-	372	372
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	12,803	1,504	99,002	113,309

Загуба от обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка към 31 декември 2017	-	-	-	-
Ефект от прилагане на МСФО 9	-	-	-	-
Загуба от обезценка към 1 януари 2018	-	-	-	-
Изменение в загубата от обезценка	390	-	-	390
Начислени за периода	516	-	-	516
Освободени през периода	(126)	-	-	(126)
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	390	-	-	390

Загуба от обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност през ДВД	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка към 31 декември 2017	-	-	-	-
Ефект от прилагане на МСФО 9	1,031	-	-	1,031
Загуба от обезценка към 1 януари 2018	1,031	-	1,830	2,861
Изменение в загубата от обезценка	675	-	(1,830)	(1,155)
Начислени за периода	1,888	-	-	1,888
Освободени през периода	(1,213)	-	(1,830)	(3,043)
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	1,706	-	-	1,706

Загуба от обезценка – Кредитни ангажименти	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка към 31 декември 2017	-	-	-	-
Ефект от прилагане на МСФО 9	452	2	69	523
Загуба от обезценка към 1 януари 2018	452	2	69	523
Изменение в загубата от обезценка	(144)	(4)	(7)	(155)
Начислени за периода	117	1	31	149
Освободени през периода	(261)	(5)	(38)	(304)
Валутни и други движения	13	4	(20)	(3)
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	321	2	42	365

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

35 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Качество на активите (продължение)

	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка – Договори за финансови гаранции				
Загуба от обезценка към 31 декември 2017	-	-	-	-
Ефект от прилагане на МСФО 9	6	-	-	6
Загуба от обезценка към 1 януари 2018	6	-	-	6
Изменение в загубата от обезценка	6	-	-	6
Начислени за периода	49	-	-	49
Освободени през периода	(43)	-	-	(43)
Валутни и други движения	(3)	-	-	(3)
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	9	-	-	9

В таблиците по-долу Банката е представила структурата и изменението на брутните стойности на категориите активи към 01.01.2018 и тяхното изменение до края на финансовия период.

	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Балансова стойност преди обезценка – Предоставени кредити и аванси на банки по амортизирана стойност				
Брутна балансова стойност към 31 декември 2017	281,016	-	3,713	284,729
Ефект от прилагане на МСФО 9	-	-	-	-
Брутна балансова стойност към 1 януари 2018	281,016	-	3,713	284,729
Изменение в брутната балансова стойност	(58,751)	-	176	(58,575)
Увеличение за периода	132,589	-	-	132,589
Намаление през периода	(191,340)	-	-	(191,340)
Други движения	-	-	176	176
Брутна балансова стойност към 31 декември 2018	222,265	-	3,889	226,154
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	(159)	-	(3,889)	(4,048)
Балансова стойност към 31 декември 2018	222,106	-	-	222,106

	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Балансова стойност преди обезценка – Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа				
Брутна балансова стойност към 31 декември 2017	196,910	-	-	196,910
Ефект от прилагане на МСФО 9	-	-	-	-
Брутна балансова стойност към 1 януари 2018	196,910	-	-	196,910
Изменение в брутната балансова стойност	59,896	-	-	59,896
Увеличение за периода	256,806	-	-	256,806
Намаление през периода	(196,910)	-	-	(196,910)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2018	256,806	-	-	256,806
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	(208)	-	-	(208)
Балансова стойност към 31 декември 2018	256,598	-	-	256,598

	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност				
Брутна балансова стойност към 31 декември 2017	2,085,218	21,834	226,063	2,333,115
Ефект от прилагане на МСФО 9	(151,071)	151,071	-	-
Брутна балансова стойност към 1 януари 2018	1,934,147	172,905	226,063	2,333,115
Изменение в брутната балансова стойност	119,253	(52,877)	(28,110)	38,266
- Трансфер към Фаза 1	23,778	(21,737)	(2,041)	-
- Трансфер към Фаза 2	(55,087)	55,983	(896)	-
- Трансфер към Фаза 3	(2,502)	(11,029)	13,531	-
- Увеличение, дължащо се на изменение в кредитния риск	43	140	613	796
- Намаление, дължащо се на изменение в кредитния риск	(7,555)	(7,286)	(433)	(15,274)
- Увеличение, дължащо се на първоначално създадени или закупени активи	576,932	852	246	578,030
- Изменение в рисковите параметри	(138,212)	(11,808)	(1,220)	(151,240)
- Намаление, дължащо се на отписване поради несъбираемост	-	-	(2,591)	(2,591)
- Намаление, дължащо се на отписване поради прекъсване	(278,144)	(57,992)	(39,405)	(375,541)
- Корекция ликвиден доход	-	-	3,629	3,629
- Валутни разлики и други корекции	-	-	457	457
Брутна балансова стойност към 31 декември 2018	2,053,400	120,028	197,953	2,371,381
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	(12,803)	(1,504)	(99,002)	(113,309)
Балансова стойност към 31 декември 2018	2,040,597	118,524	98,951	2,258,072

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

35 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Качество на активите (продължение)

	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Балансова стойност преди обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност				
Брутна балансова стойност към 31 декември 2017	-	-	-	-
Ефект от прилагане на МСФО 9	-	-	-	-
Брутна балансова стойност към 1 януари 2018	-	-	-	-
Изменение в бруtnата балансова стойност	262,957	-	-	262,957
Увеличение за периода	262,957	-	-	262,957
Намаление през периода	-	-	-	-
Други движения	-	-	-	-
Брутна балансова стойност към 31 декември 2018	262,957	-	-	262,957
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	(390)	-	-	(390)
Балансова стойност към 31 декември 2018	262,567	-	-	262,567
Балансова стойност преди обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност през ДВД				
Брутна балансова стойност към 31 декември 2017	-	-	-	-
Ефект от прилагане на МСФО 9	-	-	-	-
Брутна балансова стойност към 1 януари 2018	-	-	-	-
Изменение в бруtnата балансова стойност	502,607	-	-	502,607
Увеличение за периода	502,607	-	-	502,607
Брутна балансова стойност към 31 декември 2018	502,607	-	-	502,607
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	(1,706)	-	-	(1,706)
Балансова стойност към 31 декември 2018	500,901	-	-	500,901
Кредитни ангажменти				
Обща сума на кредитните ангажменти към 31.12.2017	108,264	536	358	109,158
Ефект от прилагане на МСФО 9	211	(211)	-	-
Обща сума на кредитните ангажменти към 1 януари 2018	108,475	325	358	109,158
Изменение в стойността на кредитните ангажменти	62,930	76	65	63,071
Увеличение за периода	105,394	105	101	105,600
Намаление през периода	(42,126)	(216)	(190)	(42,532)
Други движения	(338)	187	154	3
Обща сума на кредитните ангажменти към 31 декември 2018	171,405	401	423	172,229
Провизии за очаквани загуби към 31 декември 2018	(321)	(2)	(42)	(365)
Договори за финансови гаранции				
Обща сума на гаранциите към 31 декември 2017	53,479	59	50	53,588
Ефект от прилагане на МСФО 9	59	(59)	-	-
Обща сума на гаранциите към 1 януари 2018	53,538	-	50	53,588
Изменение в бруtnата балансова стойност	(7,107)	-	(50)	(7,157)
Увеличение за периода	10,314	-	-	10,314
Намаление през периода	(17,471)	-	-	(17,471)
Други движения	50	-	(50)	-
Обща сума на гаранциите към 31 декември 2018	46,431	-	-	46,431
Провизии за очаквани загуби към 31 декември 2018	(9)	-	-	(9)
Загуба от обезценка по вид актив		2018	2017	
Предоставени кредити и аванси на банки по амортизирана стойност		(4,048)	(3,713)	
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа		(208)	-	
Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност		(113,309)	(118,221)	
Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност		(390)	-	
Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност в друг всеобхватен доход		(1,706)	(1,830)	
		(119,661)	(123,764)	

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

35 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Качество на активите (продължение)

Предоставени кредити и аванси на клиенти	2018		2017	
	Брутна балансова стойност	Загуба от обезценка	Брутна балансова стойност	Загуба от обезценка
0-29 дни	2,144,447	(32,130)	2,146,096	(25,785)
30-59 дни	28,082	(451)	13,939	(169)
60-89 дни	1,801	(84)	3,833	(1,880)
90-180 дни	1,823	(656)	3,356	(849)
Повече от 181 дни	195,228	(79,988)	165,891	(89,538)
Общо	2,371,381	(113,309)	2,333,115	(118,221)

	2018	2017
Предоставените кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	2,371,381	2,333,115
Намалени с обезценка за несъбираемост	(113,309)	(118,221)
Общо предоставени кредити и аванси на клиенти	2,258,072	2,214,894

	31.12.2018			31.12.2017		
	Брутна балансова стойност	Обезценка за очаквани кредитни загуби	Балансова стойност	Брутна балансова стойност	Обезценка за очаквани кредитни загуби	Балансова стойност
Банкиране на дребно						
Ипотечни кредити	363,541	(591)	362,950	262,692	(648)	262,044
Потребителски кредити	441,787	(8,691)	433,096	406,409	(8,316)	398,093
Кредитни карти	21,804	(1,497)	20,307	22,036	(1,942)	20,094
Други	9,074	(8,591)	483	12,257	(10,554)	1,703
Общо банкиране на дребно	836,206	(19,370)	816,836	703,394	(21,460)	681,934
Корпоративно кредитиране	1,535,175	(93,939)	1,441,236	1,629,721	(96,761)	1,532,960
Общо	2,371,381	(113,309)	2,258,072	2,333,115	(118,221)	2,214,894

Предоставени кредити и аванси на банки по амортизирана стойност	2018			2017	
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо	Общо
<i>Категория</i>	222,265	-	3,889	226,154	281,016
Общо брутна балансова стойност	222,265	-	3,889	226,154	281,016
Загуба от обезценка	(159)	-	(3,889)	(4,048)	-
Балансова стойност	222,106	-	-	222,106	281,016

Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	2018			2017	
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо	Общо
<i>Категория</i>	256,806	-	-	256,806	196,910
Общо брутна балансова стойност	256,806	-	-	256,806	196,910
Загуба от обезценка	(208)	-	-	(208)	-
Балансова стойност	256,598	-	-	256,598	196,910

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

35 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Качество на активите (продължение)

Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	2018			Общо	2017 Общо
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок		
<i>Категория</i>	2,053,400	120,028	197,953	2,371,381	2,333,115
Общо брутна балансова стойност	2,053,400	120,028	197,953	2,371,381	2,333,115
Загуба от обезценка	(12,803)	(1,504)	(99,002)	(113,309)	(118,221)
Балансова стойност	2,040,597	118,524	98,951	2,258,072	2,214,894

Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност	2018			Общо	2017 Общо
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок		
<i>Категория</i>	262,957	-	-	262,957	-
Общо брутна балансова стойност	262,957	-	-	262,957	-
Загуба от обезценка	(390)	-	-	(390)	-
Балансова стойност	262,567	-	-	262,567	-

Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	2018			Общо	2017 Общо
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок		
<i>Категория</i>	491,303	-	1,830	493,133	511,298
Общо брутна балансова стойност	491,303	-	1,830	493,133	511,298
Загуба от обезценка	(1,706)	-	-	(1,706)	(1,830)
Балансова стойност	489,597	-	1,830	491,427	509,468

Кредитни ангажменти	2018			Общо	2017 Общо
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок		
<i>Категория</i>	171,405	401	423	172,229	109,158
Общо брутна балансова стойност	171,405	401	423	172,229	109,158
Провизии за очаквани загуби	(321)	(2)	(42)	(365)	-
Нетна експозиция	171,084	399	381	171,864	109,158

Договори за финансови гаранции	2018			Общо	2017 Общо
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок		
<i>Категория</i>	46,381	-	50	46,431	53,588
Общо брутна балансова стойност	46,381	-	50	46,431	53,588
Провизии за очаквани загуби	(9)	-	-	(9)	-
Нетна експозиция	46,372	-	50	46,422	53,588

В таблиците по-долу банката представя качеството и характеристиките на активите, както са класифицирани към 31 декември 2017, съгласно разпоредбите на МСС 39.

Група	По предоставени кредити		Неусвоен ангажимент	По предоставени гаранции	
	Размер	Провизии		Размер	Провизии
Обслужвани	2,107,057	19,226	86,800	53,538	-
Необслужвани	226,058	98,995	358	50	-
Общо	2,333,115	118,221	87,158	53,588	-

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

**35 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Качество на активите (продължение)

Предоставените от Банката кредити могат да се обобщят в следната таблица:

Наименование на групите	31.12.2017	
	Кредити, предоставени на нефинансови клиенти	Кредити, предоставени на банки и вземания по споразумения с клауза за обратно изкупуване
Непросрочени и необезценени на индивидуална основа	2,047,509	196,911
Просрочени, но необезценени на индивидуална основа	95,197	-
Обезценени на индивидуална основа	190,409	-
Общо	2,333,115	196,911
Заделени провизии	(118,221)	-
Нетни кредити	2,214,894	196,911

Към 31 декември 2017 преобладаващата част от кредитите, представени като просрочени, но необезценени на индивидуална основа, представляват кредити, по които са допуснати просрочия в рамките до 30 дни. Банката счита, че подобни инцидентни просрочия не са индикация за обезценка на тези кредити.

Кредити и аванси, които не са нито просрочени, нито обезценени на индивидуална основа, са представени в следната таблица:

	Към 31.12.2017
Физически лица	
Кредитни карти и овърдрафти	19,865
Потребителски кредити	364,386
Ипотечни кредити	245,706
Корпоративни клиенти	1,417,552
Общо	2,047,509

Стойността на кредитите, които са просрочени, но не са обезценени на индивидуална основа, е представена в таблицата по-долу. Преобладаващата част от тези кредити не са обезценени поради това, че са допуснали инцидентни просрочия до 30 дни, което не води до необходимостта от тяхното обезценяване.

	Към 31.12.2017
Физически лица	
Кредитни карти и овърдрафти	10,767
Потребителски кредити	34,589
Ипотечни кредити	14,601
Корпоративни клиенти	35,240
Общо	95,197

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

35 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Качество на активите (продължение)

Отчетната стойност на кредитите, за които има начислена провизия на индивидуална основа към 31 декември 2017 е 190,409 хил. лв. Тези суми не включват паричните потоци от усвояване на обезпечение по тези кредити.

	Отчетна стойност преди обезценка	Обезценка	Балансова стойност след след обезценка
31 декември 2017			
Потребителски кредити	11,479	10,542	937
Ипотечни кредити	2,001	-	2,001
Корпоративни клиенти	176,929	77,998	98,931
Общо	190,409	88,540	101,869

Общият размер на нетната експозиция за 2017 на 5-те най-големи експозиции е 296,143 хил. лв. и представлява 12.69% от кредитите и авансите на клиенти на Банката.

Бизнес-сегмент, класификационна група и просрочия към 31 декември 2017:

Сегмент	Размер Група	Брой сделки	Дълг	в т. ч просрочия по			Провизии	Неусвоен ангажимент
				главница	лихва	Съдебни вземания		
Дребно	Обслужвани	82,686	663,646	547	176	-	2,401	48,895
	Необслужвани	4,675	39,748	2,242	1,773	17,367	19,059	251
Общо		87,361	703,394	2,789	1,949	17,367	21,460	49,146
Корпоративно	Обслужвани	613	1,430,315	249	116	-	16,824	37,327
	Необслужвани	196	186,315	28,428	7,374	60,069	79,937	107
Общо		809	1,616,630	28,677	7,490	60,069	96,761	37,434
Бюджет	Обслужвани	6	13,091	-	-	-	-	578
	Необслужвани	-	-	-	-	-	-	-
Общо		6	13,091	-	-	-	-	578
	Общо портфейл	88,176	2,333,115	31,466	9,439	77,436	118,221	87,158

Концентрация на кредитния риск

Рискът от концентрация представлява възможността от загуба поради неправилна диверсификация на експозиции към клиенти, групи свързани клиенти, клиенти от един и същ икономически отрасъл или географска област.

Таблиците по-долу представят разрез на концентрациите на различните категории активи на Банката по региони и по икономически сектори.

Предоставени кредити и аванси на банки по амортизирана стойност	2018	2017
Концентрация по сектор		
Централни банки	926	3,512
Български търговски банки	52,292	35,986
Чуждестранни търговски банки	172,936	241,518
Общо	226,154	281,016
Концентрация по регион		
Европа	223,812	278,383
Америка	2,286	2,620
Азия	56	13
Общо	226,154	281,016

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всячки суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

**35 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Концентрация на кредитния риск (продължение)

Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	2018	2017
<i>Корпоративни:</i>	256,806	196,910
Строителство	31,036	20,946
Търговия и финанси	176,983	145,645
Транспорт и комуникации	13,104	15,246
Други	35,683	15,073
Общо	256,806	196,910
Концентрация по региони		
Европа	256,806	196,910
Общо	256,806	196,910
Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност	2018	2017
Концентрация по сектор		
Държави	245,183	-
Банки	9,810	-
<i>Корпоративни:</i>		
Търговия и финанси	7,964	-
Общо	262,957	-
Концентрация по региони		
Европа	262,957	-
Общо	262,957	-
Инвестиции в дългови ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през Друг всеобхватен доход	2018	2017
Концентрация по сектор		
Държави	415,562	466,615
<i>Корпоративни:</i>		
Строителство	75,865	44,683
Промисленост	9,635	13,057
Търговия и финанси	19,351	10,255
Търговия и финанси	43,570	18,939
Други	3,309	2,432
Общо	491,427	511,298
Концентрация по региони		
Европа	491,427	511,298
Общо	491,427	511,298
Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	2018	2017
Концентрация по сектор		
Банкиране на дребно:		
Ипотечни	836,206	703,394
Потребителски	363,541	262,692
Кредитни карти	441,787	406,409
Други	21,804	22,036
Други	9,074	12,257
Корпоративни:	1,535,175	1,629,721
Селско и горско стопанство	72,761	59,114
Промисленост	44,314	81,919
Строителство	387,568	249,558
Търговия и финанси	783,865	1,010,851
Транспорт и комуникации	120,398	124,758
Други	126,269	103,521
Общо	2,371,381	2,333,115
Концентрация по региони		
Европа	2,370,645	2,332,321
Америка	733	791
Близкия изток и Африка	3	3
Общо	2,371,381	2,333,115

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

35 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Концентрация на кредитния риск (продължение)

Кредитни ангажменти	2018	2017
Концентрация по сектор		
<i>Банкиране на дребно:</i>		
Ипотечни	48,101	49,146
Потребителски	792	223
Кредитни карти	7,287	7,521
<i>Корпоративни:</i>		
Селско и горско стопанство	40,022	41,402
Промисленост	124,128	60,012
Строителство	3,275	3,785
Търговия и финанси	713	1,027
Транспорт и комуникации	42,022	10,040
Други	72,409	41,067
Общо	1,964	1,920
	3,745	2,173
	172,229	109,158
Концентрация по региони		
Европа	172,191	109,151
Америка	34	5
Близкия изток и Африка	4	2
Общо	172,229	109,158
Договори за финансови гаранции	2018	2017
Концентрация по сектор		
<i>Банкиране на дребно</i>	103	20
Други	103	20
<i>Корпоративни:</i>		
Селско и горско стопанство	46,328	53,568
Промисленост	3,621	4,756
Строителство	10,379	10,856
Търговия и финанси	3,487	7,152
Транспорт и комуникации	18,814	18,443
Други	4,022	7,105
Общо	6,005	5,256
	46,431	53,588
Концентрация по региони		
Европа	46,431	53,588
Общо	46,431	53,588

Кредитни експозиции с мерки за реструктуриране

Като експозиции с мерки по реструктуриране Банката приема кредитни експозиции, по които са изменени първоначалните условия на договора, предизвикани от влошаване на финансовото състояние на длъжника, водещо до невъзможност да се изплати в срок пълния размер на дълга и които отстъпки банката не би дала при други обстоятелства.

Измененията в първоначалните условия на договора във връзка с прилагане на мерките за реструктуриране могат да включват:

- Отлагане или разсрочване на плащането на главница, лихви или, където е приложимо, на такси, което води до намаление на размера на финансовото задължение;
- Частично или цялостно рефинансиране на договор за проблемен дълг, което се разрешава единствено когато длъжникът изпитва финансови затруднения.
- Пълно или частично отписване на дълг, което отписване води до намаление на размера на финансовото задължение;
- Изменение, включващо погасявания в резултат на придобиване от страна на Банката на обезпечение, се третира като мярка за реструктуриране, когато длъжникът изпитва финансови затруднения.
- Предоставени отстъпки на длъжник, който е в неизпълнение преди предоставянето на отстъпките.
- Намаление на лихвения процент по договора, с изключение на промяна в договорения лихвен процент, породена от промените в пазарните лихвени нива

35 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Кредитни експозиции с мерки за реструктуриране (продължение)

Информацията относно експозициите с мерки за реструктуриране е както следва:

2018	Корпоративни клиенти	Физически лица
Стойност преди обезценка	89,014	1,466
Обезценка	(40,614)	(595)
Стойност след обезценка	48,400	871
2017	Корпоративни клиенти	Физически лица
Стойност преди обезценка	276,255	1,574
Обезценка	(44,124)	(452)
Стойност след обезценка	232,131	1,122

Към 31 декември 2017, експозиции към корпоративни клиенти със стойност преди обезценка в размер 150,068 хил. лв. представляват обслужвани експозиции, по които не са допуснати просрочия.

Обезпечения по предоставени кредити

Жилищни ипотечни кредити на физически лица

Таблицата по-долу представя балансовата стойност на предоставените жилищни ипотечни кредити на физически лица според коефициент на обезпеченост (loan-to-value). Коефициентът се изчислява като съотношение на брутната стойност на кредитната експозиция към стойността на обезпечението. Стойността на обезпечението по жилищните ипотечни кредити се определя при отпускане на кредита и се обновява при настъпили съществени промени в цените на жилищния пазар.

Коефициент на обезпеченост (loan-to-value)	2018	2017
По-малко от 50%	80,147	57,507
От 50% до 75%	146,880	105,019
От 75% до 90%	119,089	89,197
От 90% до 100%	11,972	7,431
Над 100%	5,453	3,534
Общо	363,541	262,688

Предоставени кредити на юридически лица

По отношение на кредитите предоставени на юридически лица Банката определя като най-подходящ показател за рискова изложеност кредитоспособността на всеки отделен клиент. За това и Банката е възприела подход за индивидуална кредитна оценка и тестване за обезценка на кредити предоставени на предприятия. За да гарантира допълнителна сигурност, освен регулярното наблюдаване на финансовото състояние на предприятията кредитополучатели, Банката изисква да бъдат учредени и обезпечения по кредитните експозиции. Банката приема за обезпечения по кредити на юридически лица ипотеки на недвижими имоти, залог на търговско предприятие, особен залог на материални активи, както и други гаранции и права на собственост.

35 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Предоставени кредити на юридически лица (продължение)

Банката периодично анализира и обновява стойността на обезпеченията вземайки предвид настъпили съществени промени на пазарната среда, нормативната уредба или други настъпили обстоятелства. При наличие на понижение в стойността на обезпечението, в резултат на което Банката счита, че то не е достатъчно, Банката изисква от длъжника да бъдат учредени допълнителни обезпечения като поставя определен срок, в който допълването да бъде изпълнено.

Капиталов риск

Капиталовият риск измерва покритието на рисковите активи на банката с капитал, с цел да изпълни регулаторните изисквания за дейност на банката, стратегическото си развитие и планиран ръст.

Минималните капиталови съотношение за банката се определят от БНБ и Регламент №575/2013, като банката исторически поддържа по-високи капиталови съотношения от минималните.

Управление на капиталовия риск е съсредоточено в Комитета по риска на Банката и в решенията на Управителния съвет, доколкото всички отчети за капитала за вътрешни и надзорни цели се разглеждат от двата органа, които взимат и всички решения, касаещи разпределението на капиталовите ресурси и рисковия апетит на институцията.

Политиките на банката, свързани с управлението на капитала, целят поддържане на достатъчен в количествено и качествено отношение капитал, който да отговаря на рисковия профил, регулаторните и бизнес нужди на банката. Капиталовите съотношения се наблюдават непрекъснато спрямо регулаторните лимити, като всяко отклонение спрямо нивата на адекватност се докладва по всяко време на Ръководството на банката, с цел подпомагане на стратегическото и ежедневното вземане на бизнес решения.

Собственият капитал на банката (Капиталова база) се състои от капитал от Първи ред (Tier 1) и капитал от Втори ред (Tier 2). Капиталът от първи ред се състои от Базов собствен капитал от първи ред (СЕТ1) – това е най-важният капитал за банковата институция. Съставът му включва: акционерен капитал - обикновени акции, премиен резерв, неразпределена печалба, други резерви след корекция за нематериални активи и други регулаторни корекции, свързани с позиции, които са включени в капитала, но се третира по различен начин за целите на определянето на капиталовата адекватност.

Капиталът от втори ред (Tier 2) включва емисия конвертируеми облигации на банката.

Собствен капитал и капиталови изисквания за регулаторни цели

Индивидуална основа	31.12.2018	31.12.2017
Капиталова база		
Базов собствен капитал от първи ред - СЕТ 1	455,640	413,388
Капитал от първи ред	455,640	413,388
Капитал от втори ред	69,600	70,410
Общо капиталова база	525,240	483,798
Общо рисково-претеглени активи	2,991,865	2,878,429
Съотношение на Базов собствен капитал от първи ред	15.23%	14.36%
Съотношение на собствен капитал от първи ред	15.23%	14.36%
Съотношение на обща капиталова адекватност	17.56%	16.81%
Минимални изисквания на базов собствен капитал от първи ред - 4.5%	134,634	129,529
Минимални изисквания на собствен капитал от първи ред - 6%	179,512	172,706
Минимални общи капиталови изисквания - 8%	239,349	230,274

35. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Собствен капитал и капиталови изисквания за регулаторни цели (продължение)

В посочените данни не е отразен ефектът от извършеното към 31 декември 2018 конвертиране на част от конвертируемите облигации в акции, като неотразяването на ефекта е породено от обстоятелството, че вписването на увеличението на капитала, извършено в резултат на конвертирането в Търговски регистър, е извършено през м. февруари 2019 г. В тази връзка и имайки предвид, че вписването на увеличението на капитала чрез издаване на емисия акции, в резултат на конвертиране на облигациите, е формален акт на резултата, осъществен при конвертирането, Банката представя следната сравнителна таблица за съпоставим период от време, в която е отразен ефекта от извършеното към 31 декември 2018 конвертиране на облигации в акции след вписването на увеличението на капитала в Търговски регистър през м. февруари 2019.

Индивидуална основа	31.12.2018	31.12.2017
Капиталова база		
Базов собствен капитал от първи ред - СЕТ 1	500,642	413,388
Капитал от първи ред	500,642	413,388
Капитал от втори ред	25,116	70,410
Общо капиталова база	525,758	483,798
Общо рисково-претеглени активи	2,991,865	2,878,429
Съотношение на Базов собствен капитал от първи ред	16.73%	14.36%
Съотношение на собствен капитал от първи ред	16.73%	14.36%
Съотношение на обща капиталова адекватност	17.57%	16.81%
Минимални изисквания на базов собствен капитал от първи ред - 4.5%	134,634	129,529
Минимални изисквания на собствен капитал от първи ред - 6%	179,512	172,706
Минимални общи капиталови изисквания - 8%	239,349	230,274

Ликвиден риск

Ликвидният риск се поражда от несъответствието между матуритетната структура на активите и пасивите и липсата на достатъчно средства, с които Банката да посреща плащания по текущи финансови пасиви, както и да осигурява финансиране на увеличението на финансовите активи, и възможните искиове по задбалансови задължения.

Адекватна на дейността ликвидност се постига, ако Банката е способна да осигури достатъчно средства за тези цели, посредством увеличение на пасивите или преобразуване на активите, възможно най-бързо и при сравнително ниски разходи, чрез потенциална продажба на ликвидни активи или привличане на допълнителни средства от паричните, капиталовите или валутните пазари. Превантивната функция в управлението на ликвидния риск се изразява в поддържане на приемливо равнище на ликвидност за осигуряване защита срещу евентуални загуби при непредвидена продажба на активи. Специализираният колективен орган за управление на ликвидността в Банката е Комитет за управление на активите и пасивите. Той провежда възприетата от ръководството на Банката политика по управление на ликвидния риск.

Количествен измерител на ликвидния риск, съобразно регулациите на БНБ и ЕБО е Отношението на ликвидно покритие – показателят LCR. Това съотношение представлява превишението на ликвидния буфер (ликвидните активи) на банката над нетните изходящи ликвидни потоци.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

35 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Ликвиден риск (продължение)

Отношението на ликвидно покритие на ЦКБ АД към 31.12.2018 г. е в размерна 573.09% (31.12.2017 г.: 656.74%) и надвишава нормативното изискване от 100%.

Разпределението на финансовите активи и пасиви на Банката към 31 декември 2018, съобразно техния остатъчен срок е следното:

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ						
Парични средства и парични салда в Централната банка	1,698,071	-	-	-	-	1,698,071
Предоставени ресурси и аванси на банки	193,043	-	-	29,063	-	222,106
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	34,741	129,535	92,322	-	-	256,598
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата	2,985	-	198,440	-	-	201,425
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	69,284	44,322	217,630	1,266,353	660,483	2,258,072
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	18,916	25,146	8,960	229,219	220,366	502,607
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	11,217	-	-	52,138	199,712	262,567
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ	2,028,257	199,003	517,352	1,576,773	1,080,061	5,401,446
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	40,440	-	-	-	-	40,440
Задължения към други депозанти	2,300,164	346,321	1,073,309	1,289,285	4,660	5,013,739
Емитирани облигации	-	-	-	25,343	-	25,343
Провизии за задължения	-	-	690	-	-	690
Други задължения	9,147	-	109	455	461	10,172
ОБЩО ФИНАНСОВИ ПАСИВИ	2,349,751	346,321	1,074,108	1,315,083	5,121	5,090,384

Финансовите пасиви на Банката са формирани основно от привлечени средства от други депозанти – депозити на физически и юридически лица.

Разпределението на финансовите активи и пасиви на Банката към 31 декември 2017, съобразно техния остатъчен срок е следното:

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ						
Парични средства и парични салда в Централната банка	1,797,053	-	-	-	-	1,797,053
Предоставени ресурси и аванси на банки	266,953	-	3,129	10,934	-	281,016
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	66,376	45,364	85,170	-	-	196,910
Финансови активи, държани за търгуване	68,718	-	-	13,057	-	81,775
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	76,760	73,884	310,766	1,189,811	563,673	2,214,894
Финансови активи, на разположение за продажба	14,937	3,114	21,296	292,986	256,985	589,318
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ	2,290,797	122,362	420,361	1,506,788	820,658	5,160,966
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	8,434	-	-	-	-	8,434
Задължения към други депозанти	2,408,779	356,499	1,063,874	1,028,474	1,447	4,859,073
Емитирани облигации	-	-	-	70,235	-	70,235
Други задължения	11,642	-	116	332	400	12,490
ОБЩО ФИНАНСОВИ ПАСИВИ	2,428,855	356,499	1,063,990	1,099,041	1,847	4,950,232

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

35 **УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Ликвиден риск (продължение)

В таблиците по-горе част от привлечените средства по разплащателни сметки без остатъчен матуритет в размер на 1,282,673 хил. лв. към 31 декември 2018 (2017 г: 1,014,579 хил. лв.) е представена в диапазона от 1 година до 5 години, тъй като Банката счита тази наличност за надежден дългосрочен ресурс на база на среднодневната наличност по тези сметки през 2018 и 2017.

Пазарен риск

Пазарен е рискът, при който е възможно промените в пазарните цени на финансовите активи, лихвените нива или валутните курсове да окажат неблагоприятно влияние върху резултата от дейността на Банката. Пазарен риск възниква по открити позиции в лихвени, валутни и капиталови инструменти, всички които са чувствителни към общи и специфични пазарни движения. Пазарната експозиция се управлява от Банката в съответствие с рисковите ограничения, определени от ръководството.

Лихвен риск

Лихвен риск е вероятността от потенциално изменение на нетния приход от лихви или нетния лихвен марж, поради изменение на общите пазарни лихвени равнища. Управлението на лихвения риск в Банката се стреми да минимизира риска от намаляване на нетния лихвен доход в резултат от промени в лихвените нива.

За измерване и оценка на лихвения риск Банката използва метода на GAP-анализа (анализа на несъответствието/дисбаланса). Чрез него се идентифицира чувствителността на очакваните приходи и разходи спрямо развитието на лихвения процент.

Методът на GAP-анализа има за цел да определи позицията на Банката, общо и по отделни видове финансови активи и пасиви, по отношение на очаквани изменения на лихвените проценти и влиянието на това изменение върху нетния лихвен доход. Той подпомага управлението на активите и пасивите и е инструмент за осигуряване на достатъчна и стабилна нетна лихвена рентабилност.

Дисбалансът на Банката между лихвените активи и лихвените пасиви към 31 декември 2018 е отрицателен, в размер на (1,588,751) хил. лв. GAP коефициентът, като израз на този дисбаланс, съпоставен с общите доходоносни активи на Банката (лихвените активи, капиталовите ценни книжа, дериватите и инвестициите в дъщерни предприятия), е минус 42.34%.

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
ЛИХВЕНИ АКТИВИ						
Предоставени ресурси и аванси на банки	193,043	-	-	29,063	-	222,106
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	34,741	129,535	92,322	-	-	256,598
Финансови активи, държани за търгуване	1	-	-	-	-	1
Предоставени кредити и аванси на клиенти	69,284	44,322	217,630	1,266,353	660,483	2,258,072
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	18,916	25,146	8,960	218,039	220,366	491,427
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	11,217	-	-	52,138	199,212	262,567
ОБЩО ЛИХВЕНИ АКТИВИ	327,202	199,003	318,912	1,565,593	1,080,061	3,490,771
ЛИХВЕНИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	40,440	-	-	-	-	40,440
Задължения към други депозанти	2,300,164	346,321	1,073,309	1,289,285	4,660	5,013,739
Емитирани облигации	-	-	-	25,343	-	25,343
ОБЩО ЛИХВЕНИ ПАСИВИ	2,340,604	346,321	1,073,309	1,314,628	4,660	5,079,522
ДИСБАЛАНС МЕЖДУ ЛИХВЕНИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ, НЕТНО	(2,013,402)	(147,318)	(754,397)	250,965	1,075,401	(1,588,751)

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

35 **УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Ликвиден риск (продължение)

Лихвен риск (продължение)

Поддържането на отрицателен дисбаланс излага Банката на риск от намаление на нетния лихвен доход при покачване на лихвените проценти. Влиянието на дисбаланса отчетен към 31 декември 2018 върху нетния лихвен доход, при прогноза за 2% покачване на лихвените нива в хоризонт от 1 година, е спадане на нетния лихвен доход с 3,285 хил. лв. (2017: 2,048 хил. лв.).

Дисбалансът на Банката между лихвените активи и лихвените пасиви към 31 декември 2017 е отрицателен, в размер на 1,722,397 хил. лв. GAP коефициентът, като израз на този дисбаланс, съпоставен с общите доходоносни активи на Банката (лихвените активи, капиталовите ценни книжа, дериватите и инвестициите в дъщерни предприятия), е минус 49.95%.

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
ЛИХВЕНИ АКТИВИ						
Предоставени ресурси и аванси на банки	266,953	-	3,129	10,934	-	281,016
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	66,376	45,364	85,170	-	-	196,910
Финансови активи, държани за търгуване	-	-	-	13,057	-	13,057
Предоставени кредити и аванси на клиенти	76,760	73,884	310,766	1,189,811	563,673	2,214,894
Финансови активи на разположение за продажба	14,937	3,114	21,295	213,137	256,985	509,468
ОБЩО ЛИХВЕНИ АКТИВИ	425,026	122,362	420,360	1,426,939	820,658	3,215,345
ЛИХВЕНИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	8,434	-	-	-	-	8,434
Задължения към други депозанти	2,408,779	356,499	1,063,874	1,028,474	1,447	4,859,073
Други привлечени средства	-	-	-	-	-	-
Емитирани облигации	-	-	-	-	70,235	70,235
ОБЩО ЛИХВЕНИ ПАСИВИ	2,417,213	356,499	1,063,874	1,028,474	71,682	4,937,742
ДИСБАЛАНС МЕЖДУ ЛИХВЕНИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ, НЕТНО	(1,992,187)	(234,137)	(643,514)	398,465	748,976	(1,722,397)

Поддържането на отрицателен дисбаланс излага Банката на риск от намаление на нетния лихвен доход при покачване на лихвените проценти. Влиянието на дисбаланса отчетен към 31 декември 2017 върху нетния лихвен доход, при прогноза за 2% покачване на лихвените нива в хоризонт от 1 година, е спадане на нетния лихвен доход с 2,048 хил. лв.

В таблиците по-горе част от привлечените средства по разплащателни сметки без остатъчен матуритет в размер на 1,282,673 хил. лв. към 31 декември 2018 и 1,014,579 хил. лв. към 31 декември 2017 е представена в диапазона от 1 година до 5 години, тъй като Банката счита тази наличност за надежден дългосрочен ресурс на база на среднодневната наличност по тези сметки за 2018 и 2017.

Валутен риск

Валутният риск представлява потенциалната възможност за реализиране на загуба за Банката в резултат на промени във валутните курсове.

В Република България курсът на българския лев към еврото е фиксиран със Закон за валутния борд, поради което дългата позиция на Банката в евро не носи риск за Банката.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

35 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Ликвиден риск (продължение)

Валутен риск (продължение)

Рисково претеглената нетната валутна позиция към 31 декември 2018 г. във финансови инструменти, деноминирани в други валути, различни от лев или евро е под 2% от капиталовата база и не следва да се прилагат капиталови изисквания за валутен риск от страна на Банката.

Поради ниския размер на тази позиция, потенциалния ефект от измененията на валутните курсове няма да доведе до съществени ефекти върху собствения капитал и съответно рисково претегления ефект върху капитала ще е под прага на същественост за Банката и за регулаторната рамка – Регламент ЕС 2013/575.

Валутната структура на финансовите активи и пасиви по балансова стойност към 31 декември 2018 е следната:

	Лева	Евро	Щатски долари	Други	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ					
Предоставени ресурси и аванси на банки	23,024	29,272	101,711	68,099	222,106
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	205,184	51,414	-	-	256,598
Финансови активи, държани за търгуване	2,928	-	27	30	2,985
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	161,431	2,113	-	34,896	198,440
Предоставени кредити и аванси на клиенти	1,506,890	743,638	3,784	3,760	2,258,072
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	108,433	389,249	4,925	-	502,607
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	-	262,567	-	-	262,567
Инвестиции в дъщерни предприятия	3,200	46,216	-	-	49,416
ОБЩО АКТИВИ	2,011,090	1,524,469	110,447	106,785	3,752,791
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ					
Депозити от банки	6,162	30,896	2,437	945	40,440
Задължения към други депозанти	3,480,223	1,241,679	200,431	91,406	5,013,739
Емитирани облигации	-	25,343	-	-	25,343
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	3,486,385	1,297,918	202,868	92,351	5,079,522
НЕТНА ПОЗИЦИЯ	(1,475,295)	226,551	(92,421)	14,434	(1,326,731)

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

35 **УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Ликвиден риск (продължение)

Валутен риск (продължение)

Валутната структура на финансовите активи и пасиви по балансова стойност към 31 декември 2017 е следната:

	Лева	Евро	Щатски долари	Други	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ					
Предоставени ресурси и аванси на банки	8,152	45,757	170,827	56,280	281,016
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	164,378	32,532			196,910
Финансови активи, държани за търгуване	67,763	12,955	1	1,056	81,775
Предоставени кредити и аванси на клиенти	1,420,920	783,138	7,274	3,562	2,214,894
Финансови активи на разположение за продажба	170,979	415,124	3,215		589,318
Инвестиции в дъщерни предприятия	3,200	46,216		34,917	84,333
ОБЩО АКТИВИ	1,835,392	1,335,722	181,117	95,815	3,448,246
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ					
Депозити от банки	757	6,213	1,176	288	8,434
Задължения към други депозанти	3,380,513	1,181,752	222,187	74,621	4,859,073
Емитирани облигации	-	70,235	-	-	70,235
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	3,381,270	1,258,200	223,363	74,909	4,937,742
НЕТНА ПОЗИЦИЯ	(1,545,878)	77,522	(42,046)	20,906	(1,489,496)

Ценови риск

Ценовият риск е свързан с промените в пазарните цени на финансовите активи и пасиви, при които Банката може да претърпи загуба. Основната заплаха за Банката е намалението на пазарните цени на притежаваните от нея инструменти, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, да доведе до спад на нетната печалба. Банката не притежава съществени експозиции в деривативни инструменти, базирани върху капиталови инструменти или индекси и следователно на риск е изложена балансовата стойност на капиталовите инструменти и дялове в договорни фондове от портфейла с финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, общо на стойност – 201,368 хил. лв. (2017: 67,694 хил. лв.).

36 **ИНФОРМАЦИЯ ЗА СПРАВЕДЛИВАТА СТОЙНОСТ НА АКТИВИТЕ И ПАСИВИТЕ**

МСФО 13 определя справедливата стойност като цената за продажба на актив или за прехвърляне на пасив при обичайна сделка на основен (или най-изгоден) пазар при актуални към този момент пазарни условия. Справедливата стойност според МСФО 13 е изходяща цена, независимо дали тази цена е непосредствено достъпна за наблюдение или оценена приблизително чрез друга техника на оценяване. Достатъчен пазарен опит, стабилност и ликвидност към момента не съществува за кредити и аванси на клиенти и за някои други финансови активи и пасиви, за които информацията за пазара не е лесно достъпна. Съответно, тяхната справедлива стойност не може да бъде лесно определена. По мнението на ръководството, техните балансови стойности са най-валидните и полезни отчетни стойности при тези обстоятелства.

36 ИНФОРМАЦИЯ ЗА СПРАВЕДЛИВАТА СТОЙНОСТ НА АКТИВИТЕ И ПАСИВИТЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност е разпределена според йерархията на справедливите стойности към 31 декември 2018 и 2017, както следва:

	Балансова стойност	Ниво 1 - котирана пазарна цена	Ниво 2 - Техника за оценяване - наблюдавани пазарни нива	Ниво 3 - Техника за оценяване - не наблюдавани пазарни нива
2018				
АКТИВИ				
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	201,425	154,471	12,109	34,845
- деривати	56	-	56	-
- дългови ценни книжа	1	1	-	-
- капиталови ценни книжа	201,368	154,470	12,053	34,845
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	502,607	439,590	13,909	49,108
- дългови ценни книжа	491,427	438,144	13,909	39,374
- капиталови ценни книжа	11,180	1,446	-	9,734
ОБЩО АКТИВИ	704,032	594,061	26,018	83,953
ПАСИВИ				
Дериватни финансови инструменти	1,272	-	1,272	-
ОБЩО ПАСИВИ	1,272	-	1,272	-
	Балансова стойност	Ниво 1 – котирана пазарна цена	Ниво 2 – Техника за оценяване – наблюдавани пазарни нива	Ниво 3 – Техника за оценяване – не наблюдавани пазарни нива
2017				
АКТИВИ				
Финансови активи, държани за търгуване	81,775	54,749	27,025	1
Финансови активи на разположение за продажба	589,318	546,730	34,412	8,176
ОБЩО АКТИВИ	671,093	601,479	61,437	8,177
ПАСИВИ				
Дериватни финансови инструменти	3,396	-	3,396	-
ОБЩО ПАСИВИ	3,396	-	3,396	-

37 СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Банката е извършвала редица сделки със свързани лица. Като свързани Банката приема лицата, при които едното има възможността да контролира или да упражнява значително влияние над другото при вземане на финансови и оперативни решения, както и в случаите, когато двете лица са под общ контрол. Банката е извършвала сделки със следните свързани лица: Предприемателска майка, Дружества под общ контрол, Дъщерни предприятия, Ключов ръководен персонал на Банката или на основния акционер, като извършените сделки са свързани с отпускане кредити, издаване на гаранции, привличане на парични средства, осъществяване на репо сделки и други. Всички сделки са сключени при обичайни търговски условия в хода на дейността на Банката и не се отличават от пазарните условия, като кредитите са отпускани, а гаранциите издавани само при наличие на достатъчна обезпеченост.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всячки суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

37 СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Към 31 декември 2018 и 2017 Банката има вземания, задължения и условни ангажименти от свързани лица както следва:

Свързани лица и салда	Салдо към 31.12.2018	Салдо към 31.12.2017
Предприятие-майка		
Получени депозити	91	109
Дружества под общ контрол		
Отпуснати кредити	49,281	76,051
Издадени гаранции	4,778	6,520
Репо сделки	11,316	11,176
Други вземания	599	3,035
Други задължения	1	-
Получени депозити	43,947	53,478
Предоставени депозити	3,725	-
Получени средства по смятирани облигации	258	45,136
Дъщерни предприятия		
Получени депозити	1,237	2,556
Предоставени депозити	3,354	6,823
Ключов ръководен персонал на Банката или на основния акционер		
Отпуснати кредити	1,939	1,718
Други вземания	8	8
Получени депозити	3,870	3,366

Приходите и разходите, реализирани от Банката през 2018 и 2017 от сделки със свързани лица са както следва:

Свързани лица и видове сделки	Обем през 2018	Обем през 2017
Предприятие-майка		
Приходи от лихви	-	-
Приходи от такси и комисионни	1	2
Дружества под общ контрол		
Приходи от лихви	3,821	4,858
Приходи от такси и комисионни	1,123	1,295
Приходи от услуги	287	205
Разходи за лихви	(1,384)	(1,818)
Разходи за услуги	(4,609)	(6,629)
Разходи за такси и комисионни	(1)	-
Дъщерни предприятия		
Разходи за лихви	(1)	(22)
Приходи от лихви	12	253
Приходи от такси и комисионни	4	18
Разходи за такси и комисионни	(1)	(1)
Приходи от дивиденди	1,101	923
Приходи от услуги	183	191
Разходи за услуги	-	-
Ключов ръководен персонал на Банката или на основния акционер		
Приходи от лихви	12	11
Приходи от такси и комисионни	8	10
Разходи за лихви	(2)	(2)
Разходи за услуги	(168)	(108)

37 СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Възнагражденията на членовете на Надзорния съвет, включващи краткосрочни доходи на наети лица, изплатени през 2018, са на обща стойност 530 хил. лв. (2017: 240 хил. лв.). Възнагражденията на членовете на Управителния съвет, включващи краткосрочни доходи на наети лица, изплатени през 2018, са на обща стойност 519 хил. лв. (2017: 297 хил. лв.).

38 ДРУГИ РЕГУЛАТОРНИ ОПОВЕСТЯВАНИЯ

Съгласно изискванията на чл. 70, ал. 6 от Закона за кредитните институции, банките са задължени да оповестят някои количествени и качествени данни, свързани с основни финансови и други показатели поотделно за Република България, за другите държави - членки на ЕС, и за третите държави, в които банката има дъщерни дружества или е установила клонове.

Както е оповестено в бел.1, Централна кооперативна банка АД, София осъществява своята дейност въз основа на банков лиценз предоставен от БНБ, по силата на който може да привлича депозити в национална и чуждестранна валута, да предоставя заеми в национална и чуждестранна валута, да открива и поддържа ностро сметки в чуждестранна валута в чужбина, да извършва сделки с ценни книжа, с чуждестранна валута, както и да извършва други банкови операции и сделки, разрешени от Закона за кредитните институции.

Банката извършва банкова дейност чрез свой клон на територията на Република Кипър, въз основа на предоставен банков лиценз от Централната банка на Кипър, по силата на който Банката може да извършва банкова дейност на пълноправен банков клон на територията на Република Кипър при спазване на разпоредбите на Закона за банките на Кипър.

Обобщените количествени показатели на индивидуална основа, свързани със задължителните оповестявания, изисквани от Закона за кредитните институции, са както следва:

	Република България		Република Кипър	
	2018	2017	2018	2017
Общ оперативен доход	168,323	188,853	252	325
Финансов резултат от дейността преди данъчно облагане	37,448	38,777	(161)	(256)
Начислени данъци върху финансовия резултат от дейността	(3,517)	(1,707)	-	-
Доходност на активите (%)	0.60	0.68	(6.80)	(2,45)
Приравнен брой служители на пълен работен ден към 31 декември	1,965	1,958	5	5
Получени държавни субсидии		-		-

39 СЪБИТИЯ СЛЕД ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

Не са възникнали коригиращи събития или значителни некоригиращи събития между датата на финансовия отчет и датата на одобрението му за публикуване с изключение на следното некоригиращо събитие:

На 25 февруари 2019 г. увеличението на капитала на Банката, чрез издаване на нови акции, емитирани вследствие конвертиране на облигации, е вписано в Търговския регистър по партидата на Банката. Увеличението на капитала в резултат на конвертирането е в размер на 13 975 679 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция. След увеличението емитираният акционерен капитал на Банката се състои от 127 129 970 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Банката.